

EFNISYFIRLIT

4

Frá forstjóra • Heildarstefna • Framkvæmdaráð • Skipulag og stjórnun • Skýrsla í samræmi við GRI • Hagsmunaaðilar • Markmið og árangur • Sjálfbærnistjórnun • Lykilmarkmið 2012–2014

16

VIÐSKIPTAVINIR

Ánægja viðskiptavina • Vöruval • Fræðsla • vinudin.is • Fjölnota pokar • Vínúðir ársins

24

MANNAUÐUR

Starfsánægja • Lífandi, skemmtilegur og heilsueflandi vinnustaður • Upplýsingagjöf • Slysaskráning og fjarvistir vegna veikinda • Starfsmannafjöldi og ársverk • Námskeið og starfsþróun

32

SAMFÉLAGSLEG ÁBYRGÐ

Global Compact • Fyrirkomulag einkasölu áfengis á Íslandi • Skilríkjaeftirlit • Herferðir • Umhverfið • Skil umbúða til endurvinnslu • Norrænt samstarf á sviði samfélagslegrar ábyrgðar

38

EIGANDINN

Rekstur • Hagnaður og sölutölur • Framkvæmdir • Dreifing • Sjálfbær orkunotkun – endurnýtanleg orka

41

BIRGJAR

Stefna og framkvæmd ÁTVR gagnvart birgjum • Viðhorf birgja og upplýsingagjöf • Gæðaeftirlit vöru • Önnur innkaup • Samfélagsleg ábyrgð birgja • Umbætur

46

ÁRSREIKNINGUR

Ársreikningur • Skýringar • Sundurliðanir

74

EFNISYFIRLIT GRI

78

VIÐAUKI

FRÁ FORSTJÓRA

Rekstur ÁTVR gekk ágætlega á árinu. Salan í áfengi var heldur meiri en í fyrra og sama má segja um sölu á vindlingum. Sala á neftóbaki heldur áfram að aukast og er það áhyggjuefni. Kannanir sýna að neyslan á neftóbaki hefur færst í munn og nú er svo komið að yfirgnæfandi hluti neftóbaksins er notaður í munn. Nýir notendur eru helst ungir karlmenn. Samkvæmt lögum er sala munntóbaks ólögleg á Íslandi. Það er siðferðileg spurning hvenær íslenska neftóbakið, sem búið er að framleiða eftir sömu uppskrift frá því fyrir stríð, er raunverulega orðið að munntóbaki og þar með ólöglegt. Í dag er íslenska neftóbakið sem ÁTVR framleiðir eina reyklusa tóbakið á markaðinum. Engin formleg skilgreining er til á því hvaða eðlisþættir það eru sem greina á milli neftóbaks og munntóbaks. ÁTVR hefur vakið athygli heilbrigðisyfirvalda á málinu en ljóst er að neysluaukningin á neftóbakinu er slæm og nauðsynlegt að sporna við þróuninni.

Veturinn var starfsfólki ÁTVR erfiður. Tíðarfarið var með eindæmum leiðinlegt og neikvæð umfjöllun um ríkisstarfsmenn var áberandi í fjölmiðlum. Upplifunin var þannig að ríkisstarfsmenn eiga helst að vera andlitslaus grár skari á lágum launum sem ekki má umbuna fyrir vel unnin störf og hvað þá fara á námskeið eða fá fræðslu til að efla sig í starfi. Auðvitað er samt ætlast til að þeir skili óaðfinnanlegu vinnuframlagi.

Undirritaður hefur starfað fyrir ríkið í rúma þrjá áratugi og jafnan liðið vel í starfi. Í vetur var umræðan um opinbera starfsmenn oft svo neikvæð að mér leið stundum eins og ég væri þriðja flokks borgari og hálfgerður baggi á þjóðfélaginu. Við þetta bættist að frumvarp um afnám einkaleyfis ÁTVR á smásölu áfengis var til umfjöllunar á Alþingi. Frumvarpið hefur valdið starfsfólki ÁTVR hugarangri því það gerir ráð fyrir að sala á öllu áfengi færist frá ÁTVR til einkaaðila, Vínbúðum ÁTVR verði lokað og flestu starfsfólki sagt upp störfum. Hjá ÁTVR starfa margir sem komnir eru yfir miðjan aldur og reynslan hefur sýnt að þessi hópur á erfitt uppdráttar á vinnumarkaðinum. Eðlilegt er að starfsfólk hafi áhyggjur þegar verið er að fjalla um lífsafkomu þess og mörgum líður ekki vel.

Áhyggjur starfsfólksins bitna ekki á viðskiptavinum því enn og aftur gefa viðskiptavinir ÁTVR okkur hæstu einkunn af öllum fyrirtækjum sem mæld eru í Íslensku ánægjuvögunni. ÁTVR er með ánægðustu viðskiptavini á Íslandi annað árið í röð. Nú fengum við 74,8 stig og höfum aldrei mælst hærri. Við erum innilega þakklát viðskiptavinum okkar fyrir svo háa einkunn. Greinilegt er að það eru ekki viðskiptavinir ÁTVR sem eru að biðja um breytingar á fyrirkomulagi áfengissölu. Þar eru einhverjir aðrir hagsmunir á ferðinni.

Þegar þessi orð eru rituð er frumvarpið um afnám einkasölnunar enn til umfjöllunar á Alþingi. Við kynningu þess síðastliðað sumar var látið að því liggja að þetta væri þjóðarvilji og meirihluti þingmanna væri hlynntur málinu, löngu tímabært væri að færa áfengissölu til nútímans og leggja niður fornaldarfyrirbærið ÁTVR. Áhugi á málinu var mikill. Í upphafi var umfjöllunin einhliða og jafnvel heyrðust þau sjónarmið að það væri bara formsatriði að

ÁTVR er með ánægðustu viðskiptavini á Íslandi annað árið í röð. Nú fengum við 74,8 stig og höfum aldrei mælst hærri.

leggja málið fyrir Alþingi, svo sjálfsagt væri það. Þegar leið á sumarið og kom fram á haustið fóru fleiri raddir að heyrast og andstaða við frumvarpið kom fram. Nú benda skoðanakannanir eindregið til þess að almenningur sé andvígur málinu. Þegar stofnanir eins og Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin, WHO, Umboðsmaður barna, Landlæknir og félagasamtök á borð við Barnaheill, Læknafélag Íslands og félag lýðheilsufræðinga leggjast eindregið gegn breytingunni er eðlilegt að staldrað sé við og skoðað hvort það sé raunverulega samfélaginu til góðs að leggja niður ríkiseinkasölu á áfengi.

Erfitt er að standa á hliðarlínunni þegar verið er að fjalla um málefni sem snerta mann persónulega en ákvörðunin um fyrirkomulag áfengissölu er í eðli sínu pólitísk og í réttum höndum hjá alþingismönnum. Umfjöllunin hefur verið ítarleg og mörg ágæt sjónarmið komið fram.

Svo virðist að eftir að umræðan þroskaðist og ítarlegar upplýsingar um neikvæðar afleiðingar afnáms áfengiseinkasölnunar komu fram hafi andstaðan við frumvarpið aukist.

ÁTVR sendi umsögn til Allsherjar- og menntamálanefndar um frumvarpið. Í umsögninni var meðal annars tekið saman yfirlit yfir líklegar afleiðingar frumvarpsins, verði það að lögum. Samantektin byggði m.a. á nýjustu rannsóknnum og reynslu annarra þjóða og var sundurliðuð annars vegar í áhrif á neytendur og hins vegar á lýðheilsu og samfélag. Hér á eftir er gerð grein fyrir helstu atriðum samantektarinnar.

Svo virðist að eftir að umræðan þroskaðist og ítarlegar upplýsingar um neikvæðar afleiðingar afnáms áfengiseinkasölnunar komu fram hafi andstaðan við frumvarpið aukist.

Fyrir neytendur

- ÁTVR mun loka verslunum sínum verði einkaleyfi ÁTVR afnumið, enda samræmist það almennt ekki lögum og reglum að ríkið standi í samkeppni við einkaaðila. Þó er líklegt að Vínbúðir ÁTVR yrðu reknar áfram á aðlögunartímabili.
- Hætt er við að sú umfangsmikla sérþekking sem byggð hefur verið upp hjá starfsfólki ÁTVR verði vannýtt og glatast.
- Útsölustöðum mun fjölga verulega og aðgengi að áfengi þannig aukast. Þá er líklegt að opnunartími muni lengjast.
- Allar líkur eru á að vöruframboð muni almennt minnka ef ríkiseinkasalan verður lögð niður, einkum á landsbyggðinni. Í dag eiga allir framleiðendur, stórir sem smáir, jafnan og greiðan aðgang að hillum Vínbúðarinnar. Reynslan erlendis frá, m.a. frá Bretlandi og Washington-fylki í Bandaríkjunum, sýnir að stóru verslunarkerðjurnar sjá hag sinn mestan í því að semja við fáa og stóra framleiðendur og þeir smærri koma ekki vörum sínum að.

- Í Bretlandi hefur reyndin verið sú að stóru matvöru-keðjurnar leggja einkum áherslu á magnsölu ódýrustu tegundanna.
- Varla verður sama smásöluverð á áfengi á landinu öllu vegna flutningskostnaðar til landsbyggðarinnar og annars óhagræðis.
- Líklegt er að verð á áfengi muni hækka og þá mest á landsbyggðinni. Til hliðsjónar má nefna að smásöluálagning á tóbak hefur u.þ.b. tvöfaldast frá því hún var gefin frjáls og er nú um 30%, samanborið við 18% álagningu á bjór og léttvín og 12% á sterkt áfengi. Álagning ÁTVR á áfengi er ákveðin samkvæmt lögum frá Alþingi.

Fyrir lýðheilsu og samfélag

- Fjöldi alþjóðlegra rannsókna benda til þess að afnám einkaleyfis til smásölu áfengis leiði til aukinnar heildar-neyslu og skaðleg áhrif áfengis aukist samsvarandi með tilheyrandi tjóni fyrir einstaklinga og samfélag. Líkleg aukning á neyslu ungs fólks er sérstakt áhyggjuefni. Viða í Evrópu er áfengisneysla unglinga komin úr böndunum. Í Bretlandi er nú leitað allra leiða til þess að draga úr magndrykkju ungs fólks, en þar voru t.d. 4000 unglingar undir 18 ára lagðir inn á bráðadeildir spítala á árunum 2012-2013 vegna áfengiseitrunar, þar af voru yfir 50 börn undir 11 ára aldri. Þá er áfengisneysla ungs fólks hratt vaxandi vandamál bæði á Spáni og í Frakklandi, svo dæmi séu tekin.
- Af aukinni neyslu leiðir aukinn kostnaður samfélagsins. Nýlega voru gerðar opinberar gríðarlega háar fjárhæðir sem skattborgarar í Danmörku þurfa að greiða vegna misnotkunar á áfengi í Danmörku.
- Eftirlit með því að reglum um lágmarksaldur áfengiskaupenda sé framfylgt, ölvuðum sé ekki selt áfengi og ekki sé keypt áfengi fyrir þá sem ekki hafa til þess aldur verður mun örðugra en nú er. Eins bætist við eftirlit með aldri þeirra starfsmanna sem selja vöruna. Til dæmis hefur það margsinnis sýnt sig að fjöldi sölustaða tóbaks fylgir hvorki lögum um aldursmörk til tóbakskaupa né um aldur afgreiðslufólks.
- Líklegt er að markaðsvarnir hverfi ef verslunin er lögð niður. ÁTVR er mikilvæg vörn gegn markaðsprýstingi áfengisíðnaðarins og takmarkar óæskilegar vörur, sem fer því miður fjölgandi.
- Smygl, brugg og svikin vara munu eiga greiðari aðgang að markaðinum. Það sýnir reynsla annarra þjóða. Slíkar vörur geta verið hættulegar heilsu manna eins og dæmin sanna. Áfengi er ódýrt í framleiðslu en ber háa skatta sem skapar kjöraðstæður fyrir skipulagða glæpastarfsemi. ÁTVR tryggir að söluvörur fyrirtækisins séu löglegar og að þær séu framleiddar við bestu mögulegar aðstæður.
- Búast má við auknum áfengisþjófnaði úr verslunum. Þegar ríkisverslanir í Washington-fylki í Bandaríkjunum voru einkavæddar og salan færð inn í stórmarkaði kom það mörgum á óvart að þjófnaður á áfengi jókst verulega.
- Samantekt og útgáfu á tölulegum upplýsingum um

- áfengissölu þyrfti að fela öðrum nái frumvarpið fram að ganga.
- Fjöldi starfsmanna hjá ÁTVR missir vinnuna. Þeim starfsmönnum sem vinna um 175 ársverk í Vínbúðunum, þar af ríflega 70 ársverk á landsbyggðinni, þyrfti öllum að segja upp verði frumvarpið að lögum. Vegna hás hlutfalls starfsfólks í hlutastarfi myndu uppsagnirnar ná til umtalsvert fleiri einstaklinga en ársverkin telja. Afganginn, eða um 94 ársverk, vinnur starfsfólk á skrifstofu og í dreifingarmiðstöð. Ætla má að verulegan hluta þeirra starfa þyrfti einnig að leggja niður. Það fer þó eftir því hversu umfangsmiklu hlutverki ÁTVR er ætlað að gegna verði fyrirbyggjandi frumvarp að lögum.

Sjálfbærni

ÁTVR styður við „Global Compact“ sáttmála Sameinuðu þjóðanna og vinnur með systurfyrirtækjum sínum á Norður-löndum við að innleiða hugsun sjálfbærni og samfélags-ábyrgðar inn í framtíðarstefnumótun fyrirtækjanna. Sáttmálinn byggir á grundvallarviðmiðunum á sviði mannréttinda, vinnuaðstæðna, umhverfismála og baráttu gegn spillingu.

Áskoranir í rekstri

Framtíð ÁTVR er í höndum Alþingis. Mikilvægasta áskor-unin er að tryggja áframhaldandi rekstur ÁTVR. Í því sam-bandi er mikilvægt að koma upplýsingum um rekstur og starfsemi ÁTVR til alþingismanna þannig að þeir byggji ákvörðun sína um framtíð ÁTVR á áreiðanlegum og réttum upplýsingum. Mikilvægt er að tryggja framúrskarandi þjónustu við viðskiptavinini. Án ánægðra viðskiptavina má búast við að fljótt fari að halla undan fæti hjá versluninni. ÁTVR fékk gullmerki PWC í jafnlaunaúttekt í fyrsta skiptið sem fyrirtækið fór í slíka úttekt. Jafnrétti er okkur mikilvægt og því er mikilvægt að halda áfram á sömu braut og tryggja að jafnrétti til launa haldist áfram hjá ÁTVR.

Þakkir til starfsfólks

Ég vil að lokum þakka starfsfólki ÁTVR fyrir samstarfið á árinu. Það er erfitt að búa við óöryggi þegar lífs-afkomunni er ógnað. Það lýsir ótrúlegum gæðum starfs-fólksins hjá ÁTVR að vera með ánægðustu viðskiptavinina á Íslandi annað árið í röð þrátt fyrir að eiga það á hættu að störf þess séu lögð niður. Árangrinum er varla hægt að lýsa í orðum. Ég er afskaplega stoltur og þakklátur fyrir að fá að leiða slíkan úrvalshóp af fólki og á þá ósk heitasta að verslunin fái að halda áfram að veita viðskiptavinum sínum góða þjónustu um ókomin ár.

Ívar J. Arndal

HEILDARSTEFNA

LEIÐARLJÓS

Að stuðla að bættri lýðheilsu og samfélagslegri ábyrgð með því að framfylgja stefnu stjórnvalda í áfengis- og tóbaksmálum

STEFNA

Að vera í hópi fremstu þjónustufyrirtækja landsins og þekkt fyrir samfélagslega ábyrgð

ÁHERSLUR

<p>VIÐSKIPTAVINIR</p> <ul style="list-style-type: none"> Við setjum viðskiptavininn í öndvegi og tökum mið af væntingum hans Þjónusta okkar einkennist af lipurð, fagmennsku og hlutleysi Við leggjum áherslu á fræðslu til viðskiptavina	<p>HAGKVÆMNI</p> <ul style="list-style-type: none"> Við förum vel með verðmæti og notum auðlindir af ábyrgð Við leitum stöðugt nýrra leiða til þess að bæta rekstur okkar
<p>VÖRUVAL</p> <ul style="list-style-type: none"> Við stuðlum að bættri áfengismenningu með ábyrgu vöruvali Við viljum að vöruval okkar sé áhugavert og byggj á fjölbreytileika og gæðum Við gætum hlutleysis við val og dreifingu á vöru Við leitumst við að bjóða eingöngu vörur sem framleiddar eru samkvæmt alþjóðlegum viðmiðum	<p>MANNAUÐUR</p> <ul style="list-style-type: none"> Við viljum að vinnustaðurinn sé lifandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af lipurð, þekkingu og ábyrgð Við viljum að starfsfólk njóti virðingar og gerum því kleift að sinna starfi sínu á sem bestan hátt Við leggjum áherslu á að starfsfólk fái tækifæri til að auka þekkingu sína og hæfni
<p>SAMFÉLAGSLEG ÁBYRGÐ</p> <ul style="list-style-type: none"> Við störfum með samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi og vinnum gegn skaðlegri notkun áfengis og tóbaks Við viljum tryggja að aldursmörk til áfengiskaupa séu virt Við viljum vernda ungt fólk gegn neyslu áfengis og tóbaks með því að hindra framboð á óæskilegum vörum Við berum virðingu fyrir umhverfinu og leitum leiða til að lágmarka umhverfisáhrif af starfsemi okkar	

FRAMKVÆMDARÁÐ

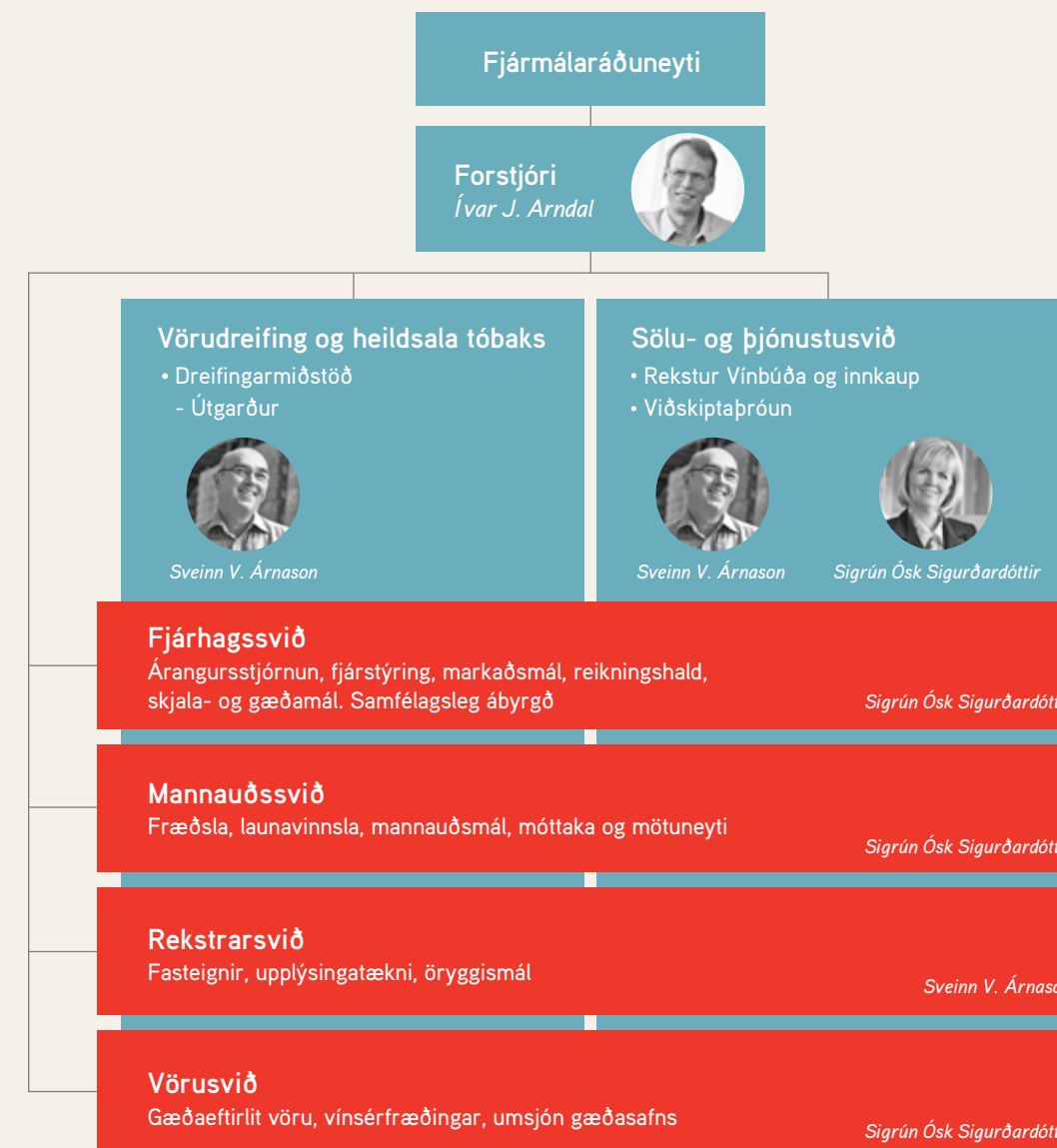
Ívar J. Arndal
Forstjóri

Sigrún Ósk Sigurðardóttir
Aðstoðarforstjóri

Sveinn Víkingur Árnason
Framkvæmdastjóri

SKIPULAG OG STJÓRNUN

Skipuritið sýnir starfsemi fyrirtækisins á myndrænan hátt. Meginsviðin eru tvö, vörudreifing og heildsala tóbaks og sölu- og þjónustusvið. Stoðsviðin eru fjögur: fjárhagssvið, mannauðssvið, rekstrarsvið og vörusvið.

Framkvæmdastjórar voru tveir í árslok, Sveinn Víkingur Árnason sem ber ábyrgð á vörudreifingu og heildsölu tóbaks ásamt rekstrarsviði og Sigrún Ósk Sigurðardóttir sem ber ábyrgð á fjárhags- og mannauðssviði auk vörusviðs, ásamt því að vera staðgengill forstjóra. Sigrún Ósk og Sveinn Víkingur bera sameiginlega ábyrgð á sölu- og þjónustusviði eftir að Einar Snorri Einarsson sem var framkvæmdastjóri sviðsins hætti í nóvember.

Yfirstjórn, þ.e. forstjóri og framkvæmdastjórar, funda að jafnaði vikulega og yfirfara stöðu verkefna og taka

ákvarðanir tengdar rekstri. Reglulegir fundir eru haldnir með stjórnendum í höfuðstöðvum, verslunarstjórum stærri Vínbúða, starfsfólki á skrifstofu, í dreifingarmiðstöð og stærri Vínbúðum. Tíðni fundanna er mismunandi en markmiðið með þeim er að veita starfsfólki upplýsingar um rekstur og aðra þætti tengda starfseminni.

Þverfaglegir verkefna- og umbótahópar eru hluti af skipulaginu. Hóparnir vinna að fyrirfram skilgreindum verkefnum og starfa til lengri eða skemmri tíma. Á árinu störfuðu fjórir verkefnahópar og tveir umbótahópar með þátttöku 26 starfsmanna frá mismunandi starfsstöðvum.

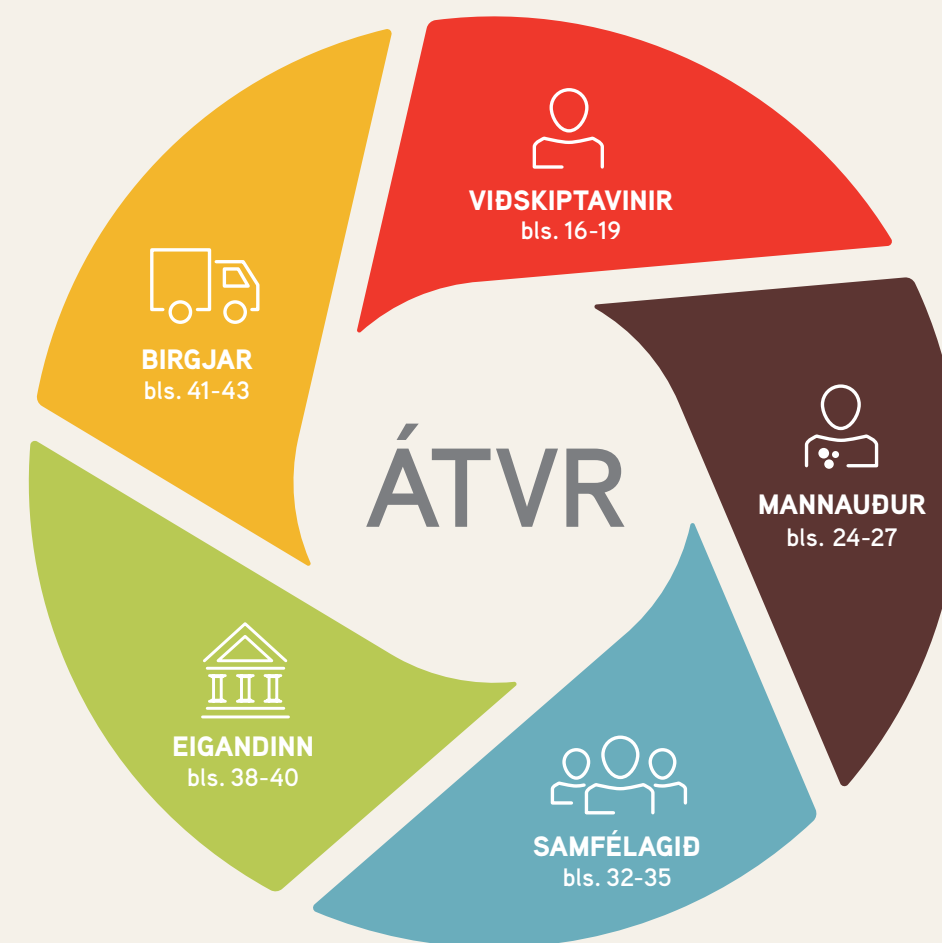

SKÝRSLA Í SAMRÆMI VIÐ GRI

Þessi ársskýrsla gildir fyrir almanaksárið 2014 og nær yfir alla starfsemi ÁTVR sem er eingöngu á Íslandi.

Við gerð ársskýrslu ÁTVR er fylgt viðmiðum Global Reporting Initiative (GRI), G4, þar sem markmiðið er að miðla upplýsingum tengdum samfélagslegri ábyrgð á gagnsæjan hátt. Greint er frá 36 mælikvörðum í sex flokkum. Aðferðum við mælingar og útreikninga er lýst, ef við á, í tengslum við viðkomandi mælikvarða.

ÁTVR er aðili að UN Global Compact og er ársskýrslunni skilað sem árlegri framvinduskýrslu (e. Communication on Progress) til skrifstofu UN Global Compact í samræmi við samkomulag þar að lútandi.

HAGSMUNAAÐILAR

Stefna ÁTVR er að vera í hópi fremstu þjónustufyrirtækja landsins og þekkt fyrir samfélagslega ábyrgð.

Við mat á samfélagslegri ábyrgð er mikilvægt að skilgreina hlutverk hagsmunaaðila fyrirtækisins en þeir skiptast í fimm flokka: Samfélagið, viðskiptavinir, mannauður, birgjar og eigandinn (ríkið). Í eftirfarandi köflum er fjallað ítarlega um áherslur fyrirtækisins gagnvart hverjum og einum hagsmunaaðila en allar miða þær að því að fylgja framangreindri stefnu.

MARKMIÐ OG ÁRANGUR

Mælanleg markmið eru sett fyrir flesta þætti í rekstri fyrirtækisins. Mánaðarlega er fylgst með stöðu mælikvarða og frammistaðan birt á innri vef. Vínbúðir fá niðurstöður fyrir sína starfsstöð en einnig samanburð við aðrar Vínbúðir í

sama stærðarflokki. Í árslok 2011 var unnin áætlun til þriggja ára fyrir tímabilið 2012-2014. Á grundvelli þeirrar áætlunar er unnin ársáætlun sem byggir á stefnu fyrirtækisins og lykilmarkmiðum langtímaáætlunarinnar.

SJÁLFBÆRNISTJÓRNUN

MARKMIÐ OG MÆLIKVARÐAR

Í töflunni má sjá helstu markmið og mælikvarða. Mælikvarðarnir eru flokkaðir eftir hagsmunaaðilum með tilvísun í viðmið GRI og Global Compact þar sem það á við.

LYKILMARKMIÐ 2012–2014

- Að vera í hópi fremstu þjónustufyrirtækja á Íslandi
- 90% árangur hulduheimsóknar vegna skilríkjaeftirlits
- Virk umhverfisstjórnun
- Að vera í hópi 30 bestu fyrirtækja landsins í kjarna-spurningu starfsánægjukönnunar Capacent Gallup
- Að árleg arðsemi verði í samræmi við fjárlög án þess að stuðla að aukinni sölu
- Að þjónustueinkunn birgja í birgjakönnun verði 4,2 af 5

Vínbúðirnar fengu hæstu einkunn allra fyrirtækja í Íslensku ánægjuvuginni annað árið í röð.

HAGSMUNAAÐILI	STEFNUMÖRKUN	SJÁLFBÆRNISVIÐ	2014 Niðurstaða	2014 Markmið	2015 Markmið	Viðmið GRI	Global Compact	
 SAMFÉLAGIÐ	Framfylgja stefnu stjórnvalda í áfengis- og tóbaksmálum og tryggja að aldursmörk til áfengiskaupa séu virt. Leitum leiða til að lágmarka umhverfisáhrif af starfseminni.	Ánægja með fyrirkomulag áfengissölu	Capacent Gallup – könnun	52,4	<div><div></div></div> 51	51	G4-S01	P1
		Ungt fólk spurt um skilríki	Hulduheimsóknir %	85	<div><div></div></div> 87	88	G4-S010	
		Endurvinnsluhlutfall %		91	<div><div></div></div> 90	90	G4-EN23	P8
		Loftslag – flutningur áfengis/tóbaks	CO ₂ tonn	197	<div><div></div></div> 197	209	G4-EN15	P7, P8
 VIÐSKIPTAVINIR	Vera í hópi fremstu þjónustufyrirtækja landsins með því að veita þjónustu sem einkennist af lipurð, fagmennsku og hlutleysi.	Ánægja viðskiptavina	Íslenska ánægjuvugin ¹	74,8	<div><div></div></div> 73	74	G4-PR5	
		Ímynd	Íslenska ánægjuvugin ¹	73,8	<div><div></div></div> 71	72	G4-PR1, G4-PR5	
		Viðmót starfsfólks	Þjónustukönnun ²	4,6	<div><div></div></div> 4,6	4,6	G4-PR5	
			Þjónustustig kjarnavöru %	98,7	<div><div></div></div> 96	96	G4-PR5	
 MANNAUÐUR	Vinnustaðurinn sé lífandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af gildunum lipurð, þekking og ábyrgð. Starfsfólk njóti virðingar og fái tækifæri til að auka þekkingu sína og hæfni.	Ánægja í starfi	Vinnustaðagreining ²	4,36	<div><div></div></div> 4,35	4,35	G4-10, G4-HR4	P3, P6
		Starfsfólk vinnur sem ein heild	Vinnustaðagreining ²	4,24	<div><div></div></div> 4,16	4,16	G4-10	P6
			Fjarvistir v/veikinda sem hlutfall af unnum klst. %	2,2	<div><div></div></div> 2,5	2,5	G4-LA6	
		Tækifæri til að læra og þróast í starfi	Vinnustaðagreining ²	3,96	<div><div></div></div> 4,1	4,1	G4-LA9	P6
 BIRGJAR	Gæta hlutleysis við val og dreifingu á vöru og leitast við að bjóða vörur sem framleiddar eru samkvæmt alþjóðlegum viðmiðum um sanngjarna framleiðslu.	Heildaránægja birgja	Birgjakönnun ²	3,9	<div><div></div></div> 4,2	4,2	G4-EC9, G4-HR5, G4-HR6	P4, P5
		Hlutleysi gagnvart birgjum tryggt með reglugerð um vöruval	Birgjakönnun ²	3,4	<div><div></div></div> 3,7	3,7	G4-S03	P10
			Lífrænt ræktað áfengi og sanngjörn framleiðsla, % sala	0,5	<div><div></div></div> 0,5	0,6	G4-EN27	P7, P8, P9
 EIGENDUR	Fara vel með verðmæti og nota auðlindir af ábyrgð.	Arðsemi eiginfjár		28	<div><div></div></div> 21,9	26,7	G4-EC1	
		Afköst í Vínbúðum, lítrar á unna klst.		68,9	<div><div></div></div> 56,5	56,5	G4-10	P6
		Óskýrð rýrnun sem hlutfall af sölu %		0,03	<div><div></div></div> 0,06	0,06	G4-S03	P10

1) Mælt á kvarðanum 0–100   2) Mælt á kvarðanum 1–5
● Markmiði hefur verið náð   ● Á góðri leið að ná markmiði   ● Markmiði ekki náð

Hönnuð voru ný matartákn á árinu 2014 sem auðvelda leitina á vinbudin.is að rétta víninu með matnum. Reglulega eru gefnir út uppskriftabæklingar þar sem finna má tillögur að víni sem passar með réttunum. Í Vínblaðinu má lesa alls konar fróðleik um vín og ýmislegt sem því tengist.

VIÐSKIPTAVINIR

Til þess að ná því markmiði að vera eitt af fremstu þjónustufyrirtækjum landsins er lagt kapp á að veita viðskiptavinum frábæra þjónustu með fjölbreyttu og góðu vöruvali og fróðleik um vörur Vínbúðanna auk þess sem rík áhersla er lögð á þjónustulund og framkomu starfsfólks. Reglulegar viðhorfskannanir gefa góðar vísbendingar um hvort markmiðið hafi náðst.

Ánægja viðskiptavina

Vínbúðin hlaut hæstu einkunn allra fyrirtækja í Íslensku ánægjuvuginni annað árið í röð, 74,8 stig af 100 mögulegum sem er hæsta einkunn sem viðskiptavinir hafa gefið Vínbúðunum. Samtök iðnaðarins, Stjórnvísir og Capacent Gallup standa sameiginlega að könnuninni. Ánægjuvugin er mikilvægur mælikvarði til að kanna hvort fyrirtækið nái því markmiði að vera eitt af fremstu þjónustufyrirtækjum landsins.

Árlega eru einnig gerðar þjónustukannanir fyrir hverja Vínbúð þar sem viðskiptavinir gefa þjónustunni og viðmóti starfsfólks einkunn. Auk þess er gerð ein viðhorfskönnun þar sem spurt er um almenna þætti auk þjónustunnar s.s. vöruval, opnunartíma og þekkingu starfsfólks. Niðurstöðurnar eru rýndar og nýttar til umbóta.

Niðurstöður þjónustukannana sýna að viðskiptavinir eru almennt mjög ánægðir með þjónustuna í Vínbúðunum.

Í heildina eru viðskiptavinir mjög ánægðir með þjónustuna en almennt er meiri ánægja með þjónustu minni Vínbúða, sem allar eru staðsettar á landsbyggðinni.

Á árinu komu tæplega 4,4 milljónir viðskiptavina í Vínbúðirnar. Flestir koma í lok vikunnar, en um 28 þúsund viðskiptavinir mæta að meðaltali á hefðbundnum föstudegi. Á stærstu dögum ársins voru þó um og yfir 40.000 viðskiptavinir sem fengu þjónustu í Vínbúðum.

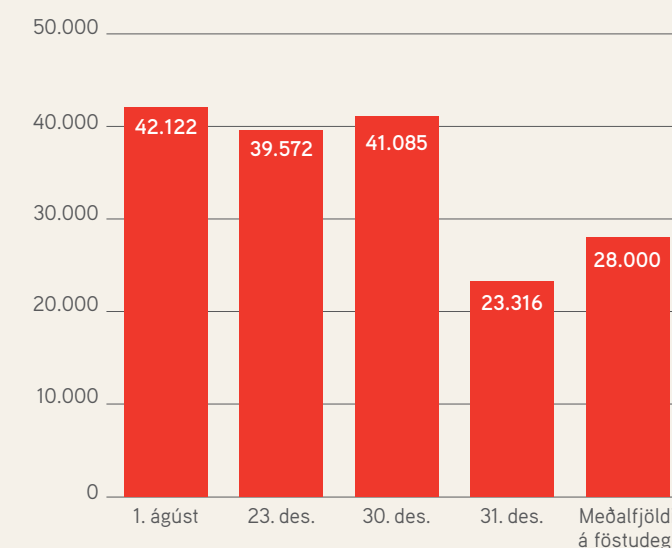
Ánægja með þjónustu Vínbúðanna

	2012	2013	2014
Stærri Vínbúðir	4,15	4,24	4,26
Minni Vínbúðir	4,40	4,38	4,39

* Mæling Capacent Gallup á ánægju. Kvarðinn er 1–5 þar sem 1 er lægst og 5 hæst.

Mesti fjöldi viðskiptavina

– flokkað eftir dögum ásamt samanburði við hefðbundinn föstudegi

Vöruval

Reglugerð um vöruval og sölu áfengis og skilmála í viðskiptum við birgja (nr. 755/2011) ræður vali á vöru. Hins vegar ræðst vöruúrval Vínbúðanna að mestu af eftirspurn viðskiptavina. Kjarni er meginsöluflokkurinn og myndar grunn að vöruvali hvernar Vínbúðar. Vöruval í kjarna er endurmetið þrisvar sinnum á ári. Reynsluflokkur er ætlaður nýjum vörum. Ef reynsluvara nær tilteknum viðmiðum í sölu færir hún í kjarna og er um leið fánleg í fleiri Vínbúðum. Á árinu bættist fjórða Vínbúðin, Álfrún í Hafnarfirði, í flokk Vínbúða sem bjóða reynsluvörur. Þar voru fyrir Heiðrún og Vínbúðirnar Kringlunni og Skútuvogi.

Vöruúrval Vínbúðanna ræðst að mestu af eftirspurn viðskiptavina.

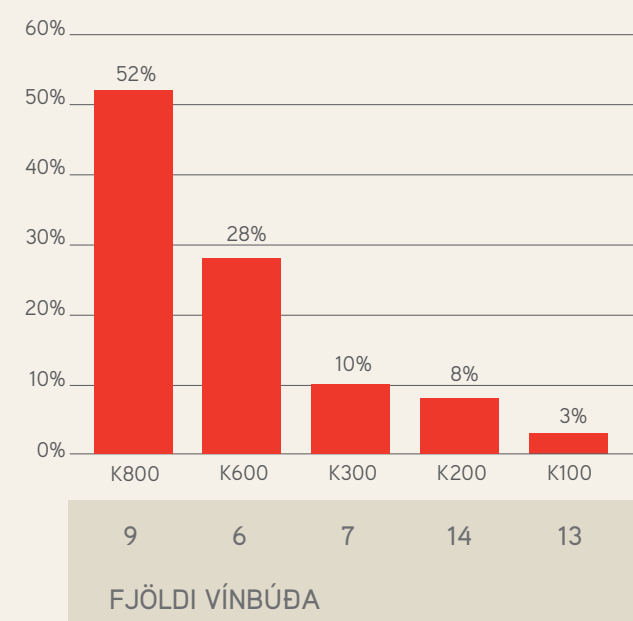
Sérflokkur er ætlaður að mæta óskum viðskiptavina og styðja við stefnu fyrirtækisins að bjóða vöruval sem byggir á fjölbreytni og gæðum og þar með tryggja skilgreint „lág-

marks vöruval“ í hverjum Vínbúðarflokki. Vöruvalið í reynslu- og sérflokkum breytist mánaðarlega. Til að mæta staðbundinni eftirspurn viðskiptavina í hverri Vínbúð er til viðbótar skilgreindu vöruvali möguleiki að velja allt að 20 tegundir aukalega úr öllu vörusafninu óháð söluflokki.

Fræðsla

Markmiðið með útgáfu Vínblaðsins er að auka þekkingu viðskiptavina og hvetja til betri vinnmenningar. Vínblaðið er gefið út fjórum sinnum á ári en auk vöruskrár er þar margvíslegur fróðleikur um mat og vín. Þemadagar hafa verið fastur liður í fræðslu til viðskiptavina. Í mars voru Lífrænir dagar í samræmi við þá stefnu að merkja lífrænt ræktuð vín og „fairtrade“ vörur sérstaklega í hillum Vínbúðanna. Þótt hlutfall þeirra í sölu sé ekki hátt, eða 2,41% af seldum lítum létvins, þá hefur hlutfallið aukist ár frá ári (sjá viðauka bls. 83). Auk Vínblaðsins er gefið út fjölbreytt úrval lítilla bæklinga þar sem áhersla er á fræðslu um afmörkuð efni og tengsl vins og matar.

Markaðshlutdeild Vínbúðahópa í heildarsölunni

Vínbúðum er skipt í fimm flokka eftir fjölda tegunda í vöruvali. K100 vísar til þess að í þessum Vínbúðum eru aldrei færri en 100 tegundir í kjarnasölu, sem samanstendur af mest seldu vörum í hverjum flokki áfengis t.d. rauðvín, hvítvín o.s.frv.

2.034

tegundir í vöruvali
31. desember

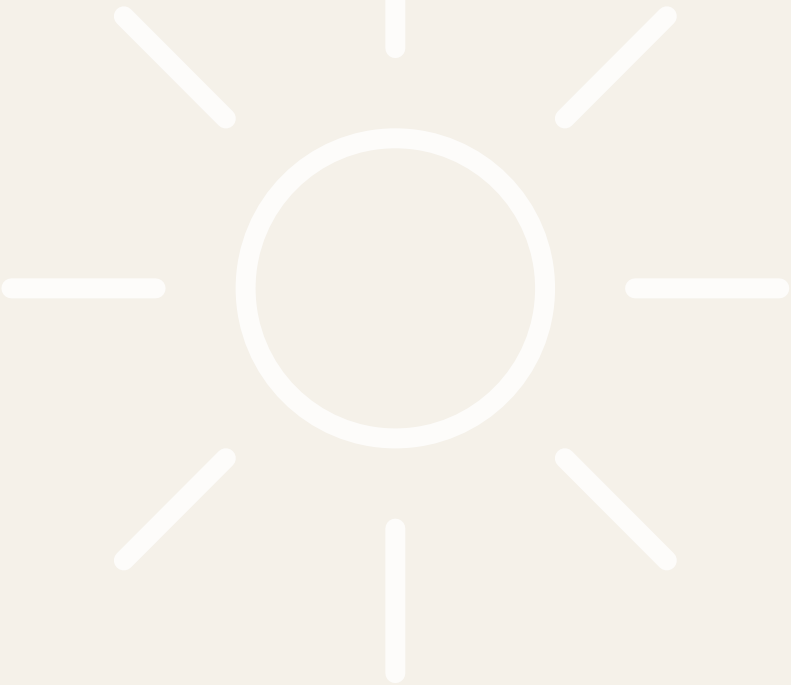

4.383

þúsund
viðskiptavinir

2,3%

fjölgun
viðskiptavina

Vinsældir vefsins vinbudin.is vaxa stöðugt en þar má finna fróðleik og uppskriftir, hagnýtar upplýsingar og vefbúð.

Þúsund heimsóknir

heimsóknir með snjallsíma eða spjaldtölvu

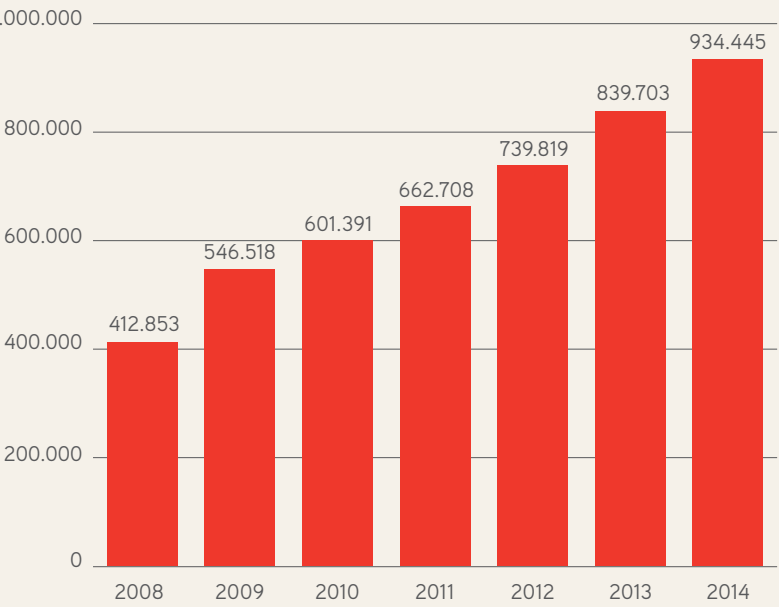
vinbudin.is

Á vef Vínbúðanna eru birtar fréttir úr starfseminni auk þess sem þar er að finna hina opinberu vöruskrá og vefbúð. Á vefnum er einnig að finna fróðleik og uppskriftir auk upplýsinga um staðsetningu og opnunartíma Vínbúða.

Alls var fjöldi heimsókna á árinu um 935 þúsund sem er um 11% aukning á milli ára. Flestir heimsækja síðuna í tengslum við stórhátíðir en rúmlega 33 þúsund viðskiptavinir heimsóttu vefinn dagana 30. og 31. desember.

Hlutfall heimsókna á vinbudin.is með snjallsíma eða spjaldtölvu hefur aukist ár frá ári og var til að mynda 4% árið 2011 en um 40% á þessu ári.

Fjöldi heimsókna á vinbudin.is

Fjölnota pokar

Það er markmið ÁTVR að hjálpa viðskiptavinum að draga úr notkun plastpoka með því að bjóða fjölbreytt úrval af fjölnota pokum á hagstæðu verði. Viðskiptavinir hafa tekið pokunum fagnandi, en á árinu voru seldir rúmlega 31 þúsund pokar sem er tæplega 35% aukning á milli ára.

ÁTVR hvetur viðskiptavini til að draga úr plastpokanotkun með því að bjóða fjölbreytt úrval af fjölnota pokum.

Í Stykkishólmi var farið í átak með sveitarfélaginu, en þar er ekki boðið upp á plastpoka, eingöngu fjölnota poka og maíspoka. Í tilraunaskyni voru maíspokar einnig boðnir til sölu í Hveragerði og á Selfossi. Stefnan er að bjóða maíspoka til sölu í öllum Vínbúðum á næsta ári. Hins vegar kjósa enn 40% viðskiptavina að kaupa plastpoka þegar þeir versla sem þýðir að rúmlega 1,7 milljónir plastpoka eru seldir.

	2013	2014	% breyting
Seldir lítrar	18.653.122	19.216.406	3%
Fjöldi viðskiptavina	4.285.000	4.383.097	2%
Seldir plastpokar	1.838.204	1.761.781	-4%
Bréfpokar gefnir viðskiptavinum	1.919.000	1.632.000	-15%
Fjölnota pokar	23.334	31.457	35%
Hlutfall viðskiptavina sem kaupa plastpoka	43%	40%	

12,8 milljónir króna runnu í Pokasjóð

136 þúsund bréfpokar gefnir viðskiptavinum á mánuði

Vínráðgjafar eru í flestum stærri Vínbúðum. Þeir hafa lokið alþjóðlegri gráðu frá WSET, einum virtasta vínskóla heims. Ásamt því að veita viðskiptavinum afbragðsþjónustu við val á víni skrifa þeir fróðleik um vín og mat í Vínblaðið og á vinbudin.is

Þegar halda skal stóra veislu er kjörið að leita til veisluvínráðgjafanna sem staðsettir eru í Heiðrúnu. Þeir gefa góð ráð um val á víni í veisluna og aðstoða viðskiptavini við að ákvarða hæfilegt magn.

VÍNBÚÐIR ÁRSINS

15

Vínbúðir í
flokki stærri
Vínbúða

Í árlegum viðurkenningum til starfsfólks þeirra Vínbúða sem ná bestum árangri er fólgin hvatning til að halda uppi góðu þjónustustigi og standa sem best að öllu í starfseminni.

Vínbúðunum er skipt í flokka, þ.e. stærri og minni búðir, eftir fjölda tegunda í vörubúðum. Í flokki stærri Vínbúða eru alls 15 búðir, en 34 í flokki minni búða. Öllum Vínbúðum eru sett mælanleg markmið, meðal annars um afköst, þjónustustig, skilríkjaeftirlit, rýrnun og gæðaeftirlit. Mánaðarlega eru niðurstöður mælinga kynntar ásamt samanburði við sambærilegar búðir.

Árlega er starfsfólki þeirra Vínbúða sem ná bestum árangri veitt viðurkenning.

VÍNBÚÐIN
Reykjanesbæ

Vínbúð ársins í flokki stærri Vínbúða 2014

Vínbúðir ársins
í flokki minni
Vínbúða 2014

VÍNBÚÐIN
Ólafsvík

VÍNBÚÐIN
Hellu

VÍNBÚÐIN
Flúðum

34

Vínbúðir í
flokki minni
Vínbúða

MANNAUÐUR

Áhersla er lögð á að vinnustaðurinn sé lifandi og skemmtilegur þar sem samskipti einkennast af gildunum lipurð, þekking, ábyrgð. Markmiðið með heilsuefningu, upplýsingagjöf og fræðslu er að veita starfsfólki stuðning og hvatningu og auka starfsánægju.

Starfsánægja

Árlega framkvæmir Capacent Gallup vinnustaðagreiningu. Markmiðið með könnuninni er að fá fram skoðanir starfsfólks og nýta niðurstöðurnar til markvissra umbóta.

Mikil áhersla er lögð á starfsánægju og hefur hún aldrei mælst meiri en á árinu 2014.

Helgun starfsfólks (starfsánægja), kvarðinn 1-5

Helgun er mæld með þrettán spurningum (12 kjarnaspurningum, auk heildaránægju). Spurningarnar byggja á áralöngum rannsóknnum Gallup og snúa að upplifun starfsfólks á vinnustaðnum m.a. hvort það fái stuðning og hvatningu, sé gert kleift að ná árangri, það metið að verðleikum og fái hrós og endurgjöf. Heildarmeðaltalið hækkaði á milli ára og er það hæsta á þeim sex árum sem könnunin hefur verið framkvæmd með sambærilegum hætti.

ÁTVR er með jafnlaunavottun frá 2013, en markmiðið er að fylgja henni eftir annað hvert ár. Stefnt er að næstu vottun árið 2015.

ÁTVR hefur einnig verið þátttakandi í könnun SFR um stofnun ársins. Niðurstöðurnar voru einkar ánægjulegar og hækkaði fyrirtækið á milli ára í flestum þáttum sem mældir eru.

Í könnun SFR um stofnun ársins náði ÁTVR níunda sæti af 79 stofnunum sem hafa fleiri en 50 starfsmenn.

Eitt af mikilvægum verkefnum á undanförunum árum á sviði mannauðsmála er innleiðing og eftirfylgni frammistöðusamtala sem nú hafa verið innleidd í allt fyrirtækið.

LIPURÐ

ÞEKKING

ÁBYRGÐ

Lifandi, skemmtilegur og heilsueflandi vinnustaður

Starfsfólk er hvatt til heilsuefningar og á árinu var það gert með margvíslegum hætti. Boðið var upp á líkamsræktarstyrki og samgöngusamninga fyrir þá sem ferðast til og frá vinnu með vistvænum hætti. Til að hvetja fólk til að nýta sér samgöngusamninga til heilsuefningar er lögð áhersla á að setja upp sturtuadstöðu í Vínubúðum fyrir starfsfólk þar sem því verður við komið t.d. í tengslum við endurbætur á Vínubúðum.

63% starfsfólks var mjög ánægt eða ánægt með samgöngusamninginn.

Febrúar er skilgreindur sem heilsu-mánuður og þá er boðið upp á fyrirlestra og fróðleik um heilbrigðan lífsstíl. Í lok febrúar er starfsfólk boðið að fara í heilsufarsmælingu en þar eru m.a. mældir þættir eins og blóðþrýstingur, blóðsykur, fituprósentu og

Febrúar er heilsu-mánuður með fyrirlestrum og fróðleik um heilbrigðan lífsstíl.

BMI-stuðull. Alls tóku 160 starfsmenn þátt í mælingunni á höfuðborgarsvæðinu og nágrenni auk Akureyrar (sjá bls. 85 í viðauka). Á minni starfsstöðvum er starfsfólk boðið að leita til næstu heilsugæslustöðvar til að fá sambærilega heilsufarsmælingu.

Reglulegir starfsmannafundir, innri vefur og fréttabréf færa starfsfólki upplýsingar til að það geti veitt góða þjónustu.

Upplýsingagjöf

Til að starfsfólk geti sinnt starfi sínu og veitt góða þjónustu er mikilvægt að það fái nægar upplýsingar. Auk reglulegra starfsmannafunda m.a. á öllum stærri starfsstöðvum má nálgast upplýsingar, fréttir og fróðleik á innri vef, Ásgarði. Fréttabréf starfsfólks, Flöskuskeytið, var gefið út í fjórum tölublöðum á árinu. Blaðið er sent heim til starfsfólks en það er m.a. gert til að gefa fjölskyldunni inn-sýn í daglegt starfsumhverfi starfsmanna. Í blaðinu er birt fjölbreytt efni, bæði fréttir og fróðleikur, en myndir úr félagslífinu eru líklega vinsælasta efnið.

Starfsfólk tekur þátt í Lífshlaupinu og Hjólað í vinnuna.

145

starfsmenn með samgöngusamning yfir sumartímann

Einn mælikvarði á heilsufar starfsfólks er veikindahlutfall. Veikindahlutfall hefur lækkað verulega á undanförnum árum, var 3,8% árið 2009 en 2,2% á þessu ári.

Slysaskráning og fjarvistir vegna veikinda

10 vinnuslys voru skráð á árinu og er það mikil aukning frá síðustu árum. Á innri vef var settur teljari sem segir frá slysalausum dögum. Markmiðið er að efla árvekni starfsmanna, hvetja þá til að koma með ábendingar um hættur og bera umhyggju fyrir samstarfsfólki. Langtímamarkmiðið er slysalaus vinnustaður.

Fjarvistir vegna veikinda, sem hlutfall af unnum vinnustundum, voru 2,2%.

Fjarvistir vegna veikinda og veikinda barna sem hlutfall af unnum vinnustundum

	Konur	Karlar	Heild 2014
Vínbúðir	2,2%	2,5%	2,3%
Dreifingarmiðstöð	5,6%	2,7%	3,2%
Skrifstofa	1,9%	1,3%	1,6%
ÁTVR í heild	2,2%	2,3%	2,2%

Starfsmannafjöldi og ársverk

Í árslok voru samtals 209 fastráðnir starfsmenn hjá ÁTVR, 111 konur og 98 karlar. Í desember störfuðu alls 427 hjá fyrirtækinu, bæði fastráðnir og tímavinnufólk, þar af voru 256 konur og 171 karl. Tímavinnufólk er starfsfólk sem vinnur á álagstímum, seinni hluta vikunnar, í sumar-afleysingum og um jól. Af þeim sem voru í vinnu í desember voru 33% í fullu starfi, 16% í hlutastarfi og 51% í tímavinnu.

Þegar horft er til starfsmannaveltu þá var hún 20% hjá fyrirtækinu í heild. Mesta starfsmannaveltan er hjá starfsfólki í tímavinnu, eða 30% en minnst hjá starfsfólki í fullu starfi, 7%. Sundurliðun starfsmannaveltu eftir ráðningarformi, aldri og kyni má sjá í viðauka, GA-LA1, bls. 85.

Starfsmannaveltan hjá starfsfólki í tímavinnu er 30% en 7% hjá starfsfólki í fullu starfi.

Heildarfjöldi starfsmanna sem fengu greidd laun á árinu var 684. Umreiknað í ársverk voru þau 282 í samanburði við 270 árið áður. Í heildina hefur ársverkum því fjölgað um 4,6% á milli ára.

Námskeið og starfsþróun

Mikil áhersla er lögð á að starfsfólk hugi að þekkingu sinni og er öll fræðsla innan vébanda Vínskóla Vínbúðanna.

NÁMSKEIÐ

VÍNFRÆÐI I

Skyldunámskeið

Fyrir fastráðna innan sex mánaða eftir að þeir hefja störf.

Fyrir tímavinnufólk innan 12 mánaða.

VÍNFRÆÐI II

Ekki skylda en opið þeim sem hafa lokið Vínfræði I. Markmið að fastráðið starfsfólk í stærri Vínbúðum sækji námskeiðið.

VÍNFRÆÐI III WSET VÍNFRÆÐINGAR

Fyrir starfsfólk sem hefur lokið Vínfræði I og II með tilskilinni einkunn og hafa áhuga á að starfa sem vínfræðingar í Vínbúðum. Kennit í samstarfi við einn virtasta vínskóla heims, WSET.

FRÆÐSLUSKOT

Stutt námskeið um afmarkað viðfangsefni, jafnan haldin 5-6 námskeið árlega.

Opið öllu starfsfólki.

NÝLIÐANÁMSKEIÐ

Haldið tvisvar á ári fyrir nýtt starfsfólk.

ÖRYGGISNÁMSKEIÐ

Eru að jafnaði haldin árlega í öllum Vínbúðum.

HEIMSÓKNIR VÍNFRÆÐINGA

Vínfræðingar heimsækja og fræða starfsfólk Vínbúðanna.

ÞEMAKYNNINGAR

Kynningar í tengslum við þemadaga þar sem áherslan er á að tengja saman vín og mat.

Samanlagt voru námskeiðsstundir rúmlega 4.700 sem samsvarar rúmum tveim dögum í námskeiðahald á hvert stöðugildi.

Vínbúðin er stolt af því að vera leiðandi fyrirtæki í umhverfisábyrgð og leggur áherslu á að bjóða gott úrval af fjölnota innkaupapokum.

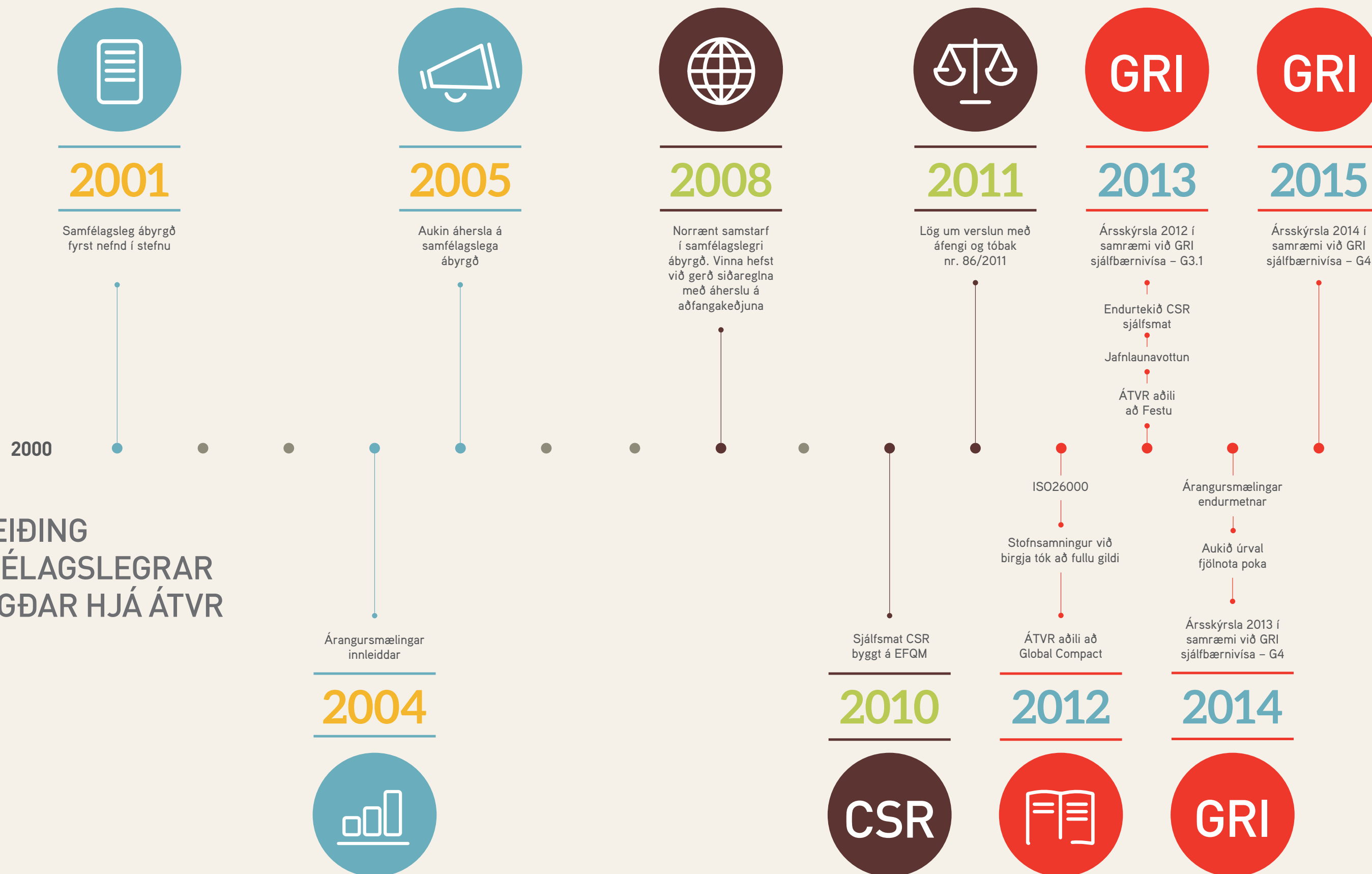
31.457
umhverfisvænir pokar
seldir á árinu

Á árinu bættist við þriðja gerðin af fjölnota pokum, auk þess sem Vínbúðin Stykkishólmi tók forystu og hætti alfarið sölu plastpoka. Máispokum var bætt við sem valkosti í nokkrum búðum en þeir eyðast fyrr í náttúrunni en plastið.

INNLEIÐING SAMFÉLAGSLEGRAR ÁBYRGÐAR HJÁ ÁTVR

SAMFÉLAGSLEG ÁBYRGÐ

ÁTVR er ábyrgt fyrirtæki sem stuðlar að ábyrgri áfengisneyslu og umgengni við áfengi með beinu forvarnarstarfi og samstarfi við forvarnaraðila. Með þátttöku í Global Compact og norrænu samstarfi er leitast við að vörur fyrirtækisins séu framleiddar samkvæmt alþjóðlegum samþykktum og siðareglum.

Global Compact

Með þátttöku í Global Compact vill ÁTVR stuðla að því að þær vörur sem boðnar eru til sölu séu í samræmi við sáttmálann sem kveður á um afnám barnaþrælkunar, virðingu mannréttinda, aðbúnað á vinnustað, umhverfismál og varnir gegn spillingu.

Þannig skuldbindur ÁTVR sig til að fylgja reglunum og að stefna, starfshættir og vörukaupaferli fyrirtækisins taki mið af þeim. Árlega gerir ÁTVR grein fyrir árangri og/eða verkefnum sem styrkja viðmiðin 10 á bls. 90, eins og fyrirtækjum er ætlað að gera.

Fyrirkomulag einkasölu áfengis á Íslandi

Á árinu hefur verið mikil umræða í samfélaginu um fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi. Lagt var fyrir Alþingi frumvarp sem gerir ráð fyrir að Vínbúðirnar verði lagðar niður og leyfa sölu áfengis í matvöruverslunum. Í könnun sem Capacent Gallup framkvæmdi

Stuðningur landsmanna við núverandi fyrirkomulag áfengissölu hefur aukist frá síðasta ári.

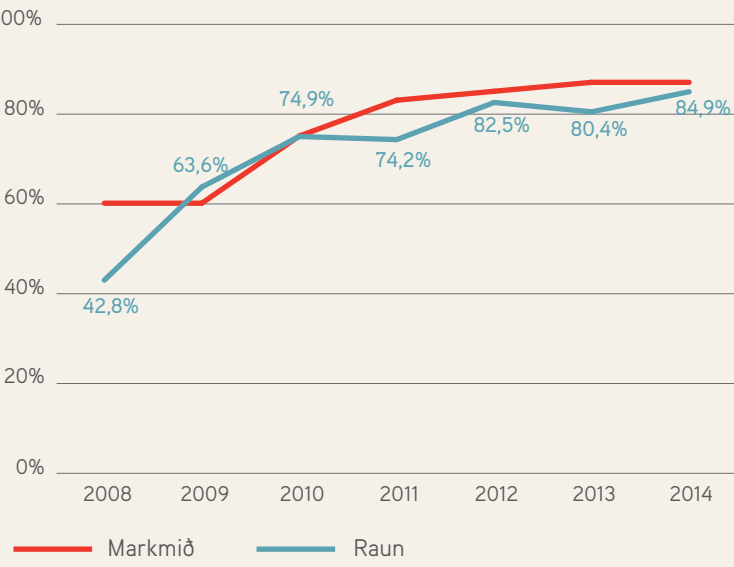
voru landsmenn spurðir um ánægju með núverandi fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi og var niðurstaðan sú að stuðningur við fyrirkomulagið er að aukast á milli mælinga. Meirihluti þeirra sem tóku afstöðu styður núverandi fyrirkomulag eða 52,4%, á meðan

26,7% eru hlutlausir og 21% eru óánægðir með einkasölufyrirkomulagið. Konur eru almennt ánægðari með fyrirkomulagið en karlar, óháð landshlutum. Stuðningur hefur aukist í öllum aldursflokkum, en er mestur hjá þeim sem eru 50 ára og eldri. Ekki náðist að ljúka umræðu um frumvarpið á árinu.

Skilríkjaeftirlit (hulduheimsóknir)

Ein meginskylda fyrirtækisins er að tryggja að viðskiptavinir hafi náð 20 ára aldri. Á undanförunum árum hefur mikil áhersla verið á skilríkjaeftirlit. Til að efla þjálfun og fræðslu eru framkvæmdar hulduheimsóknir af utan-aðkomandi aðilum í öllum stærri Vínbúðum þ.e. á höfuðborgarsvæðinu, Selfossi, í Reykjanesbæ og á Akureyri. Að meðaltali eru þrjár heimsóknir í mánuði í hverja Vínbúð þar sem kannað er hvort ungt fólk á aldrinum 20–25 ára er spurt um skilríki þegar það verslar.

Hulduheimsóknir

Herferðir

Á undanförunum árum hafa verið birtar auglýsingar til að leggja áherslu á samfélagslega ábyrgð þar með talið skilríkjaeftirlit. Auglýsingarnar eru flestar í léttum dúr, þótt undirtónninn sé alvarlegur. Í ár var ný auglýsingaherferð um skilríki framleidd og birt þar sem yfirskriftin er: „Komdu með skilríki ekki afsakanir“. Auglýsingin var tilnefnd til auglýsingaverðlaunanna Lúðursins sem

Ný auglýsingaherferð um skilríkjaeftirlit „Komdu með skilríki ekki afsakanir“ vakti mikla athygli.

athyglisverðasta auglýsing ársins 2014 í flokki prentauglýsinga. Í samstarfi við Samgöngustofu var á árinu birt sjónvarpsauglýsing þar sem skila-boðin eru skýr, áfengi og akstur eiga enga samleið.

Um árabíl hefur ÁTVR styrkt og starfað með aðilum sem sinna ýmsum mannúðar- og forvarnarmálum. Megináherslan er þó lögð á að styrkja þá sem starfa að forvörnum á sviði vímu-efna.

Umhverfið

Í samræmi við stefnu var unnið að fjölmörgum verkefnum sem tengjast umhverfismálum. Áfram var unnið að þróun og innleiðingu á grænu skortorti auk verkefna sem snúa að vistvænum innkaupum og grænu bókhaldi. Átak var gert á árinu til að tryggja að eingöngu væru notuð vistvæn hreinsiefni á öllum starfsstöðvum.

Vel gengur að endurvinna úrgang og var endurvinnsluhlutfall 91%. Pappi og plast eru fyrirferðarmiklir flokkar og stöðugt er unnið að því að minnka magn af óflokkuðum úrgangi. Þar sem því verður við komið er viðskiptavinum gert kleift að nálgast pappakassa til að endurnýta. Á árinu var innleidd lífræn flokkun á Stuðlahálsi þar með talið í mötuneyti.

Á árinu tókst að minnka magn óflokkaðs úrgangs um 19% og markmið ársins um 90% endurvinnsluhlutfall náðist með samstilltu átaki.

Meðhöndlun úrgangs

ENDURUNNIÐ (tonn)	2013	2014	%
Bylgjupappi	160,0	171,0	7,0
Plastumbúðir	18,3	23,9	30,5
Gæðapappír	3,2	3,2	0,0
Grófur úrgangur	26,6	6,8	-74,4
Önnur flokkun		2,1	
Lífrænt til moltugerðar		2,6	
Samtals endurrunnið	208,1	209,8	0,8
URÐAÐ			
Blandaður úrgangur	18,2	18,2	0,0
Grófur úrgangur	8,4	3,4	-59,5
Samtals urðað	26,6	21,6	-18,8
Samtals úrgangur	234,7	231,4	-1,4
Endurvinnsluhlutfall %	89	91	

skil á gleri

skil á plasti

skil á áldósum

Skil umbúða til endurvinnslu

Priðjungur allra einnota drykkjarvöruumbúða sem Endurvinnslan tekur á móti kemur frá Vínbúðunum.

Skil á drykkjarvöruumbúðum drógust lítillega saman milli ára, en alls var hlutfallið 88% af seldum umbúðum. Á árinu nam heildarsala drykkjarvöruumbúða 126 milljónum eininga þar af voru 40,6 milljónir seldar í Vínbúðunum. Gera má ráð fyrir að skil á umbúðum frá Vínbúðunum fylgi almennum skilum og því hafi verið skilað til Endurvinnslunnar um 35,3 milljón einingum eða 87% af þeim 40,6 milljónum sem seldar eru í Vínbúðunum.

Greiddar eru 15 krónur í skilagjald fyrir hverja dós eða flösku og því voru greiddar fyrir umbúðirnar um 1.650 milljónir hjá Endurvinnslunni.

Skil á áldósum eru best 89% og drógust saman á milli ára, það sama gildir um drykkjargler en þar er hlutfallið nú 85%. Skil á plasti (PET) jukust lítillega.

Skilahlutfall umbúða hér á landi er mun hærra en að meðaltali í Evrópuríkjunum og Bandaríkjunum.

Hlutfall vöruflokka og umbúða sem endurheimtast

	2013	2014
Sala milljón einingar	116	126
Skil milljón einingar	104	110
Skilahlutfall %	90	88
Skil eftir tegundum í %		
	2013	2014
Ál	94	89
Plast	87	88
Gler	86	85

Norrænt samstarf á sviði samfélagslegrar ábyrgðar

Viðskiptavinir og í raun samfélagið allt gera í auknum mæli kröfur til fyrirtækja um að þau tryggi að vörur sem þau selja séu framleiddar með siðrænum hætti. Í lögum (86/2011) um ÁTVR er kveðið á um að fyrirtækið skuli leitast við að tryggja að söluvörur þess séu framleiddar samkvæmt alþjóðlegum samþykktum og siðareglum.

ÁTVR leitast við að tryggja að söluvörur fyrirtækisins séu framleiddar samkvæmt alþjóðlegum samþykktum og siðareglum.

Allt frá árinu 2009 hafa norrænu áfengiseinkasölurnar, Alko í Finnlandi, Systembolaget í Svíþjóð, Vinmonopolet í Noregi, Rúsdrekkasøla Landsins í Færeyjum og ÁTVR verið í samstarfi sem snýr að siðferðilegum grundvallarreglum í aðfangakeðjunni. Sameiginlegt markmið er líka að tryggja að söluvörur fyrirtækjanna séu framleiddar samkvæmt alþjóðlegum samþykktum og siðareglum.

Sameiginlegar norrænar siðareglur hafa verið kynntar fyrir áfengisbirgjum í hverju landi. Siðareglurnar eru hluti af stofnsamningi við áfengisbirgja hér á landi og hafa allir birgjar undirritað samninginn. Auk þess hafa helstu vínframleiðslulönd verið heimsótt þar sem framleiðendum, samtökum framleiðenda, fulltrúum stjórnvalda og öðrum hagsmunaaðilum hefur verið kynnt samstarfið og siðareglurnar. Reglunum er ætlað að vera grunnur til að leiðrétta hegðun, markmiðið er ekki að útiloka vörur á grundvelli siðareglanna nema að engin önnur úrræði séu fyrir hendi.

milljónir kr. voru greiddar fyrir skilaumbúðir hjá Endurvinnslunni

Stöðugt er unnið að því að þetta net Vínbúða um allt land og á árinu var opnuð ný Vínbúð á Kópaskeri. Að auki er lögð áhersla á að jafna aðgengi landsmanna með því að bjóða allt vöruvalið í vefbúðinni á vinbudin.is.

Góð þjónusta er aðalsmerki Vínbúðanna og birtist hún meðal annars í endurnýjun og lagfæringum á nokkrum Vínbúðum víða um land á árinu.

49

Vínbúðir um
allt land

EIGANDINN

Starfsemi ÁTVR miðast við að hún sé sem hagkvæmust og afli tekna sem nægi til að greiða rekstrarkostnað og skila hæfilegum arði til ríkissjóðs.

REKSTUR

Stór hluti tekna ÁTVR er með einum eða öðrum hætti hluti af tekjum ríkissjóðs þ.e. í formi áfengis- og tóbaksgjalda, virðisaukaskatts og arðs. Í ár nam þessi upphæð um 23,7 milljörðum kr. og hækkaði um 5,2% á milli ára, var 22,5 milljarðar kr. árið 2013. Alls nam arður ÁTVR til ríkissjóðs 1.400 m.kr.

Hagnaður og sölutölur

Hagnaður ÁTVR var 1.288 m.kr. í samanburði við 1.304 m.kr. árið 2013. Rekstrartekjur ársins voru 28.645 m.kr. Rekstrargjöld námu 27.351 m.kr. Þar af var vörunotkun 24.379 m.kr. Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA) var 1.295 m.kr. eða 5,2% miðað við 5,4% á fyrra ári. Arðsemi eiginfjár á árinu var 28%.

Tekjur af sölu áfengis voru 19.067 m.kr. og hækkuðu um 4,7% á milli ára. Alls voru seldar 19,2 milljónir lítra af áfengi sem er 3% meira magn en árið áður. Flokkað eftir bjór, léttvíni og sterku áfengi var mesta aukning í sölu bjórs eða 3,6%, 1,4% aukning í sölu léttvína en 0,3% samdráttur í sölu á sterku áfengi.

Tekjur af sölu tóbaks jukust um 4,1% á milli árána 2013 og 2014 og voru 9.510 m.kr. Í magni jókst sala á neftóbaki um 19% og vindlingum (sígarettum) um 0,2% en þetta eru stærstu flokkarnir.

Hlutur ríkissjóðs af brúttósölu ÁTVR

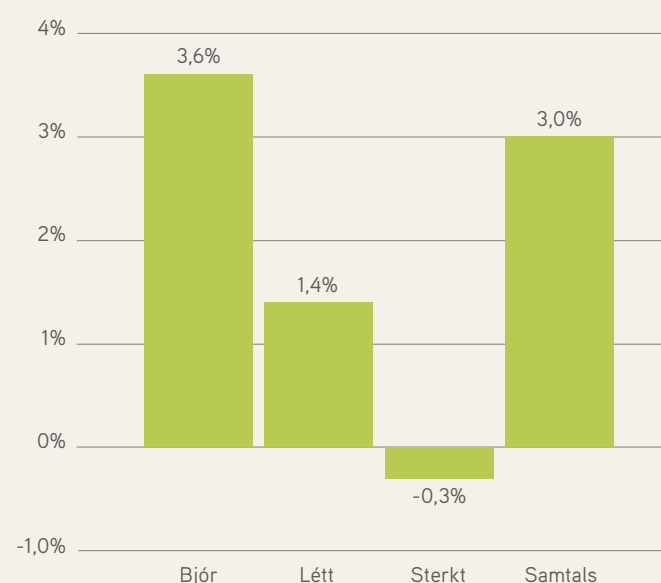
	2013	2014
Magngjald tóbaks	5.502.367	5.719.316
Arður til ríkissjóðs	1.200.000	1.400.000
Áfengisgjald*	8.798.394	9.230.112
Virðisaukaskattur	6.986.585	7.303.742
	22.487.346	23.653.170

*Áfengisgjald reiknað út eftir seldu magni.

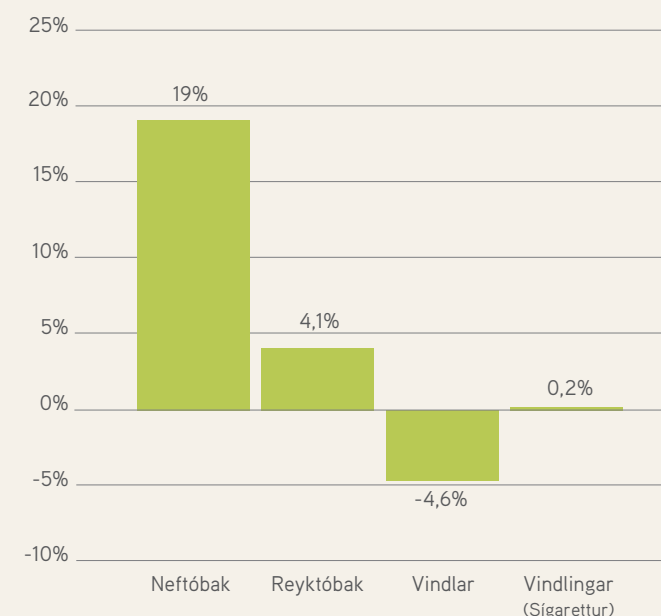
Áfengissala
23.929
milljónir kr. með vsk.

1. janúar 2014 hækkaði tóbaks- og áfengisgjald um 3%. 1. júní lækkuðu öll gjöldin um 1%.

Breyting á sölu áfengis eftir flokkum 2013-2014

Breyting á sölu tóbaks 2013-2014

Arður
í ríkissjóð
1.400
milljónir króna

Hagnaður
1.288
milljónir króna

Neftóbak
19%
aukning

Sala tóbaks
11,9
milljónir króna
með vsk.

49

Vínbúðir
um allt land

12

Vínbúðir á
höfuðborgar-
svæðinu

Ný Vínbúð opnaði á Kópaskeri og átta aðrar Vínbúðir voru endurnýjaðar á árinu.

Í Vínbúðunum hefur markvisst verið hugað að orkusparandi aðgerðum samhliða endurbótum á húsnæði.

Ársnotkun á heitu vatni samsvaraði notkun 94 meðalheimila og lækkaði verulega á milli ára.

Framkvæmdir

Vínbúðin á Kópaskeri bættist í hóp Vínbúða á árinu en í árslok rak ÁTVR 49 Vínbúðir auk vefbúðar, þar af eru 12 á höfuðborgarsvæðinu.

Framkvæmdir á Akureyri héldu áfram og var endurbótum á verslunarhlutanum lokið. Vínbúðirnar í Hafnarfirði og Hveragerði voru stækkaðar og fluttar á nýjan stað. Vínbúðin á Dalvík var endurnýjuð og stækkuð. Á árinu var nýtt og betra húsnæði standsett fyrir Vínbúðina í Vestmannaeyjum en hún opnaði þar í ársbyrjun 2015. Nokkrar endurbætur voru gerðar á Vínbúðinni í Smáralind. Vínbúðirnar á Hvammstanga, Djúpvogi og Þórshöfn fengu andlitslyftingu og var þeim um leið breytt í sjálfsafgreiðsluverslanir.

Dreifing

ÁTVR dreifir vörum með eigin bifreiðum á höfuðborgarsvæðinu, til Akraness, Borgarness, Reykjanesbæjar og Grindavíkur. Aðrir flutningar eru boðnir út. Með markvissri vörustjórnun er leitað leiða til að koma vörum til Vínbúða með sem skilvirkustum hætti um leið og hugað er að því að lágmarka umhverfisáhrif flutninganna.

Sjálfbær orkunotkun – endurnýtanleg orka

Fylgst hefur verið með orkunotkun á Stuðlahálsi 2 en þar eru til húsa höfuðstöðvar ÁTVR, dreifingarmiðstöð og Vínbúðin Heiðrún. Markvisst er reynt að draga úr orkunotkun bæði á heitu vatni og rafmagni. Sérstakt hússtjórnarkerfi vaktar notkun rafmagns og stýrir álagi. Í Vínbúðunum hefur markvisst verið hugað að orkusparandi aðgerðum samhliða endurbótum á húsnæði. Til að mæla orkunotkun og gera starfsfólki auðveldara að skilja umfangið þá er notkunin umreiknuð yfir í meðalnotkun heimila. Á árinu var rafmagnsnotkun á Stuðlahálsi sem samsvarar notkun 121 heimilis og var hún sambærileg á milli ára.

Heitt vatn er notað til að kynda húsnæði og snjóbræðslu. Ársnotkun á heitu vatni samsvaraði notkun 94 meðalheimila og lækkaði verulega á milli ára. Alvarleg bilun í snjóbræðslukerfi árið áður gerði samanburðinn hagstæðan og markmið náðist.

BIRGJAR

Mikil áhersla er lögð á góð samskipti við birgja en þau fara meðal annars fram á sérstöku vefsvæði sem veitir aðgang að upplýsingum sem þá varða. Á heildina litið eru birgjar ánægðir með þjónustu ÁTVR og upplýsingagjöf.

Stefna og framkvæmd ÁTVR gagnvart birgjum

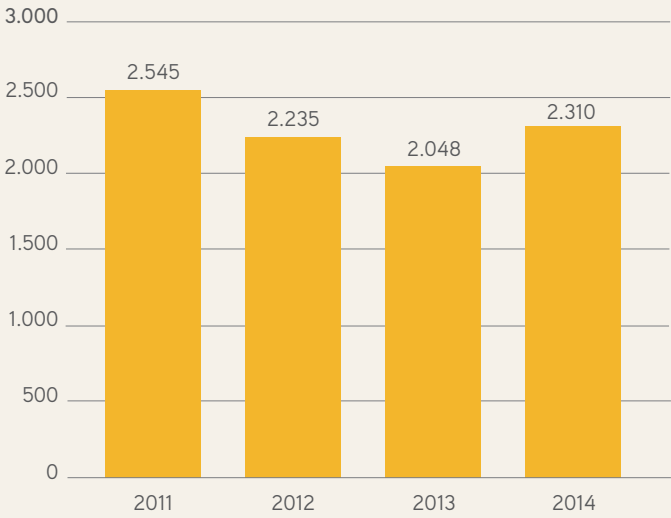
Allir sem hafa fengið leyfi til innflutnings áfengis geta sótt um að vörur þeirra fari í reynslusölu í Vínbúðir. Áður en viðskipti geta hafist er skilyrði að birgir hafi undirritað stofnsamning um vörukaup áfengis. Samningurinn er heildarsamningur og tekur til allra vörukaupa ÁTVR frá birgi. Samningnum er ætlað að einfalda skjalagerð og samskipti aðila með upptöku rafrænna viðskipta, jafnframt því sem hann kveður heildstætt á um réttarstöðu aðila á grundvelli reglugerðar um vöruval og sölu áfengis og skilmála í viðskiptum við birgja (nr. 755/2011). Siðareglur eru hluti af stofnsamningnum, en þar skuldbinda birgjar sig til að leggja til grundvallar viðskiptum sínum þau gildi sem felast í siðareglunum. Enn sem komið er ná þessir samningar eingöngu til áfengisbirgja.

Viðhorf birgja og upplýsingagjöf

Birgjar hafa aðgang að sérstöku vefsvæði en þar er að finna almennar upplýsingar og aðgang að sölutölum og skýrslum sem snerta hvern birgi sérstaklega. Auk þess er á vefsvæðinu sótt um að koma nýjum vörum í sölu og þar er jafnframt tilkynnt um verðbreytingar. Birgjar geta að jafnaði breytt verði á vörum einu sinni í mánuði. Til að upplýsa birgja enn frekar um þætti í rekstri og vöruvali eru haldnir upplýsingafundir sem eru jafnan vel sóttir. Boðið hefur verið upp á fræðslufundi um ákveðin afmörkuð efni til að auka skilning og upplýsa enn frekar. Eitt af sameiginlegum hagsmunamálum ÁTVR og birgja er að minnka eins og kostur er frávík í vörumeðhöndlun. Með aukinni upplýsingagjöf og samstarfi við birgja er stefnt að því að fækka frávikum enn frekar.

Eitt af sameiginlegum hagsmunamálum ÁTVR og birgja er að minnka eins og kostur er frávík í vörumeðhöndlun. Með aukinni upplýsingagjöf og samstarfi við birgja er stefnt að því að fækka frávikum enn frekar.

Fjöldi frávika í vörumóttöku

Flest frávik eru vegna ósöluhæfrar vöru, vöntunar eða umframmagns í afhendingu og vegna strikamerkja.

Sala bjórs

innlendur bjór

Ánægja birgja með ÁTVR á heildina litið hefur aukist á milli ára og það sama má segja um hversu birgjar eru ánægðir með fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi.

603

nýjar vörur í reynslusölu

Til að fá fram skoðanir birgja á ýmsum þáttum, s.s. þjónustu ÁTVR og einstakra deilda, auk afstöðu til framkvæmdar vöruvalsreglna og upplýsingagjafar, eru gerðar tvær viðhorfskannanir á ári. Við úrvinnslu er birgjum skipt í tvo flokka eftir veltu. Stórir birgjar eru þeir sem hafa yfir 100 m.kr. viðskipti við ÁTVR á ársgrundvelli en minni birgjar eru þeir sem eru með viðskipti undir þeirri upphæð. Almennt eru stærri birgjar ánægðari en þeir minni. Helstu niðurstöður eru kynntar starfsfólki og birgjum á upplýsingafundum um leið og leitað er leiða til að svara athugasemdum og finna leiðir til úrbóta.

Ánægja birgja með ÁTVR á heildina litið hefur aukist á milli ára og það sama má segja um ánægju þeirra með fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi. Á heildina litið eru birgjar ánægðir með þjónustu og upplýsingagjöf. Sjá nánar helstu niðurstöður í viðauka, bls. 78. Þær áskoranir sem ÁTVR stendur jafnan frammi fyrir í samskiptum og ákvörðunum sem snúa að birgjum er að tryggja hlutleysi við ákvarðanir byggðar á lögum og reglugerð um vöruval og sölu áfengis auk þess að tryggja eins og kostur er að reglur um framstillingu vöru séu skýrar og hlutlausar.

Gæðaeftirlit vöru

Gæðaeftirlit miðast við að ákvarða gæði og öryggi vörunnar. Allar vörur sem hafa uppfyllt formskilyrði á grundvelli laga fara í skynmat þegar sótt er um vörur í sölu. Á árinu var unnið að vottun skynmatsferlisins í samstarfi við BSI á Íslandi ehf. Í vottuninni felst að ÁTVR uppfyllir bestu aðferðir við skynmat og að unnið er að úrbótum á frábrigðum sem upp kunna að koma. Auk þess felst í vottun að ÁTVR skuldbindur sig til að vinna að því að tryggja stöðugar umbætur á skynmatsferlinu.

Reglulega eru send inn sýni til rannsóknar hjá Matís og er kannað áfengismagn í vöru og niðurstaða borin saman við uppgefið magn á miða. Vörusýnin eru tekin af handahófi og einnig ef viðskiptavinir hafa borið fram kvörtun. Miðað við hlutfall af heildarsölu lítra þá voru 10,6% af vörusafninu könnuð.

Önnur innkaup

ÁTVR er þátttakandi í verkefninu Vistvæn innkaup (VINN) og skilar inn tölum um grænt bókhald. Verkefnið er samstarfsvettvangur opinberra aðila en meginþættir verkefnisins eru að þróa vistvæn innkaup og grænan ríkisrekstur, upplýsa og

Markvisst er unnið að því að auka hlut á vistvænum vörum og var til að mynda lögð mikil áhersla á það á árinu að tryggja að allar starfsstöðvar væru að vinna með vottuð umhverfisvæn hreinsiefni.

aðstoða. Markvisst er unnið að því að auka hlut vistvænna vara og var til að mynda lögð mikil áhersla á það á árinu að tryggja að allar starfsstöðvar vinni með vottuð umhverfisvæn hreinsiefni. Árlega eru sett markmið um grænt bókhald fyrir fjölmarga þætti og er fylgst með niðurstöðunni mánaðarlega. Á árinu náðist ágætur árangur m.a. minnkaði notkun á heitu vatni. Rafmagnsnotkun og útblástur koltvísýrings vegna flutninga stóð í stað, endurvinnsluhlutfall úrgangs hækkaði, sala á fjölnota burðarpokum jókst og sala á plastpokum dróst saman svo eitthvað sé nefnt.

Samfélagsleg ábyrgð birgja

Til að kanna ýmsa þætti sem snúa að samfélagsábyrgð fyrirtækja gerði ÁTVR könnun á meðal birgja. Könnunin var framkvæmd í júní og júlí af Maskínu og send til 177 fyrirtækja, bæði áfengisbirgja og rekstrarvörubirgja. Spurt var m.a. hvort fyrirtækin héldu grænt bókhald, hvort birtar væru upplýsingar um samfélagslega ábyrgð á vefsíðu viðkomandi aðila og hvort fyrirtækin gerðu kröfur til undirbirgja og framleiðenda um samfélagslega ábyrgð. Alls bárust svör frá 104 birgjum, 30 áfengisbirgjum og 74 rekstrarvörubirgjum. Ekki var marktækur munur á svörum þessara hópa. 87% fyrirtækjanna höfðu sett sér markmið um ánægju viðskiptavina en eingöngu 20% héldu utan um tölulegar upplýsingar um mikilvæga umhverfisþætti. 82% fyrirtækjanna birtu engar upplýsingar um samfélagsábyrgð á vefsíðu sinni en 37,6% gerðu kröfu til undirbirgja og framleiðenda um samfélagsábyrgð. Flestir töldu að auka þyrfti fræðslu og þjálfun til að gera mætti frekari kröfur um samfélagsábyrgð, en þar á eftir kom vinnulag eins og gátlistar og handbækur.

Umbætur

Breytt uppröðun í dreifingarmiðstöð hefur það markmið að minnka eins og kostur er akstur lyftara í húsinu og þar með draga úr hættunni á slysum. Við hönnun nýrra Vínbúða er markvisst reynt að minnka vörumeðhöndlun meðal annars með því að afmarka sérstakt rými fyrir bjór og sleppa þar með við að umstafla vörum í hillur og vagna þar sem hægt er að keyra inn heilum vörubrettum. Nýjum afgreiðsluborðum er ætlað að léttu vinnuálag. Hægt er að hæðarstilla borðin og stjórna birtustigi í ljósum fyrir ofan afgreiðslusvæðið.

Í stærri Vínbúðum var tekinn í notkun búnaður eða „útdrag“ til að auðvelda starfsfólki að draga flöskur framur í neðstu hillu án þess að teygja sig innst í hilluna.

LED ljós eru sett upp þegar Vínbúðir eru endurnýjaðar. Í Álfrúnu var sérstakt verkefni lagt fyrir rafmagnsverkfræðinga til að ná fram góðri lýsingu á sem umhverfisvænstan máta. LED ljós voru nýtt í lofti og spara þau mikið rafmagn.

Sparperur eru settar í Vínbúðir þegar perur eru endurnýjaðar. Helsti kostur sparperunnar er 80% orkusparnaður miðað við glóperu, hún endist í 6-10 ár og ekki er hætta á íkveikju vegna ofhitunar.

Álfrún er ný og rúmgóð Vínbúð í Hafnarfirði með yfir 800 vörutegundir ásamt því að vera með reynsluvörur á boðstólum.

Vöruval er háð stærð hvernar Vínbúðar en í öllum tilvikum er áhersla lögð á fjölbreytni og gæði. Eftirspurn viðskiptavina ræður miklu um val á vörum í hverri Vínbúð en einnig er þess gætt að tryggja hlutleysi gagnvart birgjum.

Fjöldi seldra
vörutegunda

2.617

ÁRSREIKNINGUR 2014

SKÝRSLA OG ÁRITUN FORSTJÓRA 47	ÁRITUN ENDURSKOÐENDA 48	REKSTRAR- REIKNINGUR 49
EFNAHAGS- REIKNINGUR 50	SJÓÐSTREYMI 51	SKÝRINGAR 52

SKÝRSLA OG ÁRITUN FORSTJÓRA

Afkoma ÁTVR á árinu 2014 var svipuð og á árinu á undan. Vörusala og vörunotkun var 2,3% hærri en áætlanir ársins gerðu ráð fyrir. Hagnaður ársins var 1.288 m.kr. Eignir námu 6.152 m.kr., skuldir voru 1.669 m.kr. og eigið fé nam 4.483 m.kr. í árslok 2014. Greiddur var 1.400 m.kr. arður í ríkissjóð.

Áfengi var selt fyrir 23.929 m.kr. með virðisaukaskatti. Sala áfengis í lítrum jókst um 3,02% frá árinu á undan og seldust 19.216.406 lítrar, þar af var bjórsala 14.971.153 lítrar.

Sala tóbaks nam 11.935 m.kr. með virðisaukaskatti. ÁTVR innheimtir tóbaksgjald. Gjaldið nam 5.719 m.kr. á árinu 2014 og hækkaði um 217 m.kr. frá árinu 2013. Sala vindlinga í magni jókst um 0,2%. Sala vindlinga nam 1.088 þús. kartonum og af vindlum seldust 6.305 þúsund stykki. Selt magn nefntóbaks var 32.855 kg.

Á árinu fengu 684 starfsmenn greidd laun hjá ÁTVR. Margir eru í hlutastarfi. Ársverk voru 282 og hefur þeim fjölgað um tólf frá 2013.

Viðskiptavinir ÁTVR eru ánægðir með þjónustuna en ÁTVR er ávallt í hópi efstu fyrirtækja í Íslensku ánægjuvuginni.

Viðá var unnið að endurnýjun og lagfæringum. Þær helstu voru eftirfarandi. Framkvæmdir á Akureyri héldu áfram og var endurbótum á verslunarhlutanum lokið. Vínbúðirnar í Hafnarfirði og Hveragerði voru stækkaðar og fluttar á nýjan stað. Vínbúðin á Dalvík var endurnýjuð og stækkuð og ný verslun var opnuð á Kópaskeri. Vínbúðin í Vestmannaeyjum flutti í nýtt húsnæði og var stækkuð. Vínbúðin í Smáralind var endurnýjuð. Vínbúðirnar á Hvammstanga, Djúpvogi og Þórshöfn voru endurbættar og var þeim um leið breytt í sjálfs-afgreiðsluverlanir.

Lögum um gjald af áfengi og tóbaki var tvívegis breytt á árinu. Í ársbyrjun voru bæði áfengis- og tóbaksgjöld hækkuð um 3%. Frá 1. júní voru þau lækkuð um 1%.

Forstjóri ÁTVR staðfestir ársreikning fyrirtækisins fyrir árið 2014 með undirritun sinni.

Reykjavík, 26. mars 2015

Ívar J. Arndal

Ívar J. Arndal, forstjóri

ÁRITUN ENDURSKOÐENDA

Til Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins fyrir árið 2014. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu og áritun forstjóra, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja og innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju og ákvæði laga um Ríkisendurskoðun. Samkvæmt því ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg vissa fáiist um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðunin felur í sér aðgerðir til að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri áhættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér mat á þeim reikningsskila- og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina hafi verið aflað nægjanlegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu fyrirtækisins á árinu 2014, efnahag þess 31. desember 2014 og breytingu á handbæru fé á árinu 2014, í samræmi við lög um ársreikninga.

Ríkisendurskoðun, 26. mars 2015

Sveinn Arason, ríkisendurskoðandi

Óskar Sverrisson, endurskoðandi

REKSTRARREIKNINGUR ÁRIÐ 2014

	Skýr.	2014	2013
Rekstrartekjur			
Sala áfengis		19.066.819	18.202.216
Sala tóbaks		9.509.880	9.133.339
Sala umbúða o.fl.		68.677	65.512
		28.645.376	27.401.067
Rekstrargjöld			
Vörunotkun	10	24.379.404	23.321.376
Laun og launatengd gjöld	11-13	1.746.693	1.596.572
Húsnæðiskostnaður		482.241	504.268
Sölu- og dreifingarkostnaður		221.791	197.076
Stjórnunar- og skrifstofukostnaður		267.006	258.844
Annar rekstrarkostnaður		48.970	53.487
Afskriftir	15	204.749	183.589
		27.350.854	26.115.212
Rekstrarhagnaður		1.294.522	1.285.855
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	14	(6.921)	18.223
Hagnaður ársins		1.287.601	1.304.078

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2014

	Skýr.	2014	2013
Eignir			
Rekstrarfjármunir	4,15	1.230.833	1.125.895
Eignarhlutir í öðrum félögum	5,16	7.500	7.500
Fastafjármunir samtals		1.238.333	1.133.395
Birgðir	6,17	1.389.590	1.187.565
Viðskiptakröfur	7,18	1.443.790	1.361.037
Handbært fé	8	2.080.204	2.934.010
Veltufjármunir samtals		4.913.584	5.482.612
Eignir samtals		6.151.917	6.616.007
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Óráðstafað eigið fé	19	4.483.063	4.595.462
Eigið fé samtals		4.483.063	4.595.462
Skammtímaskuldir			
Lánardrottnar	9	1.147.182	1.461.280
Aðrar skammtímaskuldir		521.672	559.265
Skammtímaskuldir samtals		1.668.854	2.020.545
Eigið fé og skuldir samtals		6.151.917	6.616.007
Skuldbindingar	20		

SJÓÐSTREYMI ÁRIÐ 2014

	Skýr.	2014	2013
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		1.287.601	1.304.078
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi:			
Afskriftir	15	204.749	183.589
Söluhagnaður af fastafjármunum		(1.173)	(707)
Veltufé frá rekstri		1.491.176	1.486.960
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:			
Birgðir, (hækkun) lækkun		(202.025)	212.906
Skammtímakröfur, (hækkun)		(82.753)	(26.386)
Skammtímaskuldir, (lækkun) hækkun		(351.691)	(69.290)
		(636.469)	117.230
Handbært fé frá rekstri		854.707	1.604.190
Fjárfestingarhreyfingar			
Innréttingar og annar búnaður	15	(217.048)	(163.269)
Fasteignir	15	(52.157)	(20.400)
Bífreiðar	15	(40.745)	(32.908)
Söluverð rekstrarfjármuna		1.436	4.097
Fjárfestingarhreyfingar		(308.514)	(212.480)
Fjármögnunarhreyfingar			
Arður til ríkissjóðs	19	(1.400.000)	(1.200.000)
Fjármögnunarhreyfingar		(1.400.000)	(1.200.000)
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(853.806)	191.710
Handbært fé í ársbyrjun		2.934.010	2.742.300
Handbært fé í lok ársins		2.080.204	2.934.010

SKÝRINGAR

Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

1. Ársreikningur Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglugerð nr. 696/1996 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga.
- Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Skattar

2. Ríkisstofnanir og ríkisfyrirtæki greiða almennt ekki tekjuskatta.

Erlendir gjaldmiðlar og innlendar vísitölur

3. Eignir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á kaupgengi í árslok en skuldir eru umreiknaðar á sölugengi. Viðskipti í erlendum gjaldeyri á árinu eru umreiknuð í íslenskar krónur á viðskiptadegi. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.
- Peningalegar eignir og skuldir sem bundnar eru verðtryggingu eru færðar miðað við vísitölur sem tóku gildi 1. janúar 2014. Breytingar sem myndast eru færðar í rekstrarreikning.

Rekstrarfjármunir

4. Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði. Frá kostnaðarverði eru dregnar reiknaðar afskriftir.
- Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum kostnaði við að koma eignunum á viðeigandi stað og í nothæft ástand.
- Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við áætlaðan endingartíma og eignarhaldstíma.

Eignarhlutar í öðrum félögum

5. Eignarhlutar í félögum eru færðir á nafnverði.

Birgðir

6. Birgðir samanstanda af endursöluvörum og rekstrarvörum. Birgðirnar eru metnar á síðasta innkaupsverði að teknu tilliti til gallaðra og úreltra vara.

Viðskiptakröfur

7. Greiðslukortakröfur eru færðar meðal viðskiptakrafna. Viðskiptakröfur eru færðar á kostnaðarverði.

Handbært fé

8. Handbært fé samanstendur af sjóði og bankainnstæðum.

Viðskiptaskuldir

9. Viðskiptaskuldir eru færðar á kostnaðarverði.

Vörunotkun

10. Tóbaksgjald er innheimt við sölu tóbaks og er því skilað mánaðarlega til Tollstjóra. Tóbaksgjaldið er skilgreint sem hluti af kostnaðarverði seldra vara í bókhaldi ÁTVR. Alls námu greiðslur tóbaksgjalds 5.719 m.kr. á árinu 2014 en voru 5.502 m.kr. á árinu 2013.

Sundurliðun vörunotkunar	2014	2013
Vörunotkun, áfengi	16.324.950	15.578.198
Vörunotkun, tóbak	8.027.218	7.717.265
Vörunotkun, umbúðir	27.236	25.913
	24.379.404	23.321.376

Starfsmannamál

11. Laun og launatengd gjöld sundurliðast þannig:	2014	2013
Dagvinnulaun	934.217	847.826
Yfirvinna	474.661	432.693
Launatengd gjöld	324.877	293.568
Viðbótarframlag til lífeyrissjóðs	9.832	16.410
Áfallið reiknað orlof, breyting	3.106	6.074
	1.746.693	1.596.572

12. Launagjöld hækka um 9,4% milli ára. Reiknuð ársverk á árinu 2014 voru 282,0 en ársverk reiknuð með sama hætti árið 2013 voru 269,6 sem er hækkun um 4,6%.

Laun og launatengd gjöld vegna forstjóra námu 16,5 m.kr. en voru 15,8 m.kr. árið á undan. Á árinu hækkuðu launin skv. úrskurði Kjaraáðs í júní 2014.

Áunnið orlof starfsmanna til desemberloka er reiknað og fært í ársreikninginn. Það nam 96,0 m.kr. í árslok 2014 en til samanburðar var það 93,0 m.kr. árið áður.

13. Skuldbindingar ÁTVR vegna eftirlauna núverandi og fyrrverandi starfsmanna voru gerðar upp á árinu 1999. Skuldbindingar sem falla til árlega eru gerðar upp við Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins jafnóðum. Samkvæmt uppgjöri LSR námu lífeyrisskuldbindingar í árslok 2014 18,6 m.kr.

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

14. Sundurliðun fjármunatekna og (fjármagnsgjalda)	2014	2013
Vaxtatekjur	113.030	136.156
Póknanir vegna debet- og kreditkorta	(96.292)	(89.511)
Fjármagnstekjuskattur	(22.530)	(27.117)
Vaxtagjöld	(1.129)	(1.305)
	(6.921)	18.223

Rekstrarfjármunir

15. Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:				
	Bifreiðar	Fasteignir	Innréttingar og annar búnaður	Samtals
Stofnverð 1.1.2014	218.062	1.205.691	904.653	2.328.406
Viðbót á árinu	40.745	52.157	217.048	309.950
Selt og niðurlagt á árinu	(18.673)	0	(40.208)	(58.881)
Stofnverð 31.12.2014	240.134	1.257.848	1.081.493	2.579.475
Afskrifað 1.1.2014	102.017	672.256	428.239	1.202.512
Afskrifað á árinu	30.075	22.900	146.086	199.061
Selt og niðurlagt á árinu	(16.778)	0	(36.153)	(52.931)
Afskrifað 31.12.2014	115.314	695.156	538.172	1.348.642
Bókfært verð 31.12.2014	124.820	562.692	543.321	1.230.833
Afskriftarhlutföll	12-15%	2-4%	12-20%	
Gjaldfærð afskrift á rekstrarreikningi nemur 204.749 þús.kr. sem er samtala afskrifta ársins og afskrifta vegna niðurlagðra eigna.				
Fasteignamat og váttryggingamat eigna félagsins í árslok greinist þannig:				
Fasteignir og lóðir	Fasteignamat	Brunabótamat	Bókfært verð	
	2.165.936	3.035.190	562.692	

Eignarhlutar í félögum

16. Hlutabréf í Endurvinnslunni hf. eru færð á nafnverði 7.500 þús. kr. Á árinu 2014 var enginn arður greiddur til hluthafa.

Birgðir

17. Birgðir um áramót skiptast í áfengi, tóbak, umbúðir og rekstrarvörur:	2014	2013
Áfengi	1.186.441	966.604
Tóbak	160.348	196.830
Umbúðir	12.966	12.491
Rekstrarvörubirgðir	29.835	11.640
	1.389.590	1.187.565

Viðskiptakröfur

18. Viðskiptakröfur sundurliðast þannig:	2014	2013
Kröfur vegna greiðslukorta	1.357.733	1.285.435
Viðskiptakröfur	86.057	75.602
	1.443.790	1.361.037

Eigið fé

19. Yfirlit eiginfjárreikninga:	Óráðstafað eigið fé
Eigið fé 1.1.	4.595.462
Hagnaður skv. rekstrarreikningi	1.287.601
Arður til ríkissjóðs	(1.400.000)
Eigið fé 31.12.	4.483.063

Önnur mál

20. Í tengslum við starfsemi ÁTVR voru 37 húsaleigusamningar í gildi í árslok 2014. Þá voru í gildi 3 samningar um þjónustu við Vínbúðir.

Kennitölur

21. Fimm ára yfirlit í milljónum króna

	2014	2013	2012	2011	2010
Rekstur:					
Rekstrartekjur	28.645	27.401	26.605	25.487	25.365
Rekstrargjöld	(27.146)	(25.932)	(25.100)	(24.113)	(23.940)
Rekstrarhagn. f. afskr.	1.499	1.469	1.505	1.374	1.425
Afskriftir	(205)	(184)	(175)	(156)	(131)
Rekstrarhagnaður	1.295	1.285	1.330	1.218	1.294
Hreinar fjárm.tekjur	-7	18	10	9	39
Hagnaður ársins	1.288	1.304	1.340	1.227	1.333
Efnahagur:					
Fastafjármunir	1.238	1.133	1.104	1.063	1.033
Veltufjármunir	4.914	5.483	5.477	5.109	4.655
Eignir alls	6.152	6.616	6.581	6.172	5.688
Eigið fé	4.483	4.595	4.491	4.201	3.974
Skammtímaskuldir	1.669	2.021	2.090	1.971	1.714
Eigið fé og skuldir alls	6.152	6.616	6.581	6.172	5.688

Helstu kennitölur um afkomu og fjárhagsstöðu fyrirtækisins á síðustu fimm árum:

	2014	2013	2012	2011	2010
Rek.hagn.f.afskr./EBITDA ...	5,2%	5,4%	5,7%	5,4%	5,6%
Veltufjárhlutfall	2,94	2,71	2,62	2,59	2,72
Eiginfjárhlutfall	72,9%	69,5%	68,0%	68,1%	69,9%
Arðsemi eigin fjár	28,0%	29,0%	31,9%	30,9%	36,6%

SUNDURLIÐANIR

HLUTI RÍKISSJÓÐS AF BRÚTTÓSÖLU ÁTVR

	2014	2013	2012
Magngjald tobaks	5.719.316	5.502.367	5.007.282
Arður til ríkissjóðs	1.400.000	1.200.000	1.050.000
Áfengisgjald*	9.230.112	8.798.394	8.711.583
Virðisaukaskattur	7.303.742	6.986.585	6.783.234
Samtals	23.653.170	22.487.346	21.552.099

*Áfengisgjald sem hér er tilgreint er reiknað út eftir seldu magni.

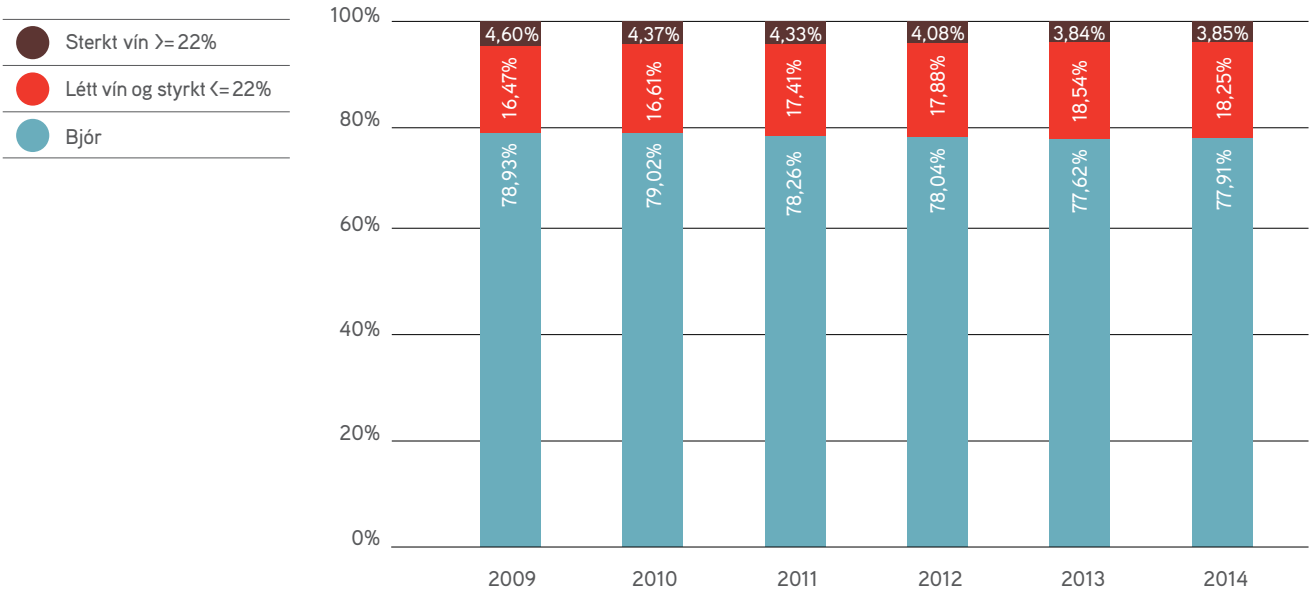
SKIPTING Á SKATTSKYLDUM ALKÓHÓLLÍTRUM
EFTIR SKATTFLOKKUM 2014

	Skattlagðir alkóhóllítrar	Lítrar	Áfengisgjald	Áfengisgjald á alkóhóllítra*
Létt vín <15%	323.233	3.506.660	2.734.549	93,14 kr.
Bjór	422.755	14.971.145	3.976.012	83,78 kr.
Sterkt vín >15% og blandaðir drykkir úr sterku áfengi	220.061	738.581	2.519.551	114,08 kr.
Samtals	966.049	19.216.386	9.230.112	

Tafla þessi á að auðvelda mat á áhrifum breytinga á áfengisgjaldi á tekjur ríkissjóðs. Hafa ber í huga að ofanskráðar tölur ná ekki til sölu heildsala til annarra aðila en ÁTVR. Áfengisgjald hækkaði 1. janúar 2014 um 3% og var lækkað um 1% 1. júní.

* Áfengisgjald á alkóhóllítra er eins og það stendur í árslok.

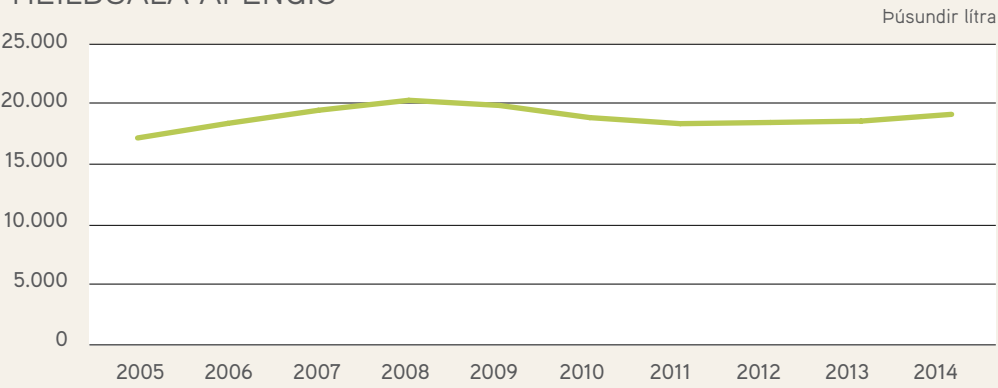
HLUTFALLSLEG SKIPTING Á SÖLU ÁFENGIS Í LÍTRUM 2009–2014

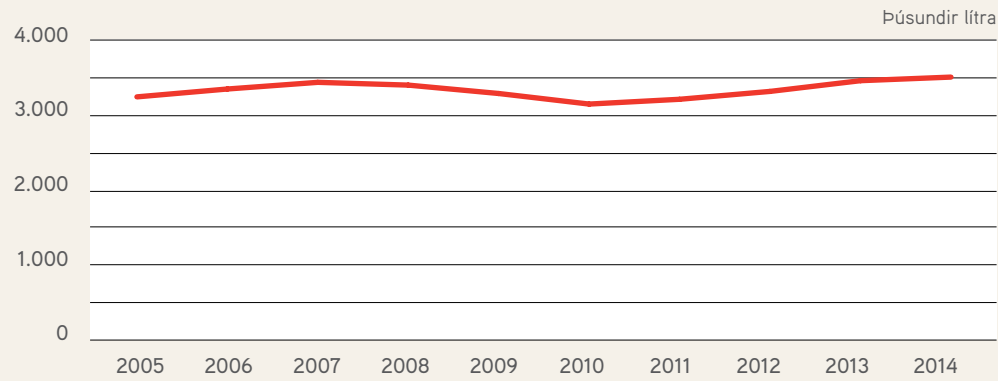
SALA ÁFENGIS 2009–2014 OG BREYTING MILLI ÁRA
Í ÞÚSUNDUM LÍTRA

	Heildarsala áfengis	Breyting í prósentum	Létt vín og styrkt <=22% alk.	Breyting í prósentum	Sterkt áfengi >22% alk.	Breyting í prósentum	Bjór	Breyting í prósentum
2009	19.957	-2,11%	3.287	-3,30%	919	-16,38%	15.751	-0,87%
2010	18.942	-5,09%	3.146	-4,29%	828	-9,90%	14.968	-4,97%
2011	18.438	-2,66%	3.210	2,03%	798	-3,62%	14.430	-3,59%
2012	18.537	0,54%	3.315	3,27%	756	-5,26%	14.466	0,25%
2013	18.653	0,63%	3.458	4,31%	717	-5,16%	14.478	0,08%
2014	19.216	3,02%	3.506	1,39%	739	3,07%	14.971	3,41%

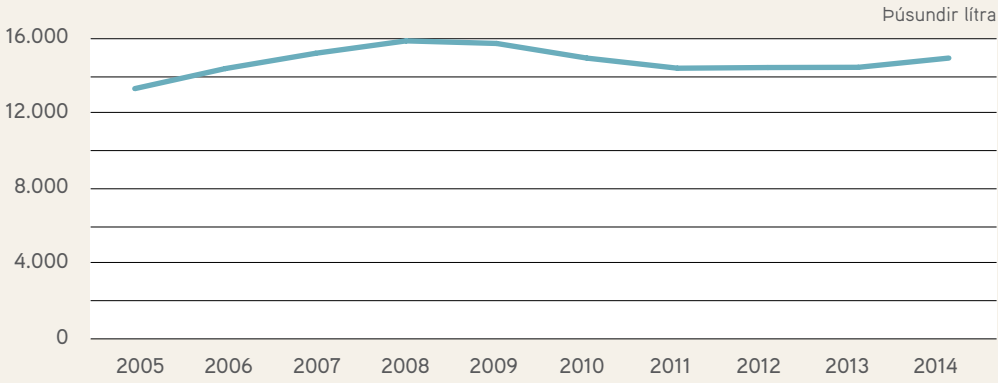
HEILDSALA ÁFENGIS

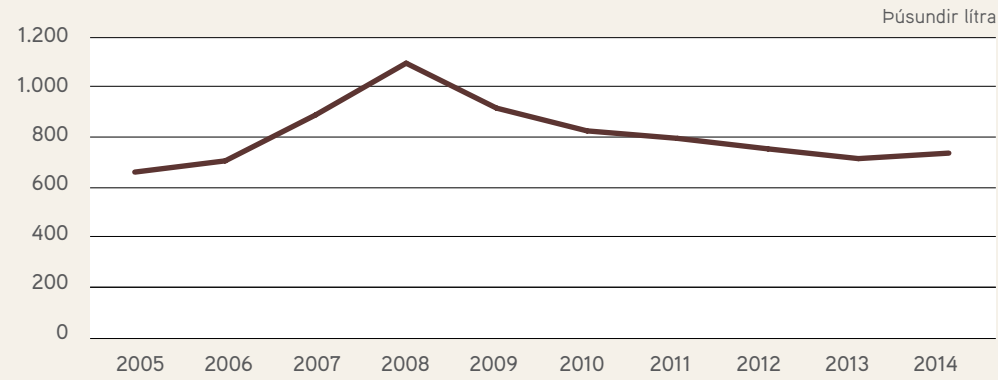
LÉTT VÍN OG STYRKT <= 22% ALK.

BJÓR

STERKT ÁFENGI > 22% ALK.

SALA ÁFENGIS
MEÐ VIRÐISAUKASKATTI

Stærri Vínbúðir	2014	2013	2012
Vínbúðin Akureyri	1.518.602	1.434.742	1.380.818
Vínbúðin Austurstræti	686.174	597.724	650.340
Vínbúðin Álfrún (Hafnarfirði)	1.575.947	1.178.700	1.177.675
Vínbúðin Borgartúni	896.896	926.695	934.000
Vínbúðin Dalvegi	2.458.941	2.484.997	2.159.504
Vínbúðin Eiðistorgi	881.918	874.017	853.564
Vínbúðin Heiðrún	2.175.073	2.216.237	2.234.542
Vínbúðin Kringlunni	1.007.269	1.021.763	1.040.441
Vínbúðin Mosfellsbæ	662.175	616.257	579.842
Vínbúðin Reykjanesbæ	936.082	880.515	848.315
Vínbúðin Selfossi	864.545	825.683	823.901
Vínbúðin Skeifunni	2.240.215	2.178.362	2.108.523
Vínbúðin Skútuvogi	1.546.568	1.534.954	1.552.980
Vínbúðin Smáralind	531.073	546.206	611.503
Vínbúðin Stekkjarbakka	1.155.159	1.004.136	1.043.538
Minni Vínbúðir	2014	2013	2012
Vínbúðin Akranesi	350.027	338.504	340.855
Vínbúðin Blönduósi	106.335	101.750	97.557
Vínbúðin Borgarnesi	396.439	383.644	385.016
Vínbúðin Búðardal	35.717	32.937	31.389
Vínbúðin Dalvík	111.182	105.795	112.334
Vínbúðin Djúpavogi	20.479	20.369	19.568
Vínbúðin Egilsstöðum	308.526	309.835	283.384
Vínbúðin Fáskrúðsfirði	31.159	29.067	28.922
Vínbúðin Flúðum	117.962	102.588	86.071
Vínbúðin Grindavík	103.626	96.783	97.242
Vínbúðin Grundarfirði	49.528	48.981	49.628
Vínbúðin Hellu	115.244	105.693	63.619
Vínbúðin Hólmavík	43.529	42.741	40.811
Vínbúðin Húsavík	190.605	178.216	170.203
Vínbúðin Hvammstanga	59.287	53.931	48.042
Vínbúðin Hveragerði	277.727	276.823	271.466
Vínbúðin Hvolsvelli	150.770	139.819	162.774
Vínbúðin Höfn	158.486	149.581	144.156
Vínbúðin Ísafirði	315.605	309.622	307.409
Vínbúðin Kirkjubæjarklaustri	40.407	39.946	39.458
Vínbúðin Kópaskeri	1.409		
Vínbúðin Neskaupstað	92.192	88.180	84.546
Vínbúðin Ólafsvík	86.475	84.058	78.170
Vínbúðin Patreksfirði	94.142	90.185	91.000
Vínbúðin Reyðarfirði	199.523	191.707	186.337
Vínbúðin Sauðárkróki	240.660	240.574	235.804
Vínbúðin Seyðisfirði	47.323	48.309	39.505
Vínbúðin Siglufirði	122.134	113.168	111.052
Vínbúðin Stykkishólmi	74.881	73.887	79.382
Vínbúðin Vestmannaeyjum	361.532	354.066	353.524
Vínbúðin Vík	43.347	39.829	37.464
Vínbúðin Vopnafirði	38.248	37.029	37.661
Vínbúðin Þorlákshöfn	54.775	52.770	53.837
Vínbúðin Þórshöfn	52.167	55.818	50.776
Útgarður Stuðlahálsi, Rvk	299.751	187.066	179.649
Samtals	23.927.834	22.844.258	22.398.097
Sala án vsk.	19.066.819	18.202.216	17.846.025

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

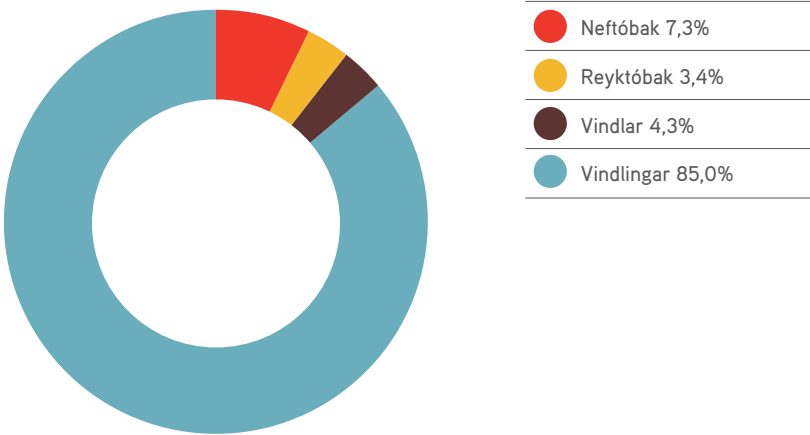
SALA TÓBAKS
ÁN VIRÐISAUKASKATTS

	2014	2013	Breyting
Neftóbak	692.459	576.920	20,0%
Reyktóbak	321.172	302.799	6,1%
Vindlar	409.047	423.341	-3,4%
Vindlingar	8.087.203	7.830.301	3,3%
Alls	9.509.881	9.133.361	4,1%

SELT MAGN TÓBAKS

	2014	2013	Breyting
Vindlingar (karton)	1.088.096	1.085.457	0,2%
Vindlar (stk.)	6.305.151	6.602.368	-4,5%
Reyktóbak (kg)	12.787	12.382	3,3%
Neftóbak (kg)	32.853	27.616	19,0%

SKIPTING TÓBAKSSÖLU
HEILDARVELTA 9,5 MA.KR.

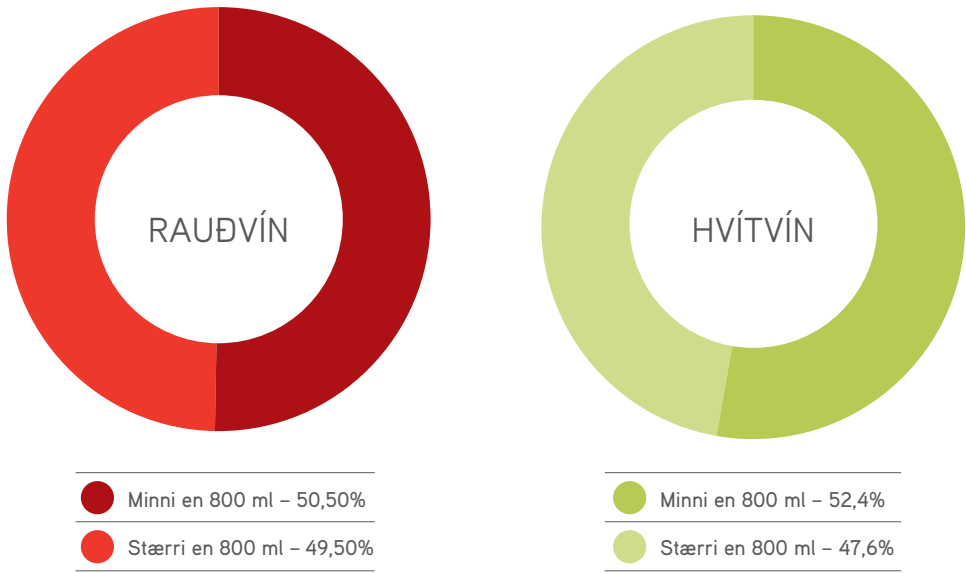

Fjárhæðir eru í þúsundum króna

SALA ÁFENGIS Í LÍTRUM TALID

	2014	2013	2012
Rauðvín	1.818.951	1.812.451	1.781.175
Hvítvín	1.152.007	1.157.644	1.170.037
Rósavín	50.783	55.918	64.732
Freyðivín	121.092	106.064	100.035
Styrkt vín	32.752	34.940	37.189
Ávaxtavín	348.637	310.601	181.515
Brandí	39.531	39.793	41.975
Ávaxtabrandí	642	672	723
Viski	80.373	78.572	80.687
Romm	41.974	42.919	45.041
Tequila og Mezcal	2.548	2.504	2.725
Ókryddað brennivín og vodka	220.115	219.128	231.703
Gin & sénever	57.506	58.391	59.863
Snafs	31.338	33.013	34.509
Líkjör	49.876	51.509	53.600
Bitterar, kryddvín, aperítifar	43.275	43.509	44.418
Blandaðir drykkir	153.428	127.733	141.177
Lagerbjör	14.429.989	14.093.052	14.233.556
Öl	395.100	281.116	164.917
Aðrar bjórtegundir	146.064	103.483	67.681
Samtals	19.215.979	18.653.012	18.537.255

SALA LÉTTVÍNS EFTIR STÆRÐ UMBÚÐA

TÍU SÖLUHÆSTU TEGUNDIR EFTIR HELSTU VÖRUFLOKKUM

HVÍTVÍN 3.000 ml kassavín	Land	Lítrar
Two Oceans Fresh & Fruity	Suður-Afríka	53.856
Moselland Riesling Kabinett	Þýskaland	53.223
Drostdy-Hof Chenin Blanc	Suður-Afríka	42.471
Dr. Zenzen Liebfraumilch	Þýskaland	36.981
Mixtus Chardonnay Chenin	Argentína	34.278
Inycon Chardonnay Pinot Grigio	Ítalía	30.639
Van Gogh Riesling	Þýskaland	29.028
Frontera Chardonnay	Chile	28.746
Two Oceans Sauvignon Blanc	Suður-Afríka	21.372
Torres San Valentin	Spánn	19.434
Samtals 10 söluhæstu		350.028
Heildarsala hvítvins		1.152.007
Hlutfall		30%

HVÍTVÍN 750-1.500 ml flöskur/fernur	Land	Ml	Lítrar
Barefoot Pinot Grigio	Bandaríkin	750	63.412
Van Gogh Riesling	Þýskaland	750	29.137
Moselland Ars Vitis Riesling	Þýskaland	750	20.727
Don Simon Chardonnay Airen	Spánn	1.000	20.475
Rosemount GTR	Ástralía	750	19.735
Montes Chardonnay Reserve	Chile	750	17.594
Vina Maipo Sauvignon Blanc Chardonnay	Chile	750	17.168
El Coto Rioja	Spánn	750	16.754
Frontera Chardonnay	Chile	750	14.819
Villa Lucia Pinot Grigio	Ítalía	750	11.508
Samtals 10 söluhæstu			231.329
Heildarsala hvítvins			1.152.007
Hlutfall			20%

RAUÐVÍN 3.000 ml kassavín	Land	Lítrar
Gato Negro Cabernet Sauvignon	Chile	69.525
Drostdy-Hof Shiraz Merlot Cape	Suður-Afríka	64.926
Frontera Cabernet Sauvignon	Chile	61.713
Tommasi Appassionato Graticcio	Ítalía	61.533
Mamma Piccini Rosso di Toscana	Ítalía	49.605
Don Simon Seleccion Tempranillo	Spánn	42.528
Reserva Concha y Toro Carmenere Cabernet Sauv.	Chile	40.512
Mixtus ab Origine Shiraz Malbec	Argentína	39.012
Drostdy-Hof Shiraz Pinotage	Suður-Afríka	31.722
Mixtus ab Origine Cabernet Merlot	Argentína	27.516
Samtals 10 söluhæstu		488.592
Heildarsala rauðvins		1.818.951
Hlutfall		27%

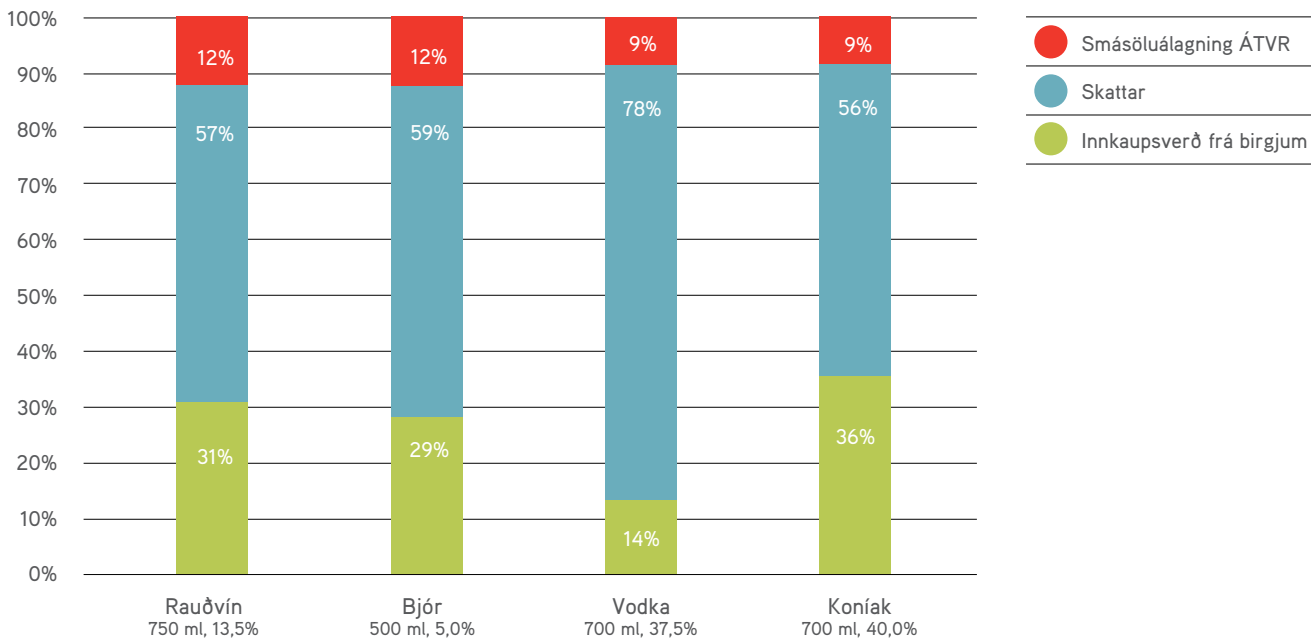
TÍU SÖLUHÆSTU TEGUNDIR EFTIR HELSTU VÖRUFLOKKUM

RAUÐVÍN 750–1500 ml flöskur/fernur	Land	MI	Lítrar
Tommasi Appassionato Graticcio	Ítalía	750	30.506
Mamma Piccini Rosso di Toscana	Ítalía	750	29.003
Piccini Memoro	Ítalía	1.500	26.958
Piccini Rosso Toscana	Ítalía	750	21.001
Don Simon Cabernet Sauvignon	Spánn	1.000	18.102
Gato Negro Cabernet Sauvignon	Chile	750	17.648
Montes Cabernet Sauvignon Carmenere Limited	Chile	750	16.361
Don Simon Merlot	Spánn	1.000	13.599
Montecillo Crianza	Spánn	750	13.517
El Coto Crianza	Spánn	750	12.452
Samtals 10 söluhæstu			199.146
Heildarsala rauðvíns			1.818.951
Hlutfall			11%

LAGERBJÓR	Land	MI	Lítrar
Víking Gylltur	Ísland	500	1.592.266
Víking Lager	Ísland	500	822.603
Egils Gull	Ísland	500	623.616
Faxe Premium	Danmörk	500	555.567
Thule	Ísland	500	494.601
Víking Lite	Ísland	500	481.770
Tuborg Green	Ísland	500	456.929
Víking Gylltur	Ísland	330	428.378
Tuborg Gold	Ísland	500	420.427
Tuborg Classic	Ísland	500	357.696
Samtals 10 söluhæstu			6.233.850
Heildarsala lagerbjórs			14.429.989
Hlutfall			43%

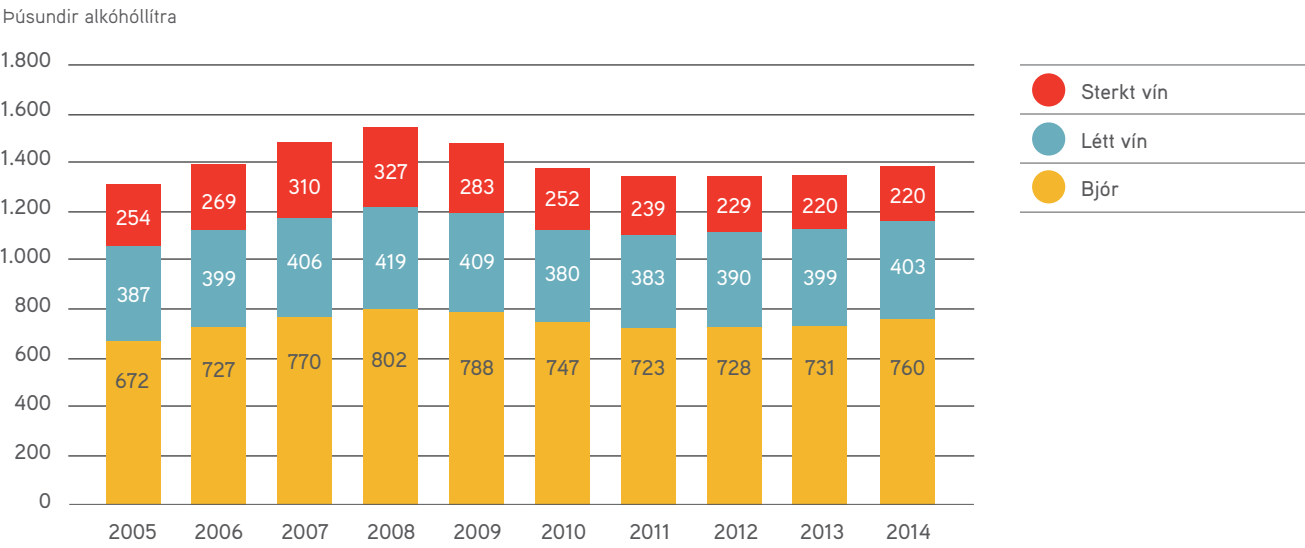
ÖL OG AÐRAR BJÓRTEGUNDIR	Land	MI	Lítrar
Einstök White Ale	Ísland	330	39.280
Jólagull	Ísland	500	37.296
Einstök Pale Ale	Ísland	330	33.999
Víking Sumaröl	Ísland	330	31.542
Guinness Draught	Írland	440	26.880
Úlfur India Pale Ale nr. 3	Ísland	330	20.467
Jólagull	Ísland	330	19.546
Páskagull	Ísland	330	18.007
Norðan Kaldi öl	Ísland	330	16.797
Egils Malt jólabjór	Ísland	330	14.885
Samtals 10 söluhæstu			258.698
Heildarsala öls og annarra bjóra			541.164
Hlutfall			48%

ÁLAGNING ÁFENGIS

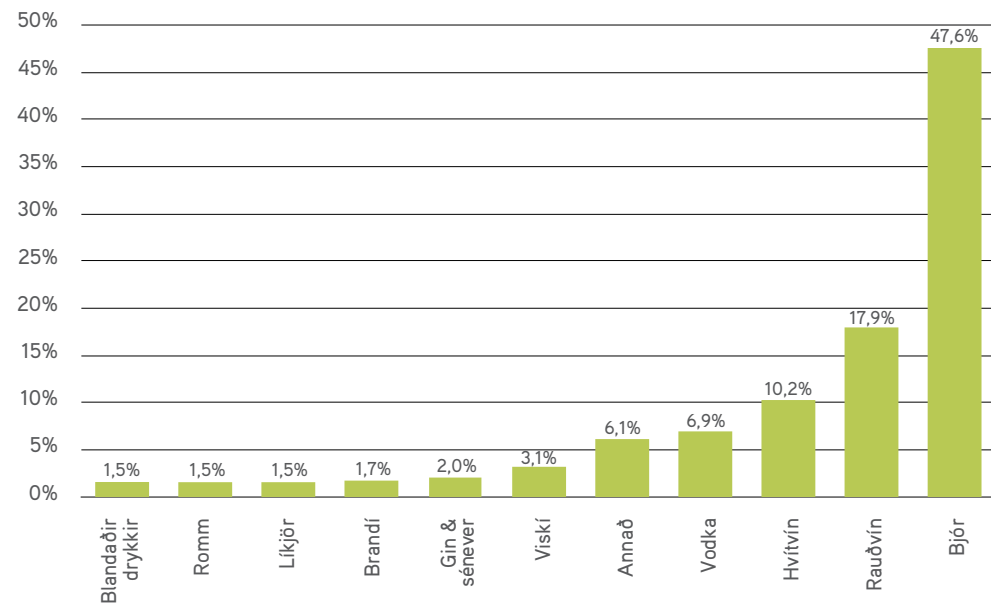
	Rauðvín 750 ml: 13,5%	Bjór 500 ml: 5,0%	Vodka 700 ml: 37,5%	Koníak 700 ml: 40,0%
Innkaupsverð frá birgjum	619,10	107,10	729,20	3.302,20
Skattar	1.137,04	217,50	4.117,90	5.111,70
Smásöluálagning ÁTVR	242,80	44,90	452,40	785,40
Söluverð	1.999,00	369,00	5.299,00	9.199,00

ÁFENGISSALA MÆLD Í HREINUM VÍNANDA
SALA 2014 1.383 ÞÚS. ALK. LTR.

SKIPTING ÁFENGISSÖLU

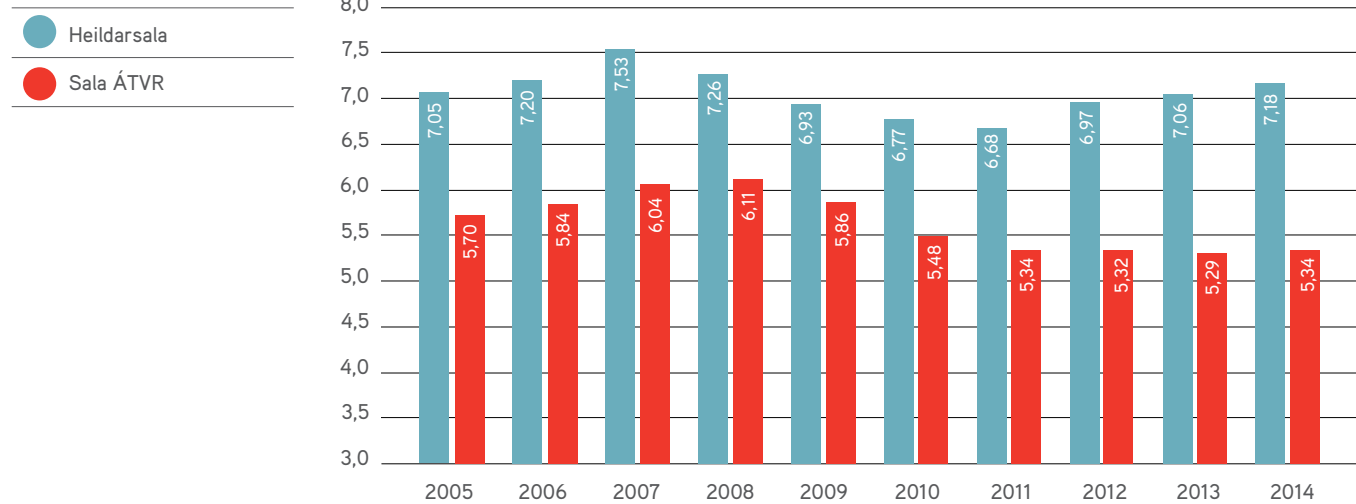
HEILDARVELTA 23,9 MA.KR.

NEYSLA Á HREINU ALKÓHÓLI

Á MANN 15 ÁRA OG ELÐRI

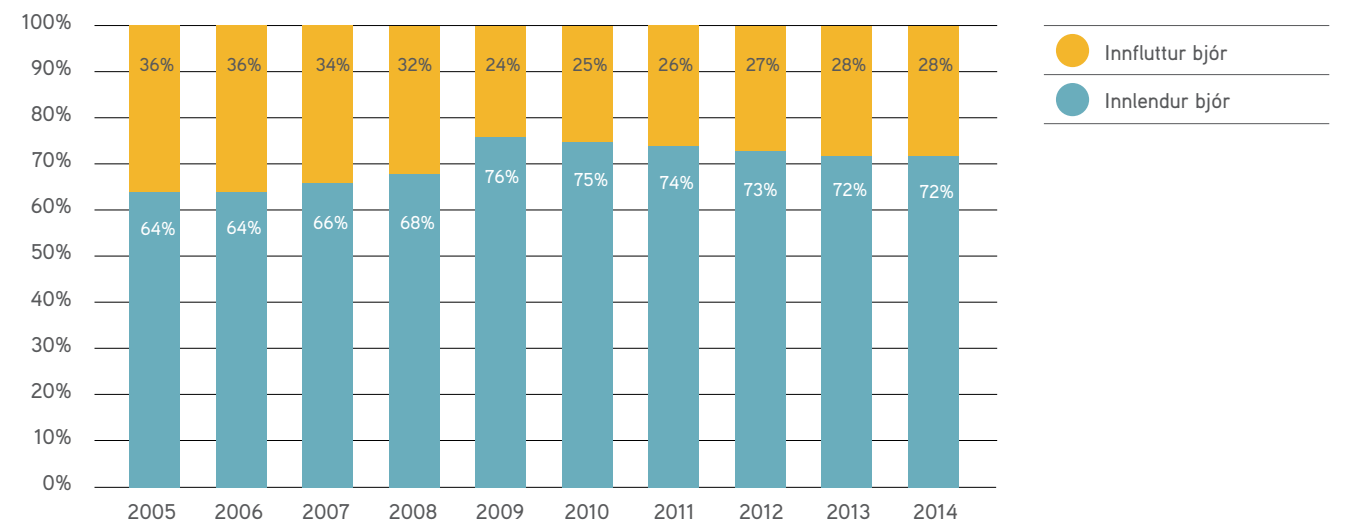
Alkóhóllítrar

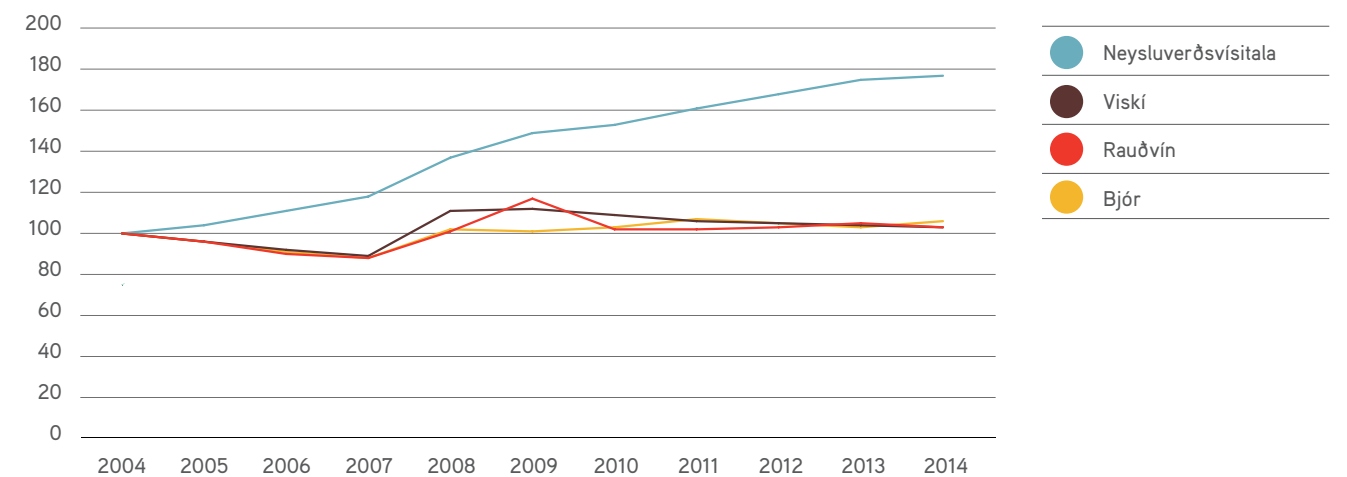
Míðað við sölumagn ÁTVR, og hlutfall þess af tekjum ríkissjóðs af áfengi.

SKIPTING BJÓRSÖLU

SALA 2014 14.971 ÞÚS. LTR.

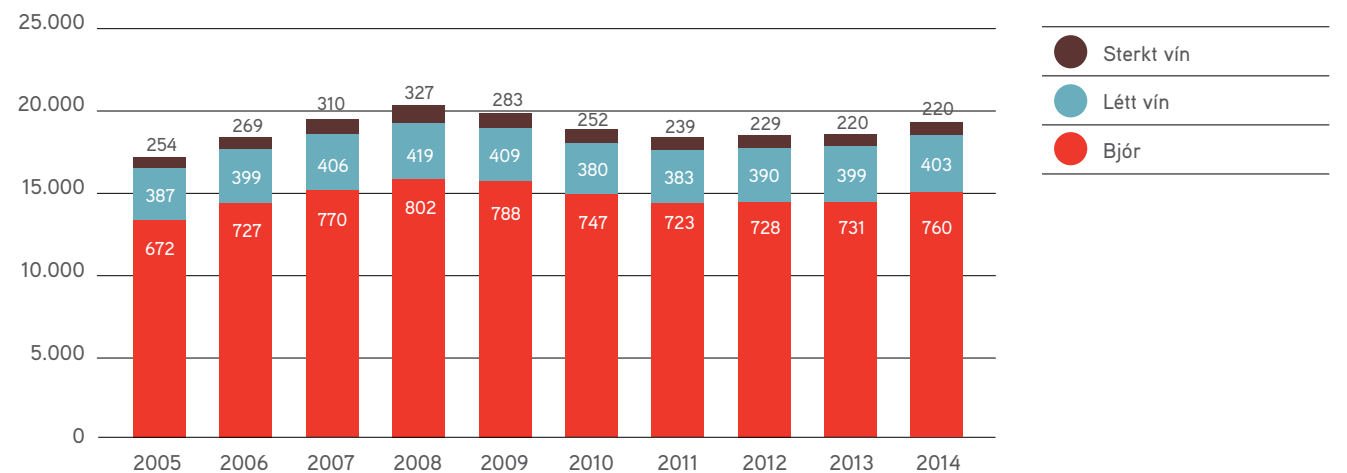

ÞRÓUN NEYSLUVERÐSVÍSITÖLU OG VERÐ Á ÁFENGI

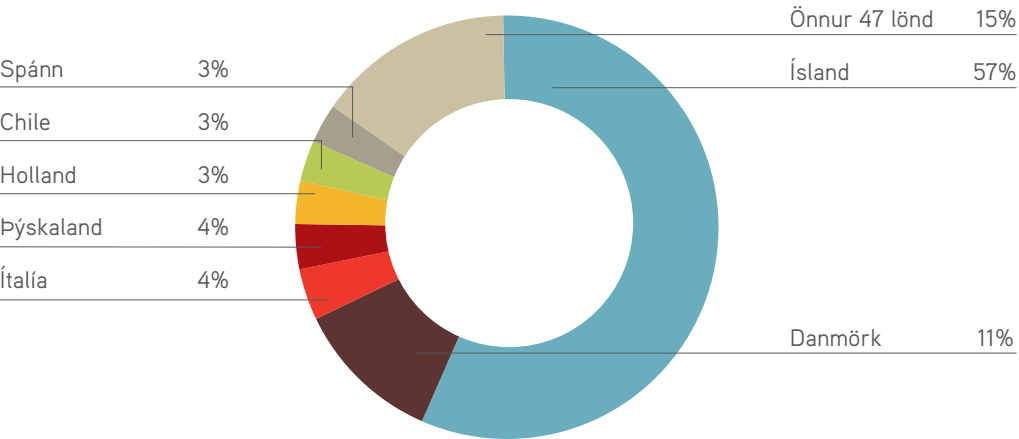

ÁFENGISSALA

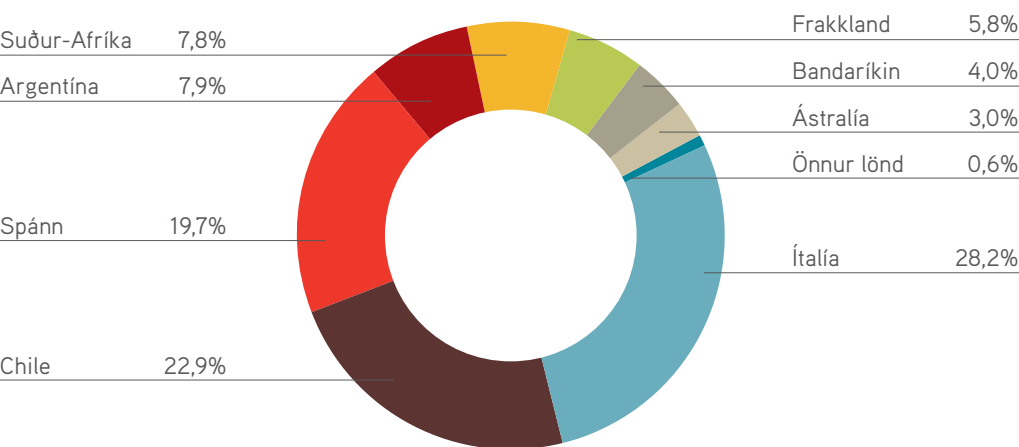
SALA 2014 19.216 ÞÚS. LTR.

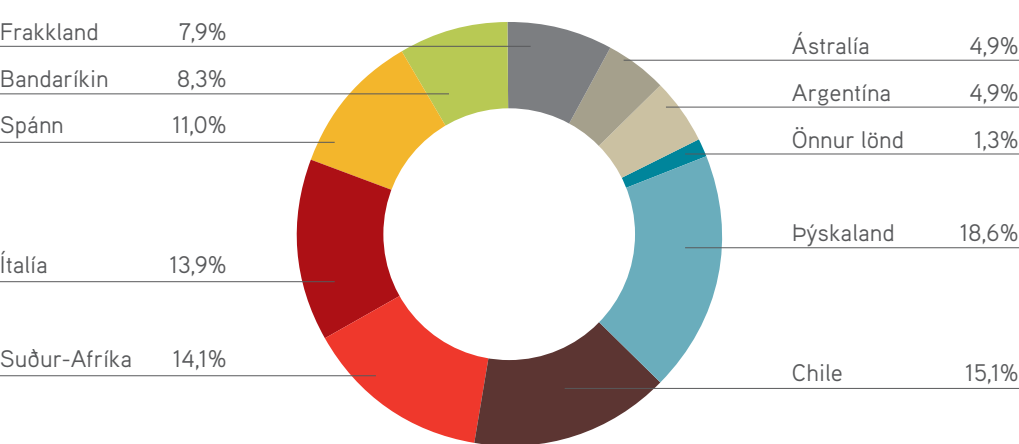
HEILDARSALA ÁFENGIS Í LÍTRUM
SKIPTING EFTIR LÖNDUM

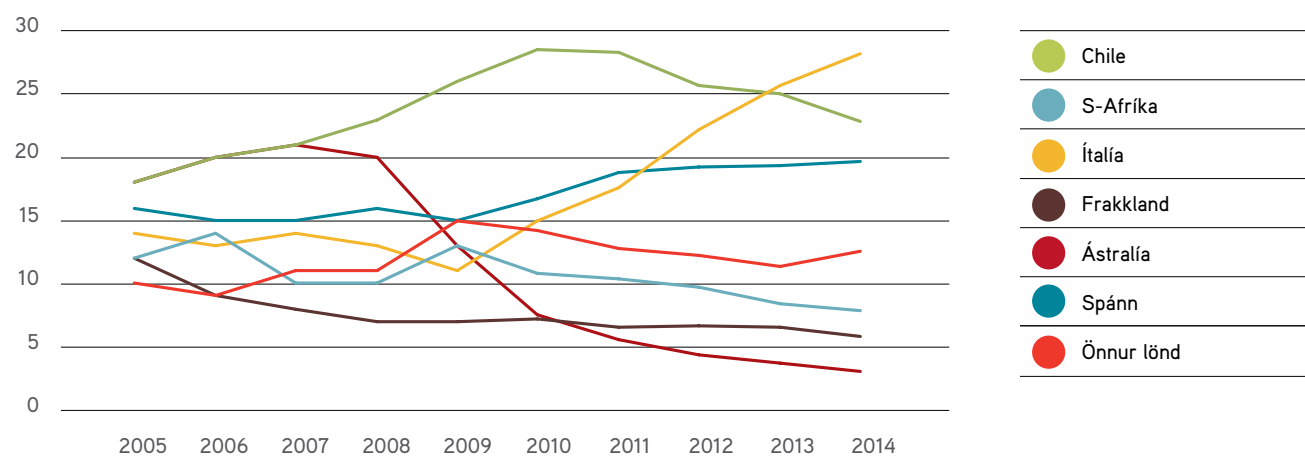
HEILDARSALA RAUÐVÍNS Í LÍTRUM
SKIPTING EFTIR LÖNDUM

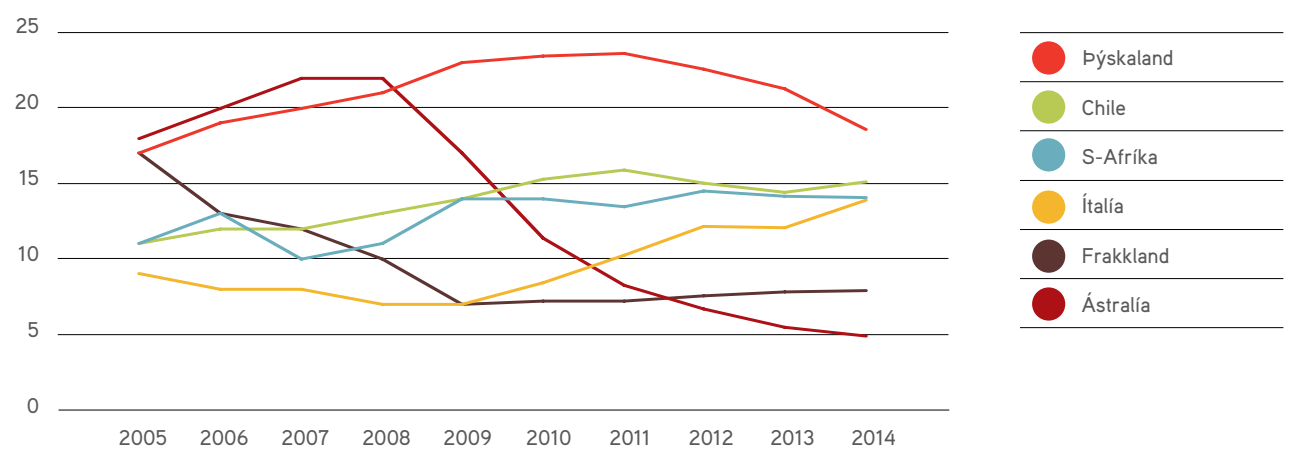
HEILDARSALA HVÍTVÍNS Í LÍTRUM
SKIPTING EFTIR LÖNDUM

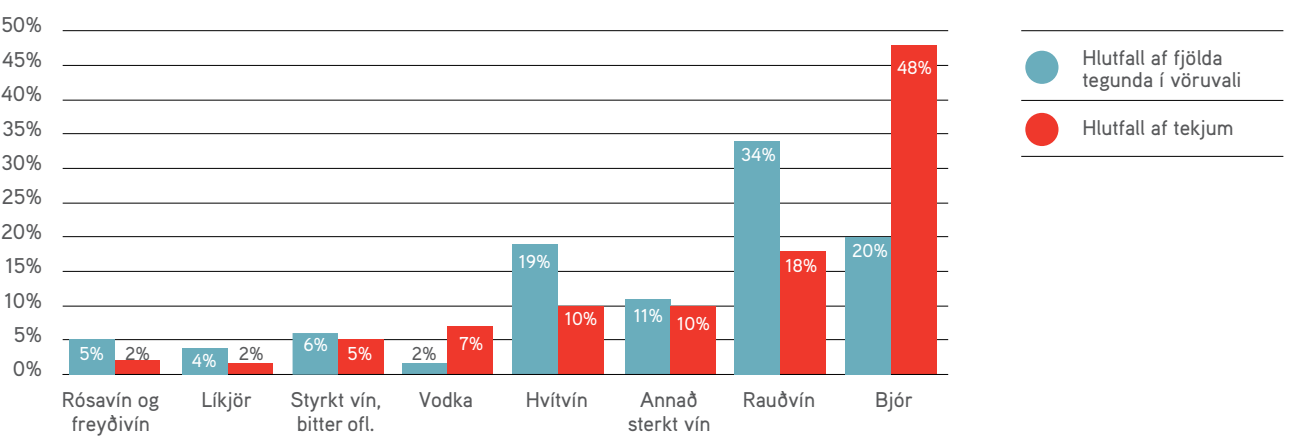
ÞRÓUN SÖLU RAUÐVÍNS EFTIR LÖNDUM
HLUTFALL AF HEILDARSÖLU RAUÐVÍNS

ÞRÓUN SÖLU HVÍTVÍNS EFTIR LÖNDUM
HLUTFALL AF HEILDARSÖLU HVÍTVÍNS

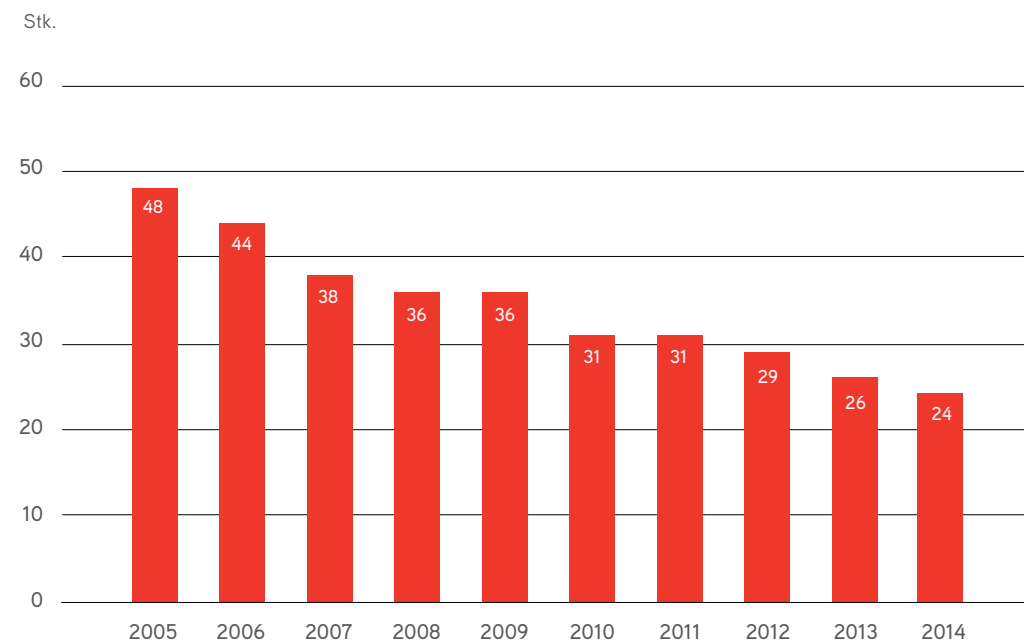

FJÖLDI SELDRA VARA

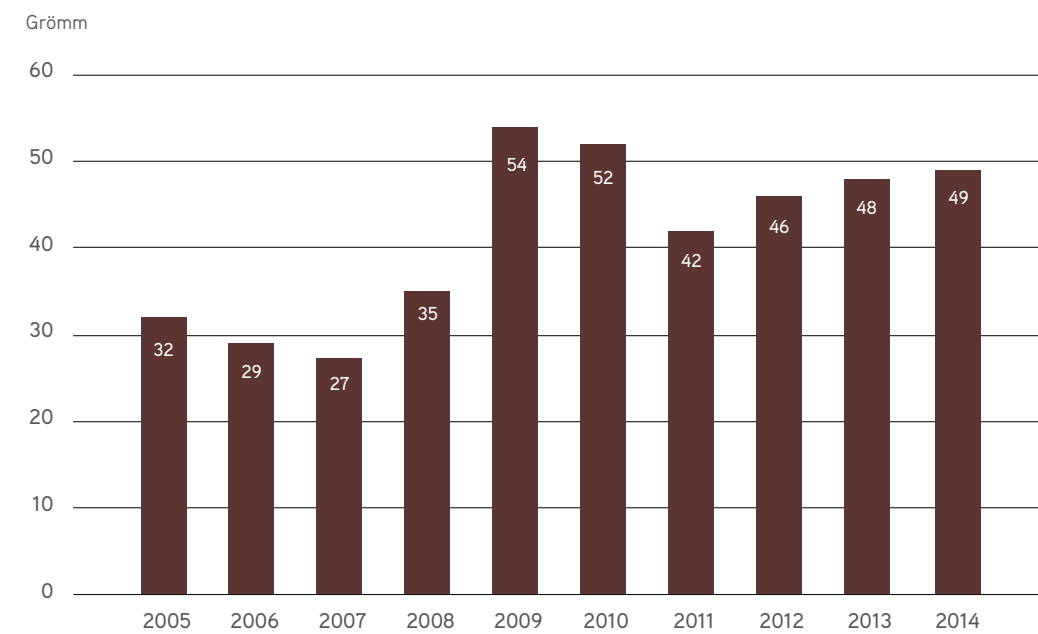

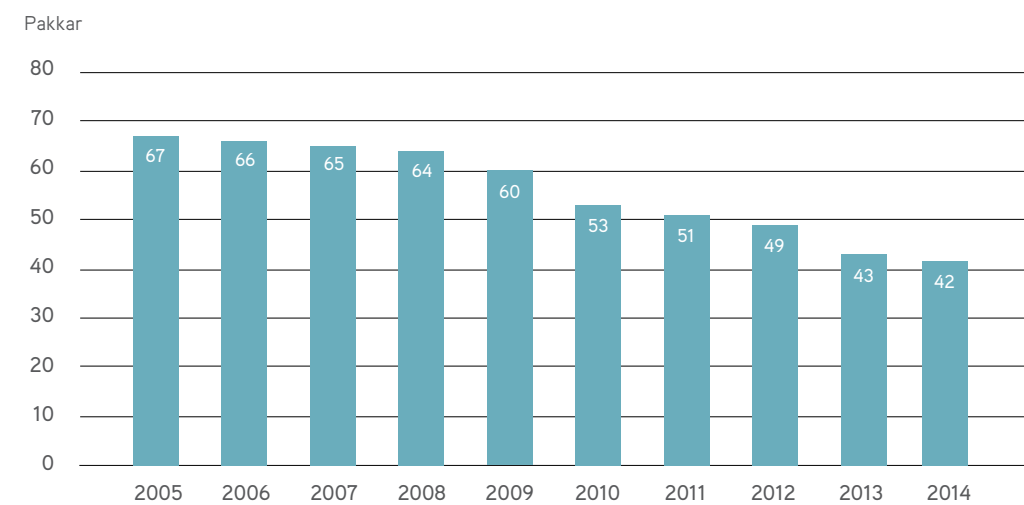
SALA VINDLA Á MANN | 15 ÁRA OG ELDRI

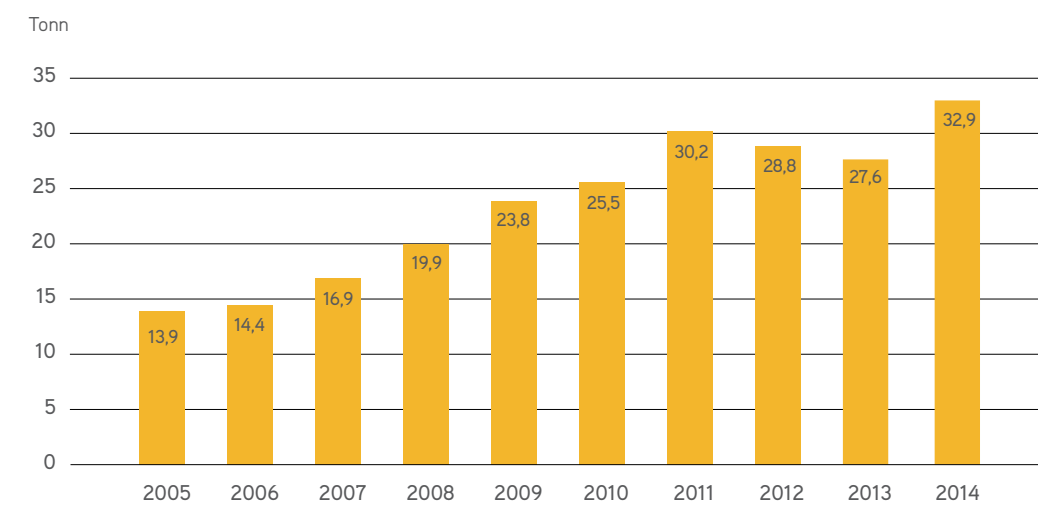
SALA REYKTÓBAKS Á MANN | 15 ÁRA OG ELDRI

SALA VINDLINGA Á MANN | 15 ÁRA OG ELDRI

HEILDARSALA NEFTÓBAKS

GRI

Ársskýrsla ÁTVR er gefin út í þriðja sinn í samræmi viðmiðunarreglur Global Reporting Initiative (GRI). Upplýsingar í skýrslunni gilda fyrir almanaksárið 2014. Fyrsta árið var viðmiðum GRI 3.1 fylgt, en við gerð þessarar skýrslu fylgjum við viðmiðum G4. Skýrslan á einnig að þjóna sem framvinduskýrsla til Global Compact (COP).

Efnisyfirlit yfir GRI

Efnisyfirlitið inniheldur upplýsingagjöf varðandi stjórnunar-aðferð (DMA) og sértæk viðmið sem hafa verið valin og byggja þau á mikilvægustu atriðum sem eiga við sjálfbæran rekstur fyrirtækisins.

Í liðum G4-1 til G4-58 er markmiðið að gera grein fyrir starfsemi fyrirtækisins, stefnu, stærð og staðsetningu þess, stjórnarháttum auk umgjarðar skýrslunnar. Einnig er lýst hvernig unnið er með einstaka málaflokka samfélagslegrar

ábyrgðar. ÁTVR hefur uppfyllt kröfur fyrir kjarna (e. Core) en viðtækari upplýsingagjöf (e. Comprehensive) birtist á komandi árum.

Taflan hér fyrir neðan sýnir hvar greint er frá aðgerðum í ársskýrslu 2014 sem greinir frá samfélagslegri ábyrgð eða í GRI viðauka.

= Uppfyllt   = Uppfyllt að hluta til   = Ekki uppfyllt

STEFNA OG GREINING		ÁTVR	GC*
G4-1	Yfirlýsing frá æðsta stjórnanda fyrirtækisins		4-6
G4-2	Lýsing á helstu áhrifum, áhættum og tækifærum		4-6
UPPLÝSINGAR UM FYRIRTÆKI		ÁTVR	GC*
G4-3	Heiti fyrirtækis	9, 91 (kápa)	
G4-4	Helstu vörumerki, vörur og/eða þjónusta	4, 7, 9, 16, 53, 88	
G4-5	Staðsetning höfuðstöðva	9, 40	
G4-6	Lönd þar sem fyrirtækið er með starfsemi	10	
G4-7	Eignarhald og lögform	9, 38	
G4-8	Markaðurinn (landfræðileg skipting, viðskiptavinir og hagsmunaaðilar)	11	
G4-9	Gerið grein fyrir um stærð og umfangi fyrirtækisins: Heildarfjöldi starfsmanna – Umfang starfsstöðva – Velta og/eða tekjur fyrirtækis og stofnunar – Heildarvelta brotin niður í skuldir og eigið fé (fyrirtæki) – Heildarframleiðsla varðandi vöru og þjónustu	16, 26, 38, 47-51, 57-71, 78	
G4-10	Gerið grein fyrir skiptingu starfsfólks eftir starfssamningi og kyni (a-f alls 6 þættir)	12-13, 26, 78	P6
G4-11	Gerið grein fyrir fjölda starfsfólks með aðild að kjarasamningum stéttarféлага	53, 78	P3
G4-12	Gerið grein fyrir aðfangakeðju fyrirtækisins	11, 35, 41-43	
G4-13	Mikilsverðar breytingar á skýrslutímabilinu hvað varðar stærð, skipulag, eignarhald og breytingar í aðfangakeðju	4-7, 9, 38, 47	
Skuldbindingar við ytri málefni			
G4-14	Útlitun á beitingu varúðarákvæða eða aðferða innan fyrirtækisins, ef við á	10, 72	
G4-15	Utanaðkomandi sáttmálar um fjárhagsleg, umhverfisleg og samfélagsmálefni eða önnur verkefni sem fyrirtækið hefur innleitt eða styður	6, 10, 32, 35, 43	
G4-16	Aðild að samtökum	10, 30-31, 32, 35	

Skilgreining á efnislegum þáttum og mörkum þeirra		
G4-17	Útlitun á ársreikningum (eða sambærilegum skjölum) hvernar rekstrareiningar innan stofnunar eða fyrirtækis	46, 78
G4-18	Útskýrið skilgreiningar á efnistöðum og takmörkunum. Útskýrið hvernig fyrirtækið innleiðir staðlaðar skilgreiningar í skýrslu	10, 12-13, 72-77
G4-19	Útlitun og skilgreining allra þátta er mótuðu efnistöð skýrslunnar	10, 12-13, 72-77
G4-20	Tilgreinið mörk hvers þáttar samkvæmt skilgreiningu er á við innan fyrirtækisins: Aðferðir við mælingar gagna og útreikninga þ.m.t. forsendur	10, 12-13, 22, 72-77
G4-21	Tilgreinið mörk hvers þáttar samkvæmt skilgreiningu er á við utan fyrirtækis: Aðferðir við mælingar gagna og útreikninga þ.m.t. forsendur	10, 12-13, 22, 72-77
G4-22	Útskýrið áhrif framsetningar upplýsinga, sem hafa verið veittar í fyrri skýrslum, og ástæður fyrir endurtekinni framsetningu upplýsinganna	10, 72
G4-23	Útskýrið verulegar breytingar frá fyrra tímabili varðandi mörk, umfang og þætti skýrslunnar	10, 12, 72, 74
Þátttaka og skuldbindingar hagsmunaaðila		
G4-24	Listi yfir hagsmunaaðila sem starfa með fyrirtækinu	11, 12-13, 35
G4-25	Aðferðir við val á hagsmunaaðilum sem ætlað er að starfa með	11, 12-13, 35
G4-26	Verklag við ákvörðun á samstarfi við hagsmunaaðila	11, 35
G4-27	Helstu atriði og málefni sem hafa komið upp í samstarfi við hagsmunaaðila	4-6, 32
Viðfangsefni skýrslunnar		
G4-28	Tímabil sem upplýsingar í skýrslunni ná til	10, 48, 72
G4-29	Hvenær var síðasta skýrsla gefin út (ef við á)	10, 72
G4-30	Skýrslutíðni (árleg, tvisvar á ári, o.s.frv.)	10, 48, 72
G4-31	Tengiliðir vegna upplýsinga er varða skýrsluna og efni hennar	8, 91 (kápa)
G4-32	Ferli við ákvörðun á efni skýrslunnar	12, 72-77
GRI yfirlit		
G4-33	Stefnumótun og starfshættir fyrirtækisins, varðandi utanaðkomandi ráðgjöf, trygging á öruggri gagnavinnslu og aðferðafræði, við gerð skýrslunnar	10, 48, 74

STJÓRNARHÆTTIR	ÁTVR	GC*
Uppbygging og samsetning stjórnarhátta		
G4-34	Skipulag fyrirtækisins, þ.m.t. undirnefndir stjórnar. Skilgreinið hver eða hvaða nefndir bera ábyrgð á ákvörðunartöku varðandi efnahags-, umhverfis- og félagsleg áhrif af starfsemi fyrirtækisins	7-9
G4-35	Gerið grein fyrir ferli framsals á valdi og ákvörðunartöku varðandi efnahags-, umhverfis- og félagslegra þátta frá stjórnendum til óbreyttra starfsmanna	
G4-36	Gerið grein fyrir hvort fyrirtækið hafi tilnefnt stöður á framkvæmdastjórnarstigi varðandi efnahags-, umhverfis- og félagslega þætti, og hvort sá er sinnir þeirri stöðu tilkynni beint til æðstu stjórnenda fyrirtækisins	9
G4-37	Skýrsluferli varðandi samráð milli hlutað-eigenda og æðsta stjórnanda vegna efnahags-, umhverfis- og félagslegra þátta. Ef stýringu á ferlinu er úthlutað til annarra en æðstu stjórnenda, skýrið frá til hvernna ferlinu er úthlutað og hvernig því er háttáð	
G4-38	Skýrið samsetningu æðstu stjórnar og undirnefnda	9
G4-39	Hlutverk stjórnarformanns (ef við á)	9
G4-40	Skýrið ákvörðunarferli varðandi samsetningu, hæfni og sérþekkingu stjórnar- og nefndarmanna. Hvaða viðmið er notast við í vali, þ.m.t. – hvort og hvernig er gætt að fjölbreytileika, – hvort og hvernig sjálfstæð vinnubrögð einstaklinga eru tryggð – hvort og hvernig fagleg þekking og reynsla er til staðar varðandi efnahags-, umhverfis- og samfélagsmál. Hvort og hvernig hlutað-eigendur (þ.m.t. hluthafar) eru þátttakendur í ákvörðunartöku varðandi val í æðstu stjórnir og nefndir	
G4-41	Skýrið ferla sem tryggja upplýsingar um vanhæfi og hagsmunaaðrekstra stjórnarmanna	
Hlutverk stjórnar varðandi tilgang, gildi og stefnumótun		
G4-42	Skýrið hlutverk stjórnar og framkvæmdastjóra varðandi þróun, samþykki og uppfærslu stefnumótunar, markmiðssetningar og mælieininga varðandi efnahagsleg, umhverfisleg og samfélagsleg áhrif.	
Frammistöðumat stjórnar		
G4-43	Hvernig er þekking æðstu stjórnenda aukin hvað varðar efnahags-, umhverfis- og samfélagsmál.	7, 9, 12-13, 86
G4-44	Skýrið hvernig þekking stjórnenda á efnahags-, umhverfis- og samfélagsmálum er metin, hver sér um slíkt mat og hversu oft er slíkt mat framkvæmt	7, 9, 12-13, 86
Hlutverk stjórnar í áhættustjórnun		
G4-45	Skýrið hlutverk stjórnar í að greina áhrif, áhættu og tækifæri varðandi efnahags-, umhverfis og samfélagsmál.	4-6, 9, 12-13
G4-46	Greinið frá árangursmati stjórnar varðandi áhættustjórnun efnahags-, umhverfis- og samfélagsmála	
G4-47	Greinið frá árangursmati stjórnar varðandi tækifæri í efnahags-, umhverfis- og samfélagsmálum	4-6, 12-13, 33
Hlutverk stjórnar í skýrslugjöf varðandi sjálfbærni		
G4-48	Tilgreinið æðsta stjórnanda sem formlega metur og samþykkir sjálfbærniskýrslu og tekur ábyrgð á að allir efnisþættir séu útlistaðir og metnir	8-9
Hlutverk stjórnar í efnahagslegu, umhverfislegu og samfélagslegu árangursmati		
G4-49	Skýrið upplýsingaferli til stjórnar varðandi mikilvæg áhyggjuefni	9, 24, 42

G4-50	Skýrið frá fjölda mála og umfangi þeirra sem vísað var til stjórnar, er vörðuðu mikilvæg áhyggjuefni. Skýrið þau ferli sem notuð voru við greiningu og lausn þessara mála	
Starfskjarastefna og hvatningakerfi		
G4-51	Skýrið starfskjarastefnu stjórnar og framkvæmdastjórnar	24, 26, 53
G4-52	Skýrið ferli kjarasamninga	
G4-53	Skýrið hvernig leitast er eftir álitum hlutaðeigandi varðandi starfskjarasamninga, hvernig er það álit tekið til greina og hver er niðurstaða atkvæðagreiðslu við gerð stefnu í kjarasamningum (ef við á)	24, 53
G4-54	Tilgreinið hlutfall árlegra launauppbóta til hæstlaunaðasta starfsfólks miðað við launauppbót óbreyttra starfsmanna fyrirtækisins í hverju landi fyrir sig	53
G4-55	Tilgreinið prósentuhlufall varðandi aukna árlega launauppbót til hæstlaunuðu starfsmanna fyrirtækisins í hverju landi fyrir sig miðað við aukna launauppbót óbreyttra starfsmanna	53

SÍÐFRÆÐI OG HEILINDI	ÁTVR	GC*
Stöðluð upplýsingagjöf varðandi yfirlit um: Gildi, grundvallarreglur, kröfur og viðmið fyrirtækisins		
G4-56	Greinið frá gildum, grundvallarreglum, kröfum og viðmiðum varðandi siðareglur	7, 35, 41 P10
G4-57	Skýrið ytri og innri ferli varðandi ráðgjöf við siðferði og lög sem koma að heilindum fyrirtækisins, svo sem hjálpar- eða ráðgjafarleiðir	P10
G4-58	Ytri og innri umkvörtunarferli varðandi ósiðlega hegðun, lögbrot og mál tengd heilindum fyrirtækisins, svo sem ferli í gegnum straumlinustjórnun, ferli uppljóstrana eða nafnlausra ábendinga	P10

EFNAHAGUR	ÁTVR	GC*
Fjárhagsleg frammistaða		
G4-EC1	Bein efnahagsleg verðmæti – sköpuð og dreifð, þ.m.t. tekjur, rekstrarkostnaður, greiðslur til starfsmanna, framlög og önnur fjárfesting í samfélaginu og greiðslur til ríkisins	12-13, 38, 49, 78
G4-EC2	Fjárhagsleg áhrif og önnur áhætta og tækifæri fyrirtækisins vegna loftslagsbreytinga	P7
G4-EC3	Yfirlit yfir skuldbindingar fyrirtækis vegna lífeyrisgreiðslna og kaupaukakerfa	53
G4-EC4	Verulegur fjárhagslegur stuðningur frá opinberum aðilum	4-6, 38, 57 P6
Nálægð á markaði		
G4-EC5	Meðal byrjendalaun eftir kyni miðað við lágmarkslaun í heimabyggð þar sem fyrirtækið er með stærri starfsstöðvar	
G4-EC6	Hlutfall yfirstjórnenda sem ráðnir eru úr heimabyggð þar sem fyrirtækið er með stærri starfsstöðvar	P6
Óbein efnahagsleg áhrif		
G4-EC7	Þróun og áhrif af fjárfestingu í innviðum og þjónustu	
G4-EC8	Mikil óbein efnahagsleg áhrif og umfang þeirra	
Innkaupastefna		
G4-EC9	Hlutfall innkaupa frá birgjum úr nærsamfélagi þar sem fyrirtækið er með stærri starfsstöðvar	12-13, 41, 43, 78

*Viðmið Global Compact er að finna á bls. 90

UMHVERFISMÁL		ÁTVR	GC*
Efnisnotkun			
G4-EN1	Notkun á hráefni eftir þyngd eða magni	U 19, 33, 43, 79	P7, P8
G4-EN2	Hlutfall endurunnsins hráefnis af notuðu hráefni	N	P8
Orka			
G4-EN3	Bein orkunotkun eftir orkutegund	U 40, 43, 79	P7, P8
G4-EN4	Óbein orkunotkun eftir orkutegund	N	P8
G4-EN5	Orkukræfni	N	P8
G4-EN6	Lækkun á orkunotkun	N	P8, P9
G4-EN7	Lækkun á orkuþörfum af framleiddri vöru og/eða þjónustu	N	P8, P9
Vatn			
G4-EN8	Notkun vatns eftir uppruna	N	P7, P8
G4-EN9	Mikil áhrif á vatnsból við vatnstöku	N	P8
G4-EN10	Magn og hlutfall vatns sem er endurnýtt og/eða endurnnið við framleiðslu	N	P8
Líffræðileg fjölbreytni			
G4-EN11	Staðsetning og stærð landskika í eigu, leigu eða umsjá fyrirtækisins innan verndaðra svæða eða svæða sem liggja að vernduðu landi og landi þar sem fjölbreytni lífríkis er mikil en er þó ekki verndað	N	P8
G4-EN12	Lýsing á mikilsverðum áhrifum af starfsemi, vörum og þjónustu fyrirtækisins innan verndaðra svæða eða svæða sem liggja að vernduðu landi og landi þar sem fjölbreytni lífríkis er mikil en er þó ekki verndað	N	P8
G4-EN13	Varin eða endurheimt búsvæði	N	P8
G4-EN14	Fjöldi tegunda á válista IUCN RED og tegundir í innlendum verndarflokki með búsvæði undir áhrifum framleiðslu fyrirtækisins, raðað eftir áhættu á útrymingu	N	P8
Losun			
G4-EN15	Bein losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) (Umfang 1)	U 12-13, 80-81	P7, P8
G4-EN16	Óbein losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) í gegnum orkunotkun (Umfang 2)	U 80-81	P7, P8
G4-EN17	Önnur óbein losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) (Umfang 3)	U 80-81	P7, P8
G4-EN18	Umfang losunar gróðurhúsalofttegunda (GHL)	U 81	P8
G4-EN19	Minnkun á losun gróðurhúsalofttegunda (GHL)	U 82	P8, P9
G4-EN20	Losun ósoneýðandi efna	N	P7, P8
G4-EN21	Losun köfnunarefnisoxíðs NOx, brennisteins-oxíðs SOx og annarra lofttegunda	N	P7, P8
Frárennsli og úrgangur			
G4-EN22	Heildarfrárennsli vatns eftir gæðum og viðtaka	N	P8
G4-EN23	Heildarþyngd úrgangs eftir tegund og förgunaraðferð	U 12-13, 33, 82	P8
G4-EN24	Heildarfjöldi og magn mikilsháttar úrgangs	N	P8
G4-EN25	Þyngd meintra eiturefna samkvæmt Basel samningi viðauka I, II, III og VIII, sem eru flutt innanlands, utanlands og/eða meðhöndluð hérlandis	N	P8
G4-EN26	Sérstaða, stærð, verndunarflokkur og líffræðileg fjölbreytni vatnshlota og tengdra búsvæða sem verða fyrir störvægilegum áhrifum vegna vatnstöku og/eða frárennslis	N	P8
G4-EN27	Umfang aðgerða sem stuðla að minnkun umhverfisáhrifa á framleiðslu og/eða þjónustu	U 12-13, 17, 19, 43, 83	P7, P8, P9
G4-EN28	Hlutfall seldra vara og umbúðir sem eru endurunnar eftir tegund	U 34, 84	P8

Hliting			
G4-EN29	Fjárhæð mikilsháttar sekta og tæmandi listi yfir viðurlög sem fyrirtækið hefur verið látið sæta vegna brota gegn umhverfisverndar-lögum og -reglum	N	P8
Samgöngur			
G4-EN30	Mikilsverð umhverfisáhrif vegna flutnings á framleiðsluvörum og öðrum vörum og hráefni sem fyrirtækið notar þ.m.t. ferðir starfsmanna	U 25, 80-81, 82	P8
Heildarþáttur			
G4-EN31	Heildarfjárfestingar og útgjöld vegna umhverfisverndar flokkað eftir tegund	N	P7, P8, P9
Umhverfisáhrif birgja			
G4-EN32	Hlutfall nýrra birgja sem voru skimaðir eftir umhverfisvísium	N	P8
G4-EN33	Möguleg eða raunveruleg hætta á neikvæðum umhverfisáhrifum í aðfangakeðju fyrir-tækisins og viðbrögð við slíkum áhrifum	N	P8
Umhverfismál og höndlun umkvörtunarefna			
G4-EN34	Fjöldi umkvörtunarefna vegna umhverfis-áhrifa sem tekið var á, og leyst, í gegnum formlegt ferli	N	P8

SAMFÉLAGSMÁL		ÁTVR	GC*
Vinnumál og starfsskilyrði			
Vinnuafli			
G4-LA1	Starfsmannavelta eftir aldri, kyni og starfsstöð	U 26, 85	P6
G4-LA2	Fríðindi fastráðins starfsfólks, raðað eftir starfsstöð	H 25	
G4-LA3	Endurkoma til starfa og starfslok eftir foreldraorlof eftir kyni	N	P6
Kjaramál			
G4-LA4	Lágmarks uppsagnarfrestur í tengslum við mikilsháttar breytingar á starfsemi, þ.m.t. hvort kveðið sé á um slíkt í kjarasamningum	N	P3
Vinnueftirlit			
G4-LA5	Hlutfall starfsfólks sem tekur þátt í nefndum um vinnueftirlit sem sjá um eftirfylgni og eftirlit gagnvart öryggi og heilsu starfsfólks. Greinið frá sérstökum átaksverkefnum, ef við á	U 25-27, 85	
G4-LA6	Tíðni meiðsla, starfstengdra sjúkdóma, fjarverudaga og dauðsfalla tengd starfi eftir starfsstöðvum	U 12-13, 26, 86	
G4-LA7	Hlutfall starfsfólks sem er í áhættuhópi varðandi starfstengd slys eða sjúkdóma	N	
G4-LA8	Heilsu- og áhættuþættir sem falla undir ákvæði í kjarasamningum	N	
Þjálfun og menntun			
G4-LA9	Meðaltími fræðslustunda á starfsmann á ári eftir starfshópum og kyni	U 7, 17, 27, 86	P6
G4-LA10	Verkefni er lúta að þekkingarþróun og símenntun sem aðstoða starfsmenn í að viðhalda starfsmöguleikum sínum og stýra starfslokum	U 27, 86	
G4-LA11	Hlutfall starfsmanna sem undirgangast reglu-legt frammistöðu- og starfsþróunarmat, m.a. með tilliti til kyns og starfsvettvangs	U 24, 87	P6
Fjölbreytileiki og jöfn tækifæri			
G4-LA12	Samsetning stjórnenda og starfsmanna eftir kyni, aldri og minnihlutahópum, auk annarra fjölbreytileikavísa	N	P6
Launajafnrétti			
G4-LA13	Hlutfall launa karla og kvenna eftir flokkum og starfstöðvum	U 6, 26, 31	P6

Mat á starfsskilyrðum starfsfólks birgja			
G4-LA14	Hlutfall nýrra birgja sem eru skimaðir eftir vísium um starfsskilyrði	N	
G4-LA15	Raunveruleg og möguleg neikvæð áhrif á starfsskilyrði í aðfangakeðju fyrirtækisins og viðbrögð við þeim áhrifum	N	
Starfsskilyrði og höndlun umkvörtunarefna			
G4-LA16	Fjöldi umkvartana varðandi starfsskilyrði sem tekið var á og sett í samþykkt ferli á vinnustað	N	
Mannréttindi			
Fjárfestingar			
G4-HR1	Fjöldi og prósentuhlutfall af stórum fjár- festingarsamningum og áætlunum sem hafa ákvæði varðandi mannréttindi eða hafa verið skimuð með mannréttindi í huga	U 12-13, 32, 35, 41	P2
G4-HR2	Fjöldi klukkustunda sem fer í þjálfun vegna stefnu í mannréttindamálum og/eða fræðsla vegna verklagsreglna varðandi mannréttindamál er varða starfsemi fyrirtækisins. Tilkynnið prósentuhlutfall starfsfólks sem hlotið hefur slíka þjálfun	U 86	P1
Jafnræði			
G4-HR3	Fjöldi atvika er varða jafnréttislög og aðgerðir í kjölfarið	N	P6
Félagafrelsi og sameiginlegar kjaraviðræður			
G4-HR4	Starfsemi og/eða birgjar sem hafa verið upp- vísir að eða eru líklegir til að sniðganga lög um félagafrelsi og sameiginlegar kjaraviðræður og ráðstafanir sem hafa verið gerðar til að tryggja slík réttindi	U 12-13, 41, 43, 87	P3
Barnavinna			
G4-HR5	Starfsemi þar sem hætta er á að barnavinna viðgangist og aðgerðir sem gripið hefur verið til, til að koma í veg fyrir slíka starfsemi	U 12-13, 35, 43	P5
Nauðungarvinna og skylduvinna			
G4-HR6	Starfsemi þar sem hætta er á nauðungar- vinnu og skylduvinnu og aðgerðir sem gripið hefur verið til, til að koma í veg fyrir slíka starfsemi	U 12-13, 35, 41	P4
Öryggismál			
G4-HR7	Prósentuhlutfall starfsfólks er sinnir öryggismálum, sem hefur hlotið þjálfun og fræðslu varðandi mannréttindastefnu eða önnur viðeigandi réttindi er varða starfsemi fyrirtækisins	N	P1
Frumbyggjaréttur			
G4-HR8	Fjöldi atvika er varða brot á réttindum frum- byggja á landi þeirra og ráðstafanir gerðar í kjölfarið	N	P1
Mat			
G4-HR9	Hlutfall og fjöldi aðgerða sem hafa þarfnast umfjöllunar og/eða áhættumats vegna mann- réttindamála	N	P1
Mat á mannréttindamálum birgja			
G4-HR10	Prósentuhlutfall birgja sem hafa verið rýndir á forsendum mannréttinda	U 12-13, 35, 41, 43	P2
G4-HR11	Mannréttindabrot eða hætta á mann- réttindabrotum og afleiðingar þeirra, innan aðfangakeðju fyrirtækisins og aðgerðir við slíkum brotum	N	P2
Mannréttindi og höndlun umkvörtunarefna			
G4-HR12	Hlutfall umkvörtunarefna vegna mann- réttindabrota, sem hafa verið tilkynnt, tekið á og leyst eftir formlegu ferli umkvörtunarefna	N	P2
SAMFÉLAG		ÁTVR	GC*
Samfélagið			
Nærsamfélag			
G4-SO1	Eðli, umfang og virkni hvers konar verkefna og verklags sem metur og stýrir áhrifum starfseminnar á samfélög	U 7, 12-13, 32, 35	P1
G4-SO2	Rekstur með afgerandi neikvæð áhrif á samfélagið	N	P1

Spilling			
G4-SO3	Hlutfall og heildarfjöldi viðskiptaeininga sem greindar hafa verið með tilliti til hættu á spillingu	U 6, 12-13, 32, 35, 41	P10
G4-SO4	Upplýsingaflæði og fræðsla varðandi stefnumótun og reglur til að uppræta spillingu	N	P10
G4-SO5	Staðfest tilfelli um spillingu og aðgerðir í kjölfarið	N	P10
Opinber stefna			
G4-SO6	Heildarhlutfall styrkja til stjórnálagssamtaka eftir landi og hlutfall styrkþega í hverju landi fyrir sig	N	P10
Samkeppnishamlandi hegðun			
G4-SO7	Heildarfjöldi málshöfðana vegna samkeppnis- hamlandi hegðunar, gegn hringamyndun eða einokun og niðurstaða slíkra mála	N	
Hliting			
G4-SO8	Fjárhæð viðurlaga og tæmandi listi yfir viðurlög sem fyrirtækið hefur verið látið sæta vegna brota gegn lögum og reglum	N	
Mat á samfélagsáhrifum birgja			
G4-SO9	Prósentuhlutfall nýrra birgja sem hafa verið rýndir með viðmiðum um samfélagsábyrgð	U 35, 41, 43	
G4-SO10	Mikil raunveruleg og/eða hugsanleg neikvæð áhrif á samfélagið í aðfangakeðju og aðgerðir í kjölfarið	U 4-6, 12-13, 32	
Samfélagsáhrif og höndlun umkvörtunarefna			
G4-SO11	Fjöldi umkvörtunarefna vegna samfélags- áhrifa, sem hafa verið skráð, tekið á og leyst eftir formlegu ferli umkvörtunarefna	N	
FÉLAGSLEGIR ÞÆTTIR		ÁTVR	GC*
Vöruábyrgð			
Heilsa og öryggi viðskiptavina			
G4-PR1	Prósentuhlutfall af vöru- og þjónustuflokk- um sem hafa verið metnir eftir heilsu- og öryggisvísium sem hafa leitt til endurbóta	U 12-13, 17, 41, 42, 66, 87	
G4-PR2	Fjöldi atvika þar sem ekki var farið eftir regl- um varðandi áhrif á heilsu og öryggi af vöru eða þjónustu skoðað með tilliti til vistferils og flokkað eftir niðurstöðum	N	
Merkingar á vöru og þjónustu			
G4-PR3	Gerð vöru og þjónustupplýsinga sem krafist er í verklagsreglum og hlutfall vöru og þjón-ustu sem fellur undir slíkar upplýsingakröfur	U 12-13, 17, 42, 83, 88	
G4-PR4	Fjöldi atvika þar sem ekki var farið eftir regl- um varðandi merkingar á vöru eða þjónustu, flokkað eftir niðurstöðu	N	
G4-PR5	Niðurstöður kannana er mæla ánægju viðskiptavina	U 4-7, 12-13, 16, 22-23, 47, 88-89	
Markaðssetning			
G4-PR6	Sala á bannaðri eða umeildri vöru	U 4-6	
G4-PR7	Fjöldi atvika þar sem ekki var farið eftir reglum varðandi markaðssetningu þar með talið, auglýsingu, kynningu og styrki, flokkað eftir niðurstöðu	N	
G4-PR8	Heildarfjöldi rökstuddra kvartana varðandi brot á persónuvernd og tap á persónulegum gögnum	N	
Hliting			
G4-PR9	Fjárhæð sekta vegna brota gegn lögum og reglum vegna vöruframboðs og notkunar á vörum og þjónustu	N	

*Viðmið Global Compact er að finna á bls. 90

VIÐAUKI

G4-10

FLOKKUN VINNUAFLS OG HVERNIG
RÁÐNINGARSAMNINGAR SKIPTAST
EFTIR KYNI OG STARFI

Fjöldi starfsfólks í desember	Alls	Konur	Karlar
2012	389	213	176
2013	430	243	187
2014	427	256	171
Fastráðnir			
2012	211	107	104
2013	205	107	98
2014	209	111	98
Tímavinnustarfsfólk			
2012	178	104	72
2013	225	136	89
2014	218	145	73

Heildarfjöldi eftir ráðningarformi og starfi

	Fullt starf		Hlutastarf		Tímavinna		Samtals
	Fjöldi	%	Fjöldi	%	Fjöldi	%	
Dreifingarmiðstöð	41	85	1	2	6	13	48
Skrifstofa	41	85	6	13	1	2	48
Starfsfólk í Vínbúðum	23	9	27	10	211	81	261
Stjórnendur í Vínbúðum	35	50	35	50	0	0	70
Alls	140	33	69	16	218	51	427

	Hagsmunaaðili	2012	2013	2014
Tekjur				
Sala áfengis og tóbaks	Viðskiptavinir	26.615	27.419	28.638
Gjöld				
Vörunotkun (vörur og þjónusta)	Birgjar	23.713	24.473	25.541
Laun og launatengd gjöld	Mannauður	1.532	1.597	1.747
Arður	Eigandi	1.050	1.200	1.400
Félagslegar fjárfestingar	Samfélagið	30	45	62
Eftirstöðvar		290	104	-112
Upphæðir í m.kr.				

Viðhorf birgja	Ánægðir	Hlutlausir	Óánægðir
Fyrirkomulag áfengissölu á Íslandi	67%	18%	15%
Ánægja með ÁTVR á heildina litið	75%	12%	13%
Tryggja vöruvalsreglur hlutleysi gagnvart birgjum?	50%	29%	21%
Þjónusta innkaupadeildar	79%	19%	2%
Þjónusta dreifingarmiðstöðvar	73%	19%	8%
Upplýsingagjöf frá ÁTVR	60%	24%	16%

Sólarræsting sér um ræstingar á Stuðlahálsi og var fyrsta Svansvottaða ræstingar-fyrirtækið á Íslandi. Í Vínbúðum sér starfsfólk um þrif. Árið 2014 voru notaðir 649 lítr- ar af ræstiefnum og eru 88% þeirra umhverfisvottuð, ýmist með norræna umhverfis- merkinu Svaninum eða Evrópublóminu, umhverfismerki ESB. Unnið er að því að allar ræstingarvörur verði umhverfisvottaðar.

	2012	2013	2014	Markmið 2014	
Prentun					
Skrifstofupappír	6,4	8,8	8,5	6,0	kg/stg.
Prentun umhverfisvottuð	89%	88%	98%	95%	hlutfall
Einnota vörur					
Plastglös	39	11	17	5	stk./stg.
Pappamál	102	15	43	20	stk./stg.
Ræstiefni					
Sólarræsting	100%	100%	100%	100%	hlutfall
Ræstivörur	89%	88%	88%	80%	hlutfall
Umbúðir					
Seldir plastpokar	101.044	98.828	91.759	80.000	stk./m.ltr.
Strekkifilma	483	573	761	575	kg/m.ltr.

Til að fylgjast með orkunotkun er notað sérstakt hússtjórnarkerfi sem vaktar notkun rafmagns og hita og stýrir álagi á Stuðlahálsi 2 en þar eru höfuðstöðvar fyrirtækisins, dreifingarmiðstöð og Vínbúðin Heiðrún. Í grænu skorkorti eru sett markmið og fylgst með orkunotkun. Til einföldunar og til að setja notkunina í samhengi sem flestir skilja er hún umreiknuð í meðalheimilisnotkun og markmið og mælingar miðast við hana. Þannig var rafmagnsnotkun á Stuðlahálsi sambærileg notkun 121 heimilis, óbreytt milli ára, en notkun á heitu vatni samsvaraði notkun 94 heimila og minnkaði mikið milli ára.

Þær Vínbúðir sem ÁTVR greiðir rafmagn fyrir eru 25 alls en annars er orka innifalin í leiguverði. Stærð Vínbúðanna 25 er 7.381 fermetri (61% af heild). Rafmagnsnotkun er 781.187 kWst á ári eða 106 kWst/pr.m². Sé miðað við systurfyrirtækin á Norðurlöndum þá er minnst rafmagnsnotkun í Vínbúðunum.

Aðeins eru sjö Vínbúðir með sérstakan mæli fyrir heitt vatn.

Græn skorkort	2012	2013	2014	Markmið 2014	
Orkunotkun					Notkun meðal-heimilis
Rafmagn	126	121	121	114	(5,0 Mwst.pr.ár)
Heitt vatn	57	64	50	60	(573,3 m³)
Heitt vatn – snjóbræðsla	43	78	44	40	(573,3 m³)

Rafmagn Vínbúðir	m²	kWst	kWst/m²	Heimili	
					Notkun meðalheimilis
25 af 49 Vínbúðum	7.381	781.187	106	156	(5,0 Mwst.pr.ár)

G4-EN1

NOTKUN Á HRÁEFNI EFTIR
ÞYNGD EÐA MAGNI

G4-EN3

BEIN ORKUNOTKUN EFTIR
ORKUTEGUND

G4-EN15

BEIN LOSUN GRÓÐURHÚSA-
LOFTTEGUNDA (GHL)

G4-EN16

ÓBEIN LOSUN GRÓÐURHÚSA-
LOFTTEGUNDA (GHL)
Í GEGNUM ORKUNOTKUN

G4-EN17

ÖNNUR ÓBEIN LOSUN
GRÓÐURHÚSA-
LOFTTEGUNDA (GHL)

G4-EN30

MIKILSVERÐ UMHVERFISÁHRIF VEGNA
FLUTNINGS Á FRAMLEIÐSLUVÖRUM
OG ÖÐRUM VÖRUM OG HRÁEFNI SEM
FYRIRTÆKIÐ NOTAR Þ.M.T. FERÐIR
STARFSMANNA

ÁTVR gerir sér grein fyrir því að loftslagsbreytingar af mannavöldum eru staðreynd og ætlar að draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum í starfsemi sinni. Í þessum vísun er annars vegar losun á CO₂ vegna aksturs bíla ÁTVR og hins vegar vegna flugs starfsfólks ÁTVR. Helstu umhverfisáhrifum vegna vörudreifingar ÁTVR má skipta í tvennt. Í fyrsta lagi losun koltvísýrings vegna eldsneytisbrennslu og í öðru lagi slit á vegum vegna aksturs.

AKSTUR

Í árslok 2014 rak ÁTVR 49 Vínbúðir sem seldu rúmlega 19,2 milljónir lítra af áfengi sem er nær eingöngu dreift miðlægt frá dreifingarmiðstöð á Stuðlahálsi. Áfengi er dreift með eigin bifreiðum í Vínbúðirnar á höfuðborgarsvæðinu, á Reykjanes og til Borgarness en vörudreifing er aðkeypt í aðrar Vínbúðir.

Heildarnotkun eldsneytis á flutningabíla ÁTVR var um 27.000 lítrar og eknir kílómetrar 78.477. Tveir sendiferðabílar fóru um 51.600 km og eyddu um 5.400 lítrum. Þetta samsvarar því að um 84 tonn af CO₂ fari út í andrúmsloftið.

Heildarnotkun eldsneytis á fólksbíla ÁTVR var um 8.800 lítrar og eknir kílómetrar um 85.000. Þetta samsvarar því að um 18 tonn af CO₂ fari út í andrúmsloftið.

ÁTVR nýtti ellefu dísilbíla á árinu 2014. Heildareldsneytisnotkun var 41.200 lítrar af dísilolíu og eknir 214.948 kílómetrar. Heildarlosun var 102 tonn af CO₂. Samkvæmt upp-lýsingum á vef Kolviðar er verð vegna kolefnisjöfnunar 2 kr./kg CO₂. Kostnaður ÁTVR við kolefnisjöfnun vegna aksturs á bílum nam því 204.000 krónum. Eða samsvarandi því að gróðursetja 958 tré.

Umfang aksturs vegna dreifingar þriðja aðila utan höfuðborgarsvæðisins er 113 tonn af CO₂. Miðað er við tölur frá cefic.org en þar er áætlað að losun sé 62 g af CO₂/tonnkílómetra.

FLUG STARFSFÓLK

Þótt flug falli undir óbein áhrif var ákveðið að kolefnisjafna allt flug starfsfólks ÁTVR. Starfsfólk ÁTVR flaug samtals 36 ferðir til og frá Íslandi á árinu 2014. Samkvæmt reikni-líkani Kolviðar um kolefnislosun var hún samtals um 19 tonn CO₂. Miðað við að verð kolefnisjöfnunar sé 2 kr./kg CO₂ þá er kostnaður við kolefnisjöfnun flugs 38.000 krónur. Fjöldi trjáa sem þarf að gróðursetja er 178.

Í innanlandsflugi voru samtals 208 flugleggir, flestir til Akureyrar. Samkvæmt reikni-líkani á Kolviði var losun samtals 10 tonn CO₂. Miðað við að verð kolefnisjöfnunar sé 2 kr./kg CO₂ þá er kostnaður við kolefnisjöfnun innanlandsflugs 20.000 krónur. Fjöldi trjáa sem þarf að gróðursetja er 94.

ÓBEIN LOSUN

Könnun á ferðahögum starfsfólks til og frá vinnu var endurtekin. Niðurstaðan var sú að 103 tonn af CO₂ losna út í andrúmsloftið vegna samgangna starfsfólks. Þetta er mjög góður árangur. Niðurstaðan er tæplega 5% minnkun og það má þakka:

- Samgöngusamningum
- Minni mengun frá einkabílum, 193 í 178 g/km
- Svipuð meðalvegalengd frá vinnustað, 6,8 km

Markmiðið var að minnka losun vegna ferða starfsfólks til og frá vinnu niður í 99 tonn.

Tonn CO ₂	Áhrif	2012	2013	2014	Markmið 2014
Fólksbílar	Bein	19	18	18	20
Eigin flutningabílar	Bein	74	82	84	80
Keyptur flutningur	Óbein	108	111	113	117
Flug innanlands	Óbein	7	8	10	10
Flug erlendis	Óbein	22	23	19	20
Starfsfólk, ferðir úr og í vinnu	Óbein	140	108	103	99
Sjóflutningar áfengis	Óbein	558	547	548	

Eknir km	2012	2013	2014
Fólksbílar	86.226	80.994	84.898
Eigin flutningabílar	71.359	73.855	78.477
Sendiferðabílar	38.392	60.383	51.609
Alls	195.977	215.232	214.984

Dísilolía lítrar	2012	2013	2014
Fólksbílar	9.500	8.000	8.800
Eigin flutningabílar	24.400	25.100	27.010
Sendiferðabílar	4.100	6.300	5.390
Alls	38.000	39.400	41.200

Heildarlosun koltvísýrings þar sem ÁTVR hefur bein áhrif er 102 tonn og allt flug er 29 tonn. Það gerir 465 kg af koltvísýringi á hvern starfsmann fyrirtækisins.

Eingöngu dísilolía er notuð á ellefu bifreiðar. Heildarnotkun er 41.200 lítrar eða 146 lítrar á hvern starfsmann.

Óbein losun er 772 tonn af koltvísýringi sem er um 2.738 kg á hvern starfsmann.

Tonn	CO ₂	Stöðugildi 2013	Stöðugildi 2014	Breyting %	Áhrif	Umfang*	Kolefnisjöfnun	Tré
Flug	29	115 kg	103 kg	-10,6	Óbein	2	Kolefnisjafnað	272
Eigin bílar	102	370 kg	362 kg	-2,2	Bein	1	Kolefnisjafnað	958
Keyptur flutningur	113	411 kg	401 kg	-2,5	Óbein	2		
Starfsmenn til og frá vinnu	103	400 kg	365 kg	-8,7	Óbein	3		
Sjóflutningur áfengis	548	2.026 kg	1.943 kg	-4,1	Óbein	3		
Sjóflutningur tóbaks	8	30 kg	28 kg	-5,4	Óbein	3		

	Lítrar	Stöðugildi	Áhrif	Umfang*	Kolefnisjöfnun
Dísilolía 2014	41.200	146 ltr./stg.	Bein	1	Kolefnisjafnað
Dísilolía 2013	39.400	146 ltr./stg.	Bein	1	Kolefnisjafnað

ÁTVR kolefnisjafnar losun á eigin bílum og öllu flugi eða 131 tonn hjá Kolviði og er kostnaðurinn við það 262.000 krónur sem samsvarar því að gróðursett séu 1.230 tré.

* 1 bein áhrif: G4-EN15
2 óbein áhrif: G4-EN16
3 óbein áhrif: G4-EN17

G4-EN18

UMFANG LOSUNAR
GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA (GHL)

G4-EN19

MINNKUN Á LOSUN
GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA
(GHL)

Með fjölgun samgöngusamninga, umhverfisvænni bílum starfsfólks (útblastur fór úr 193 í 178 g/km), og átaki í heilsuvernd sem leiddi til um 5% minnkunar á losun koltvísýrings til og frá vinnu. Heildarlosun fór úr 108 tonnum í 103 tonn milli ára.

Einnig hefur verið stöðug endurnýjun á bílafloða ÁTVR og eru umhverfissjónarmið ávallt höfð í huga.

Við endurnýjun Vínbúða eru LED ljós sett upp þar sem þeim verður viðkomið.

G4-EN23

MAGN ÚRGANGS OG FÖRGUN

Tonn	Umhverfisáhrif	2012	2013	2014	% breyting
Endurrunnið					
Bylgjupappi	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu, óbein áhrif vegna flutnings	145	160	171	7,0
Plastumbúðir	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu, óbein áhrif vegna flutnings	19	18,3	23,9	30,5
Gæðapappír	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu	3,7	3,2	3,2	0,0
Grófur úrgangur	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu	37,4	26,6	6,8	-74,4
Önnur flokkun	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu			2,1	
Lífrænt til moltugerðar	Hverfandi áhrif vegna endurvinnslu			2,6	
Samtals endurrunnið		205,1	208,1	209,8	0,8
Urðað					
Blandaður úrgangur	Jarðvegsmengun	21,3	18,2	18,2	0,0
Grófur úrgangur	Jarðvegsmengun	16,1	8,4	3,4	-59,5
Samtals urðað		37,4	26,6	21,6	-18,8
Samtals úrgangur		242,5	234,7	231,4	-1,4
Endurvinnsluhlutfall, %		85	89	91	
Markmið		89	89	90	

Hér er gerð grein fyrir lífrænt ræktuðum vínnum og rafrænum skjalasendingum sem minnka umhverfisáhrif.

Lífrænt ræktuð vín

	Fjöldi teg.	Seldir ltr.	% af seldum ltr.	% af seldum ltr. léttvins	% af seldum ltr. bjórs	% af seldum ltr. – annað áfengi	Einingar
2012	58	58.945	0,32	1,77	0,06	0,02	75.550
2013	54	70.918	0,38	1,95	0,07	0,04	90.063
2014	69	90.291	0,47	2,41	0,10	0,02	126.575

Rafrænar skjalasendingar

	2012	2013	2014	%
Fjöldi reikninga	55.357	53.351	55.816	5%
Fjöldi rafrænna reikninga	22.902	28.467	33.235	17%
Hlutfall rafrænna reikninga	41%	53%	60%	
Fjöldi pantana	45.642	42.972	45.479	6%
Fjöldi rafrænna pantana	9.571	12.372	14.627	18%
Hlutfall rafrænna pantana	21%	29%	32%	
Fjöldi sölureikninga	32.546	31.290	31.351	0%
Fjöldi rafrænna sölureikninga	9.091	9.966	9.694	-3%
Hlutfall rafrænna sölureikninga	28%	32%	31%	
Millifærslupantanir/innri sala	25.420	30.268	37.467	24%
Sölureikningar m.v. veltu		49%	51%	
Hlutfall af heildarinnkaupum		89%	95%	

Lykiltölur 2014

24,4 milljarðar í vörukaup
10.337 gjaldareikningar
24.465 pantanir til ytri birgja
37.467 millifærslupantanir/innri sala

G4-EN27

UMFANG AÐGERÐA SEM STUÐLA
AÐ MINNKUN UMHVERFISÁHRIFA Á
FRAMLEIÐSLU OG/EÐA ÞJÓNUSTU

G4-EN28

HLUTFALL SELDRA VARA OG UMBÚÐA SEM ERU ENDURUNNNAR EFTIR TEGUND

Aðfangakeðjan og endurvinnsla skiptir ÁTVR miklu máli. Endurvinnslan hf., ásamt umboðsmönnum hennar, sér um móttöku allra einnota drykkjarvöruumbúða hérlandis, greiðir út skilagjald þeirra, undirbýr þær til útflutnings og selur til endurvinnslu.

Skil á drykkjarvöruumbúðum drógust lítilla saman milli ára, en alls var hlutfallið 88% af seldum umbúðum. Á árinu nam heildarsala drykkjarvöruumbúða 126 milljónum eininga þar af voru 40,6 milljónir seldar í Vínbúðunum. Gera má ráð fyrir að skil á umbúðum frá Vínbúðunum fylgi almennum skilum og því hafi verið skilað til Endurvinnslunnar um 35,3 milljónum eininga eða 87% af þeim 40,6 milljónum sem seldar eru í Vínbúðunum.

Sala eininga í Vínbúðum

	2012	2013	2014	Hlutfall skila 2014*	Áætluð skil 2014	Breyting 2013/2014
Glerflöskur	8.176.163	8.212.363	8.609.569	85,0%	7.318.134	4,6%
Plast (PET)	338.923	333.331	380.612	88,0%	334.939	12,4%
Áldósir	29.405.095	29.995.441	31.109.559	89,0%	27.687.508	3,6%
Box	464.009	459.250	452.938	Ekki skilagjald		-1,4%
Annað	50.099	80.551	76.540	Ekki skilagjald		-5,2%
Alls seldar einingar	38.434.289	39.080.936	40.629.218		35.340.580	3,8%

*Tölur frá Endurvinnslunni

Skil drykkjarumbúða til Endurvinnslunnar

	2012	2013	2014
Sala, milljónir eininga	117	116	126
Skil, milljónir eininga	103	104	110
Skilahlutfall %	87	90	88

Skil eftir tegundum

%	2012	2013	2014
Ál	90	94	89
Plast	87	87	88
Gler	82	86	85

Starfsmannavelta eftir starfshlutfalli og starfi

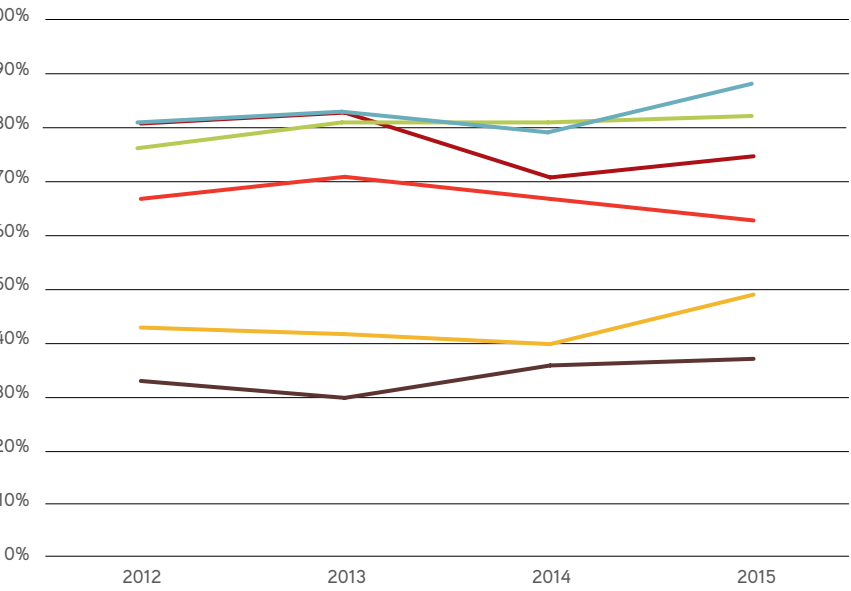
	Fullt starf	Hlutastarf	Tímavinna	Alls
Dreifingarmiðstöð	7%		54%	17%
Skrifstofa	5%		67%	8%
Starfsfólk í Vínbúðum	11%	7%		25%
Stjórnendur í Vínbúðum	8%	6%	28%	7%
Alls	7%	6%	30%	20%

Starfsmannavelta eftir kyni og aldri

	Karlar	Konur	<30	30-50	>50	Alls
Dreifingarmiðstöð	17%	20%	33%	10%	0%	17%
Skrifstofa	4%	11%	50%	8%	0%	8%
Starfsfólk í Vínbúðum	27%	24%	29%	17%	28%	25%
Stjórnendur í Vínbúðum	15%	4%	0%	10%	3%	7%
Alls	21%	19%	30%	14%	13%	20%

Starfsmannavelta er reiknuð út frá öllu starfsfólki sem var í starfi árið 2014. Samanburður við fyrri ár er ekki marktækur þar sem nú er þeim sem byrjuðu og hættu innan ársins bætt við t.d. sumarstörf. Starfsmannavelta er reiknuð sem hættir starfsmenn/heildarfjöldi starfsfólks.

Heilsufarsmæling ÁTVR

G4-LA1

STARFSMANNAVELTA EFTIR ALDRI, KYNI OG STARFSSTÖÐ

G4-LA5

Sérstök átaksverkefni

- Reykja ekki
- Eðlilegt kólesteról
- Eru í kjörþyngd
- Fituprósentu (BMI) eðlileg
- Hreyfa sig
- Eðlilegur blóðþrýstingur

G4-LA6

TÍÐNI MEIÐSLA, STARFSTENGDRÁ SJÚKDÓMA, FJARVERUDAGA OG DAUBSFÖLL TENGD STARFI EFTIR STARFSSTÖÐVUM

Á árinu voru skráð tíu slys sem er mikil aukning frá árinu áður en þá voru slysin þrjú. Niðurstaðan veldur vonbrigðum þar sem náðst hafði góður árangur árin á undan. Starfsfólk hefur í auknu mæli notað reiðhjól sem samgöngutæki til að komast til og frá vinnu. Á árinu voru þrjú slysanna reiðhjólaslys, tvö hálkuslys og fimm slys urðu á vinnustað og dreifðust á starfsstöðvar víða um land.

Slys	Karlar	Konur	Alls
2012	1	2	3
2013	2	1	3
2014	4	6	10

Fjarvistir vegna veikinda og veikinda barna í hlutfalli við unnar klukkustundir

	Konur	Karlar	Heild 2014	Heild 2013	Heild 2012
Vínbúðir	2,2%	2,5%	2,3%	2,3%	2,6%
Dreifingarmiðstöð	5,6%	2,7%	3,2%	2,6%	2,9%
Skrifstofa	1,9%	1,3%	1,6%	1,8%	2,0%
ÁTVR í heild	2,2%	2,3%	2,2%	2,2%	2,6%

G4-LA9

MEÐALTÍMI FRÆÐSLUSTUNDA Á STARFSMANN Á ÁRI EFTIR STARFSHÓPUM OG KYNI

Starfsþróun	Starfs-fólk	Konur	Karlar	Tímar	Tímar alls	Tímar/ stg.	Fjöldi námsk.
Nýliðafræðsla	28	61%	39%	4	112	0,40	1
Vinnuvélanámskeið	17	18%	82%	12	204	0,72	1
Öryggisnámskeið	108	60%	40%	2	216	0,77	24
Ársfundur	79	59%	41%	4	316	1,12	1
Vínbúð							
Þemadagakynningar	448	69%	31%	3	1.290	4,57	8
Vínfræði I	44	68%	32%	24	1.046	3,71	4
Vínfræði II	15	40%	60%	33	495	1,76	1
Fræðsluskot	225	64%	36%	2	450	1,60	14
Fræðsluferðir	21	33%	67%	27	576	2,04	3
Heimsóknir vínfræðinga	80	60%	40%	0,25	20	0,07	10
					4.765	17	

ÁTVR fjárfesti í rúmlega 4.700 klukkustundum til fræðslu og þjálfunar starfsfólks. Það jafngildir 118 vinnuvíkum. Fræðslustundir eru 17 á hvert stöðugildi eða rúmir 2 dagar á starfsmann. Ekki eru í þessum tölum fyrirlestrar og þátttaka starfsfólks í símenntun hjá Stjórnvísí, Dokkunni, hjá upplýsingatæknifyrirtækjum og háskólasamfélagi.

Öllu starfsfólki var boðið að fara í frammistöðusamtal á árinu. Unnið er eftir matskerfi þar sem bæði starfsmaðurinn sjálfur og yfirmaður meta frammistöðu á fyrirfram skilgreindum þáttum. Markmiðið er að slíkt samtal eigi sér stað einu sinni á ári og að því sé svo fylgt eftir með óformlegu samtali sex mánuðum síðar.

ÁTVR er einungis með starfsemi á Íslandi og því er ekki talin veruleg hætta á að brotið sé á réttindum starfsfólks varðandi samningsrétt eða þátttöku í stéttarfélögum.

Vörugæði og neysluöryggi eru meginstoðir í ábyrgri starfsemi ÁTVR. Fjöldi skilaðra eininga á árinu voru 3.017 en voru 4.159 árið áður. Minnkun er 27% á milli ára. Fjöldi innkallana á árinu var 16. Helstu orsakir voru frávik frá gæðum. Vottun skynmats lauk á árinu. Síðustu ár hefur verið unnið að því að fá þriðja aðila til að votta skynmatsferlið en reglulega kemur fulltrúi frá BSI á Íslandi, sem er faggild skoðunarstofa, og tekur út verklagið. Tilgangur úttektanna er að staðfesta skjalfest verklag við skynmat. Meginmarkmiðið með úttektunum er að staðfesta að ÁTVR uppfylli bestu aðferðir við skynmat, að unnið hafi verið að úrbótum á frábrigðum sem upp kunna að koma í úttektum og lagfært til að koma í veg fyrir frekari frábrigði. Einnig að þær kröfur sem settar hafa verið varðandi skynmatsferlið séu virkar og kröfum sé viðhaldið. Loks að skuldbinding ÁTVR um að vinna að stöðugum umbótum á skynmatsferlinu sé til staðar.

Fjöldi skilaðra eininga

2012	2013	2014
3.532	4.159	3.017

G4-LA11

HLUTFALL STARFSMANNA SEM UNDIRGANGAST REGLULEGT FRAMMISTÖÐU- OG STARFSÞRÓUNARMAT, M.A. MEÐ TILLITI TIL KYNS OG STARFSVETTvangs

G4-HR4

STARFSEMI OG/EÐA BIRGJAR SEM Hafa verið uppvísir að eða eru líklegir til að sniðganga lög um félagaFRELSI OG SAMEIGINLEGAR KJARA-VIÐRÆÐUR OG RÁÐSTAFANIR SEM Hafa verið gerðar til að TRYGGJA SLÍK RÉTTINDI

G4-PR1

GÆÐAEFTIRLIT ÁFENGIS

G4-PR3

GERÐ VÖRU- OG ÞJÓNUSTU-
UPPLÝSINGA SEM KRAFIST
ER Í VERKLAGSREGLUM OG
HLUTFALL VÖRU OG ÞJÓNUSTU
SEM FELLUR UNDIR SLÍKAR
UPPLÝSINGAKRÖFUR

Mikilvægasti vöru- eða þjónustuflokkur er áfengir drykkir. Óáfengir drykkir, gjafa-
pakkningar, tóbak o.fl. eru því ekki í þessum vísí. ÁTVR framkvæmir ekki eigin merkingu
á vörum. Ábyrgð fyrirtækisins felst fremur í að kanna hvort þær séu í samræmi við lög
og reglur.

	Já	Nei	Hlutfall áfengis sem hefur verið athugað ³⁾	Hliting %
1 Upprunaland innihalds		x		
2 Alkóhólmagn	x		10,6%	
3 Neysluöryggi ¹⁾	x		24,3%	99,9%
4 Förgun og umhverfisáhrif og félagsleg áhrif ²⁾	x		92,7%	100%
5 Lífræn vara	x		0,47%	100%
6 Sanngjörn framleiðsla	x		0,02%	100%

1) Vörur sem fara í gegnum skynmat

2) Hlutfall af skilagjaldsberandi umbúðum seldum hjá ÁTVR

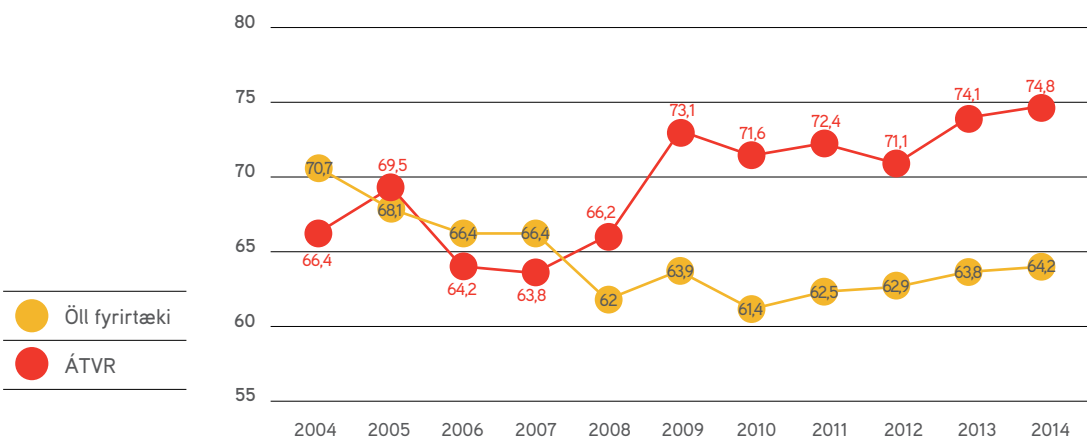
3) Hlutfall eftir seldum lítrum

G4-PR5

ÁNÆGJA VIÐSKIPTAVINA

Íslenska ánægjuvugin

Þróun ÁTVR í samanburði við öll fyrirtæki sem eru mæld á kvarðanum 0–100.

Þjónustukönnun Capacent Gallup meðal viðskiptavina Vínbúðanna í nóvember 2014

Ánægja með þjónustu Vínbúða og viðmót starfsfólks. Flokkað eftir stærð Vínbúða
og afstöðu kynjanna.

Á heildina litið, hversu ánægð(ur) eða óánægð(ur) ertu með þjónustu Vínbúðarinnar?

Ánægja með þjónustu Vínbúðanna flokkað eftir afstöðu karla og kvenna

Þjónusta Vínbúðanna	Ánægður	Hlutlaus	Óánægður
Heild	86,6	11,0	2,4
Konur	88,6	10,0	1,4
Karlar	85,0	11,9	3,1

Ánægja með þjónustu flokkað eftir stærð Vínbúða

	2011	2012	2013	2014
Stærri Vínbúðir	4,22	4,15	4,24	4,26
Minni Vínbúðir	4,43	4,40	4,38	4,39

Mælt á kvarðanum 1-5

Hversu gott eða slæmt finnst þér viðmót starfsfólks Vínbúðanna almennt vera?

Viðmót starfsfólks Vínbúðanna flokkað eftir afstöðu karla og kvenna

Viðmót starfsfólks	Mjög og frekar gott	Hvorki gott né slæmt	Frekar og mjög slæmt
Heild	93,1	6,5	0,4
Konur	93,2	6,4	0,4
Karlar	93,1	6,5	0,4

VIÐMIÐ (PRINCIPLES) GLOBAL COMPACT

MANNRÉTTINDI

P1 Fyrirtæki styðji og virði vernd alþjóðlegra mannréttinda.

P2 Fyrirtæki fullvissi sig um að þau gerist ekki meðsek um mannréttindabrot.

VINNUMARKAÐUR

P3 Fyrirtæki styðji við félagafrelsi og viðurkenni í raun rétt til kjarasamninga.

P4 Fyrirtæki tryggi afnám allrar nauðungar- og þrælkunarvinnu.

P5 Virkt afnám allrar barnavinnu sé tryggt.

P6 Fyrirtæki styðji afnám misréttis til vinnu og starfsvals.

UMHVERFI

P7 Fyrirtæki sýni varúð í umhverfismálum.

P8 Fyrirtæki hafi frumkvæði að því að hvetja til aukinnar ábyrgðar gagnvart umhverfinu.

P9 Fyrirtæki hvetji til þróunar og nýtingar á umhverfissvænni tækni.

GEGN SPILLINGU

P10 Fyrirtæki vinni gegn hvers kyns spillingu, þar með talið kúgun og mútum.

ÁFENGIS- OG TÓBAKSVERSLUN RÍKISINS

vinbudin.is vinbudin@vinbudin.is Stuðlaháls 2

Hönnun: ENNEMM Ljósmyndir: Vigfús Birgisson Prentun: Svansprent

